

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

İLKOKUL-ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

(4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıf)

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2024

İÇİNDEKİLER

1. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.1.1. Öğretim Programının Temel Felsefesi	4
1.1.2. Öğretim Programının Temel Yaklaşımı	5
1.1.2.1. Eğitim Bilimsel Yaklaşım	5
1.1.2.2. Din Bilimsel Yaklaşım	6
1.1.3. Öğretim Programının Vizyonu	6
1.1.4. Öğretim Programının Özel Amaçları	6
1.2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	7
1.3. ÜNİTE ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	12
1.4. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI	13
1.5. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	14
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN SINIF DÜZEYLERİNE AİT ÜNİTELERİ	16
4. SINIF	16
5. SINIF	39
6. SINIF	58
7. SINIF	79
8. SINIF	99

1. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI

1.1.1. Öğretim Programının Temel Felsefesi

İnsanın varoluşsal ihtiyaçlarının başında anlam arayışı gelir. Bu ihtiyacın karşılanmasında en büyük desteği geleneksel dinî kurumlar ve toplum sunmaktadır. Anlam arayışı insan için önemli bir ihtiyaç olduğu kadar önemli bir sorumluluktur. Zira anlamlı bir hayat, güçlü ve üretken bir kişilik ile toplumsal yapı için de vazgeçilmezdir. 21. yüzyılda yaşanan değişimlerin etkisiyle bireysellik ve toplumsallık arasındaki ölçütlerin anlamı zayıflamış ve ayrıca bilgiye erişimde meydana gelen değişimlere bağlı olarak da geleneksel anlam arayış yollarının etkinliği azalmıştır. İnsanoğlunun yüzleştiği yeni sosyal gerçeklik, insanı anlam arayışı konusunda yeni yöntemler geliştirmeye sevk etmiştir.

Yeni sosyal gerçeklik, insanın anlam arayışı için sınırlayıcı bir duruma işaret etmektedir. Din ve ahlak öğretimine duyulan ihtiyaç da burada ortaya çıkmaktadır. Yeni nesillerin kendilerine sunulan önermeleri etik, teolojik ve ahlaki bir perspektifle değerlendirebilme yeteneği kazanmasında din ve ahlak öğretimine önemli bir rol düşmektedir. Din ve ahlak öğretimi; bireyin millî, manevî, ahlaki, evrensel ve kültürel değerleri 21. yüzyılın gerektirdiği bilişsel, duyuşsal ve sosyal beceri setleri ile beraber edinmesini mümkün kılmaktadır. Bu yapılırken sosyal gerçeklik dikkate alınmakta, bireyin aklına ve kalbine hitap eden yöntem ve araçlara yer verilmektedir. Bu bağlamda din ve ahlak öğretimi süreçlerinde insan kişiliğinin bütünlüklü yapısı ve kişiliği etkileyen farklı değişkenler göz önünde bulundurulmakta, bu süreçte değerlerle zenginleştirilmiş bir içerik sunulmaktadır.

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler ile sosyal ve toplumsal değişimler, bilgi ve değer hiyerarşisinde dönüşüme sebep olabilmektedir. Makul gerekçeler ortaya koymadan bu dönüşüme dinî ve ahlaki ilkeler üzerinden itiraz etmek, yeni kuşaklar için bir anlam ifade etmemekte; aynı zamanda dinî ve ahlaki değerlerin manevî ağırlığının azalmasına da neden olabilmektedir. Böyle bir ortamda din ve ahlak öğretimi, bireylerin bu değişim ve dönüşümü sağlıklı bir şekilde değerlendirme ve yönetme becerisi kazanabilmelerini; anlam arayışında insanın akli ve kalbî çabasını doğru bilgi ve yöntemlerle desteklemeyi amaçlamaktadır.

Eğitim sisteminin bir parçası olarak din ve ahlak öğretimi, bireye bilişsel ve duyuşsal yeteneklerini geliştirme ve sunulan önermeleri analiz edebilme becerisi kazandırmaktadır. Bu sayede birey, karşılaştığı önermelerde tutarlılığı ve geçerliliği araştırma; bu araştırmanın sonuçlarına göre de bir duruş geliştirebilme imkânına kavuşacaktır. Böylece birey, kendisine sunulan önermelerde tutarlılığı ve geçerliliği arama ve sorgulama eğilimi kazanacaktır.

Din ve ahlak öğretimi süreçlerinde üst düzey bilişsel becerileri geliştirmeyi amaçlayan eğitimsel yaklaşımlara yer verilmesi, bireyin kendine sunulan her türlü önerme karşısında tutarlılığı fark etmesini sağlayacak yetenekler geliştirmesini mümkün kılmaktadır. Bu nedenle din ve ahlak öğretimi süreçlerinde insanı merkeze alan, beceri temelli, probleme dayalı, proje tabanlı ve anlamlı öğrenme modellerine dayanan bir öğretim programı tasarlanmıştır. Eğitim öğretim süreçlerinde bu yaklaşımlar, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli"nde öngörülen kavramsal beceriler, sosyal duygusal öğrenme becerileri, eğilimler ve alan becerileri ile desteklenmektedir. Böylelikle temel kaynaklardan faydalanarak dinin ve ahlakın yaşanan bir gerçeklik olarak öğrenilmesi, anlaşılması ve yorumlanması, din ve ahlak öğretimini bireyin kişilik gelişimine ve anlam arayışına katkı sunan bir faaliyete dönüştürmektedir.

Eğitimin ve insan kişiliğinin bütünlüklü yapısı, din ve ahlak öğretiminde öğrencinin beceri gelişiminin bütüncül bir anlayışla ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Birey, öğrenme alanlarının birinde edindiği becerileri başka bir alana transfer etme eğiliminde olduğu gibi hayata bakışta epistemik bir bütünlüğe de ihtiyaç duymaktadır. Bu anlamda din ve ahlak öğretimi, bireye sunduğu kavramsal çerçevenin yaşanan gerçeklik ile ilişkisine ve hayata transfer edilebilirliğine özen göstermektedir. Örneğin adalet kavramının öğretimi için terazi simgesi hâlâ geçerli olsa da günümüzde sosyal adalete dair kullanılan kavram, görsel ve materyaller vb. daha anlamlı hâle gelmiştir. Bunun için din ve ahlak öğretiminde olgusal gerçekliğin bilgisini teolojik bilgi ile bütünleştiren ve bunu analitik bir yöntemle çözümleyen anlamlı bir öğrenme süreci tasarlanmıştır.

Sağlıklı bir kişilik için duyguların ve duyguların idaresine ilişkin yeteneklerin önemi, her alanda fark edilmektedir. “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli”, sosyal duygusal öğrenme becerileri [kendini tanıma (öz farkındalık), kendini düzenleme (öz düzenleme) ve kendine uyarılama (öz yansıtma) vb.] ve benlik eğilimleri (merak, azim ve kararlılık, öz güven vb.) gibi duygusal gelişim öğelerini eğitim sisteminin temel unsurları arasında saymaktadır. İnsan kişiliğinin en güçlü yönlerinden ve dinî yaşantının temel bileşenlerinden birisinin duygu olduğu gerçeği, din ve ahlak öğretimi süreçlerinde bu alanların birlikte değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Din ve ahlak öğretimi, bireyin duygularını tanıma ve onları yönetme yeterliliği kazanmasına katkıda bulunarak iradesinin güçlendirilmesini desteklemektedir. Bu bakımdan bahsi geçen ilkelere göre geliştirilen Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı, duygusal becerilerin eğitim yoluyla geliştirilmesine önem atfetmektedir.

Din ve ahlak öğretimi süreçlerinde bireyin bilişsel ve duyuşsal yeteneklerini geliştirebilmek için akli ikna edecek, kalbi mutmain kılacak yöntem, araç ve imkânlar önem verilmektedir. Bu nedenle Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı, din ve ahlak öğretiminde bireye tutarlı ve geçerli temellendirmelerle desteklenmiş güvenli öğrenme ortamları sunmaktadır. Öğretim programı, öncelikle her bir insanı bir özne olarak gören ve bu noktadan hareketle tüm eğitim süreçlerini onun anlam arayışını desteklemek üzerine kurgulayan bir yaklaşımla hareket etmektedir.

Eğitim sistemi içinde din ve ahlak öğretimi; sağlıklı, iradeli, sorgulayıcı, üretken, bilge, cesaretli, merhametli, vatansever, estetik duyarlılığa sahip ve ahlaklı bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Bunun yanı sıra sosyal, kültürel, ahlaki ve hukuki temellere dayanan din ve ahlak öğretimi, değerler ile zenginleştirilmiş içeriğiyle toplumsal uyuma katkıda bulunmaktadır. Bireyin içinde yaşadığı ve ilişki içinde olduğu toplumların inanç, kültür ve değer yargılarına yönelik yapıcı bir anlayış geliştirebilmesi ancak nesnel bir din ve ahlak öğretimi ile mümkündür. Bu bağlamda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı bireyin özgünlük ve özgürlüğünü gözetken bir toplumsal bilinç geliştirilmesine katkı sunmaktadır. Eğitim hakkı ile din ve inanç özgürlüğünü temel insani ve hukuki haklar olarak değerlendiren bu anlayış, hakkın kullanımı noktasında ahlaki eylemi vazgeçilmez kabul etmektedir. Bu bağlamda ulusal ve uluslararası hukukta tanınan hakların eğitim alanında kullanımına dair ilkelere riayet, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nın öncelikleri arasında yer almaktadır.

1.1.2. Öğretim Programının Temel Yaklaşımı

1.1.2.1. Eğitim Bilimsel Yaklaşım

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nın felsefesinde ortaya konulduğu üzere günümüzde bilgiye sahip olmanın ötesinde bilginin bireysel ve toplumsal hayattaki işlevselliği, transfer edilebilirliği ve sürdürülebilirliği önemli hâle gelmiştir. Bu doğrultuda eğitim bilimleri alanındaki arayışlar; insanı merkeze alan, beceri temelli, probleme dayalı, proje tabanlı ve anlamlı öğrenme gibi yaklaşım ve modellerin geliştirilmesini sağlamıştır. Din ve ahlak öğretimi, tecrübe edilen sosyal ve epistemik değişimi ve mevcut pedagojik birikimi dikkate alarak bireyin ihtiyacını karşılayacak bir anlayış sunmaktadır. Bu bağlamda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı, “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” kapsamında ortaya konulan vizyona uygun olarak hazırlanmıştır.

Din ve ahlak öğretiminin en önemli hedeflerinden biri, söylem ile eylem arasındaki tutarlılığa dayalı kişilik bütünlüğünü sağlamaktır. Beceri temelli eğitim, bu kişilik bütünlüğü için önemli imkânlar sunmaktadır. Bu anlayış, eğitimi belli bir bilgi kümesinin aktarımı olarak sınırlandırmamakta; bilgiye ulaşma, onu yeni durumlara uyarılama ve kullanma esnekliği sağlayan becerileri içermektedir. Beceri temelli eğitim bilgi, duygu ve davranış arasındaki uyuma odaklanarak öğrencileri sahip olduğu teorik bilgileri kullanma ve yeni durumlara uyarılama konusunda desteklemektedir. Bu bakımdan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı, din ve ahlak hakkındaki teorik bilgileri kendi hayatı için nasıl anlamlı hâle getireceği konusunda bireye rehberlik etmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek üzere Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı, dinî ve ahlaki konularda bireyin dikkatini üst düzey düşünme becerilerine (karar verme, problem çözme, eleştirel düşünme), duygusal becerilere (kendini tanıma, kendini düzenleme, kendine uyarılama vb.) ve sosyal becerilere (girişimcilik, liderlik ve etkili iletişim vb.) çekmektedir. Diğer yandan da eğitim öğretim süreçlerinde “Erdem-Değer-Eylem” yaklaşımı ile bilgi, duygu ve davranış bütünlüğüne ulaşmak istenmektedir.

Din ve ahlak öğretimi bireyin kabiliyetleri ile inanç ve değer dünyasına dair bir farkındalıkla işe başlamaktadır. Bu farkındalık, pedagojik ve hukuki açıdan bireyin özgürlük ve özgünlüğünü esas alan etik sorumluluğu içermektedir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı, anlamlı öğrenmenin gerçekleşmesi için bilgiyi sunarken yaşanan gerçekliğin ve öğrencinin çağrışım dünyasının dikkate alınması gerektiğini ifade eder. Bu amaçla öğretim programında öğrenciye bilgiyi zihninde yapılandırmak ve yeni durumlara transfer etmek üzere sorgulama, tartışma, uygulama planına dönüştürme ve kullanma imkânı sunulur. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı, bireyin inanç ve değer alanı ile dinî hayat tecrübelerini dikkate alan bir din ve ahlak öğretimi mümkün kılmaktadır. Bireyin tecrübelerini dikkate alan bir öğretim yaşantısı, bireyde anlamlı öğrenmeler oluşturur ve kişiliğin bütüncül gelişimine katkıda bulunur.

1.1.2.2. Din Bilimsel Yaklaşım

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı, din ve inançların öğretiminde "dinden öğrenme" ve "din hakkında öğrenme" yaklaşımlarının ilkelerini temel alan bir anlayışla geliştirilmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin nesnel, betimsel ve analitik bir anlayışla hem kendi dinlerine ait yorum farklılıklarını hem de farklı dinleri, inançları ve dünya görüşlerini tanımaları amaçlanmıştır. Aynı şekilde din ve ahlak konuları üzerinde düşünceleri ve tartışmaları teşvik edilerek öğrencilerin içinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı daha iyi anlamaları, öğretim programının amaçlarından biridir. Bunun yanında öğrencilerin din, ahlak ve değerler hakkında elde edecekleri bilgi, beceriler ile dinî, ahlaki kavramları anlama, yorumlama becerisi ve dinî okuryazarlık kazanmaları böylece kendi ahlaki ve manevi gelişimlerine katkı sağlanmaları hedeflenmiştir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nda, din ve inançların öğretiminde bilimsel bir yaklaşımla disiplinler arası bakış açısı esas alınmıştır. Din, inanç ve ahlakla ilgili konuların anlaşılması ve yorumlanmasına katkıda bulunmak üzere hem din bilimlerinden hem de eğitim bilimleri ile sosyal ve beşerî bilimlerin bilgi birikiminden istifade edilmiştir. Öğretim programı, İslam dini ve diğer dinleri betimleyici yaklaşımla öğretime konu etmeyi amaçlamıştır. İslam dininin öğretimi, Kur'an ve sünnetin ortaya koyduğu temel ilkeler çerçevesinde yapılandırılmıştır. İslam düşüncesinde ortaya çıkan yorumlar, bilimsel bir metotla ele alınmıştır. Yaşayan dünya dinleri, nesnel bir metotla, dinler açılımlı ve olgusal bir yaklaşımla öğretime konu edilmiştir. Bunun yanında, öğretim programının geliştirilmesi sürecinde programın amaçları, öğrenme çıktıları ve içerik çerçevesi belirlenirken eğitim bilimlerinden; din ve inanç olgusunun bireysel, toplumsal, tarihsel, kültürel, yerel ve evrensel yansımalarının sunumunda din bilimleri ile sosyal ve beşerî bilimlerden faydalanılmıştır.

1.1.3. Öğretim Programının Vizyonu

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nın vizyonu, dinin hayatı anlamlandırmadaki rolünü fark eden; millî, manevi ve ahlaki değerleri benimseyen; dinler ve inançlar hakkında doğru bilgi sahibi; farklılıklarla bir arada yaşama becerisi kazanmış bireyler yetiştirmektir.

1.1.4. Öğretim Programının Özel Amaçları

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı ile 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri"ne uygun olarak öğrencilerin;

- (1) İslam hakkında doğru bilgi edineceği yolları ve kaynakları belirlemeleri,
- (2) İslam'ın temel inanç, ibadet ve ahlak esaslarını kavramaları,
- (3) İnanç ve ibadetlerin davranışları güzelleştirmedeki etkisi hakkında çıkarımda bulunmaları,
- (4) Hz. Muhammed'in (sav) hayatını tanımaları,
- (5) Hz. Muhammed'in (sav) örnek ahlakını kendi hayatlarına yansıtmaları,
- (6) Kur'an-ı Kerim'in temel özelliklerini ve Müslümanlar için değerini fark etmeleri,
- (7) Belirlenen dua ve surelerin muhtevasını yorumlamaları,
- (8) Ahlaki değerleri davranışlarına yansıtmaları,
- (9) Millî, dinî ve ahlaki değerler ile kavramlar hakkında temel düzeyde çıkarımlar yapmaları,

- (10) Çevresindeki dinî yorum ve tecrübelerin farkında olmaları,
- (11) Farklı dinleri, inançları ve dinî yorumları tanımaları ve bunlara saygı duymaları,
- (12) Müslümanların bilim, kültür ve medeniyet alanına sundukları katkıyı değerlendirmeleri,
- (13) Dinin sosyal hayatla, kültür ve medeniyet unsurları üzerindeki etkilerini gözlemlemeleri amaçlanmaktadır.

1.2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

- (1) Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nda eğitim ve öğretim süreçleri; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile hedeflenen öğrenci profiline uygun, millî ve manevî değerlerimizi tanıyan, geçmiş ve bugün arasında bağlantı kurarak geleceğe yön veren, yetkin ve erdemli öğrencilerin yetiştirilmesine hizmet edecek şekilde planlanır ve yürütülür. Bu kapsamda sevgi, saygı, kardeşlik ve dostluk bağlarını güçlendiren; vatan, millet, bayrak, şehitlik, gazilik gibi millî birlik ve beraberliği pekiştiren değerlerin öğrencilerin zihninde güçlü bir şekilde yer etmesine özen gösterilir.
- (2) Öğretim programı, beceri temelli olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede kitap yazımında ve öğrenme-öğretme yaşantılarında programda yer verilen beceriler, süreç bileşenleri, değerler, eğilimler ve anahtar kavramların bütüncül bir şekilde kazandırılmasına özen gösterilir. Öğretim programında alana özgü özel ihtiyaçlar gözetilerek bazı becerilerde ana yapıyı bozmayacak uyarlamalar yapılmıştır. Bu çerçevede ortak metinde "tarihsel bağlamsallaştırabilme becerisi" şeklinde yer alan beceri "tarihsel bağlamda değerlendirebilme becerisi" şeklinde, "eleştirel düşünme becerisi" ise "düşünme becerisi" şeklinde ifade edilmiştir.
- (3) Öğretim programında "İçerik Çerçevesi" bölümünde konu başlıklarına yer verilmiştir. Konu alt başlıkları, "öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri" ve "öğrenme-öğretme yaşantıları" esas alınarak yazarlar tarafından oluşturulabilir.
- (4) Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yeteneklerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde ilgi çekici, günlük hayatla ilgili çevrede karşılaşılabilecek problemlere dair görevler verilir; öğrenciye yönelik yargısal nitelik taşımayan ve motive eden geri bildirimler sağlanır; dijital teknolojilerden ve oyunlardan yararlanır.
- (5) Öğrenme-öğretme uygulamalarında bazı bölümlerde "istenir/istenebilir" şeklinde iki farklı kullanım görülebilir. Öğretmenler ve ders kitabı yazarları için içerik çerçevesine ve öğrenme çıktıları işaret eden bölümlerde tercih söz konusu değilken öğretim yöntemleri veya ölçme değerlendirme süreçlerinde konunun ve sınıfın şartları göz önünde bulundurulurken tercihte bulunulabilir.
- (6) Zenginleştirme ve/veya destekleme uygulamaları, ihtiyaç hâlinde sınıftaki farklı öğrenme düzeyindeki öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde planlanır. Zenginleştirme ve/veya destekleme bölümündeki içeriklere ders kitaplarında yer verilmez, bu bölüm ihtiyaç duyulması hâlinde e-içerik olarak verilebilir.
- (7) Türkçemizin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilir.
- (8) Öğretim programında ve ders kitabında alana özgü kelime, kavram ve tamlamalar, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının mütalaası ile uygulamaya konulan "Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu"na göre yazılır. Sınıf içi uygulamalarda da öğretmenler bu kılavuza göre hareket etmelidir. İlgili kılavuz ve ekinde bulunmayan alana özgü kelime, kavram ve tamlamaların yazımı ve kullanımında ise kılavuzda belirtilen ilke ve esaslara uyulur.
- (9) Programda her bir ünite için kullanılacak süre ve ünitelerin işleniş sırası belirlenmiştir. Bununla birlikte zümre öğretmenlerince öğrenci seviyesi ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilir.
- (10) Öğrenme-öğretme yaşantılarında çevre faktörlerine, eğitim ortamına, öğrencilerin gelişim düzeylerine, genel kültür ve dinî bilgi seviyelerine göre onları aktif kılan yöntem, teknik ve stratejiler kullanılır.
- (11) Programda öğrencilere kazandırılması hedeflenen becerilerin gerçekleşmesi için çevre şartları ve imkânları elverdiği ölçüde öğrencilerin dinî, tarihî ve kültürel mekânları yerinde tanımaları sağlanır.
- (12) Gerek farklı din ve inançların öğretiminde gerekse İslam düşüncesinde ortaya çıkan yorumların öğretiminde olgusal bir yaklaşım benimsenir. Bu bağlamda dinler, inançlar ve İslam düşüncesinde yer alan yorumlar, kendi metinleri, kaynakları ve kabulleri esas alınarak öğretime konu edilir.
- (13) Dinlerin inanç ve ibadetlerinin öğretiminde bu dinlerin kendi içindeki farklı anlayış ve uygulamalarla ilgili bilgiler, ihtiyaç duyulması hâlinde öğretmenler tarafından açıklanır.

- (14) İslam dininde yer alan ibadetlerin öğretiminde (abdest, gusül, namaz vb.) mezheplerin farklı anlayış ve uygulamalarıyla ilgili bilgiler, ihtiyaç duyulması hâlinde öğretmen tarafından açıklanır.
- (15) Programda yer alan sure ve dualar işlenirken öğrencilerin sure ve duaların içeriğini ve verdiği mesajı kavramaları esas alınır. Bu bağlamda sure ve dualarla ilgili kısa açıklamalara ve bunların içeriğini tanıtan metinlere yer verilir.
- (16) Din, vicdan ve düşünce özgürlüğünü zedeleyici yaklaşım, tutum ve davranışlardan uzak durulur. Bu bağlamda öğrenciler dinî duygu ve düşüncelerini açıklamaya, programda yer alan dinî pratikleri yerine getirmeye zorlanmaz.
- (17) Ünite içeriklerinin özelliğine göre ayet ve hadislerden, yazılı ve sözlü edebiyatımızdan (hikâye, şiir, vecize, deyiş, nefes vb.) faydalanılır. İçerikleri destekleyecek örnek okuma metinlerine yer verilir.
- (18) Öğrenciler insana, düşünceye, haklara, ahlaki olana ve kültürel mirasa saygı çerçevesinde davranmaya teşvik edilir.
- (19) Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı kademeli olarak uygulanacağından, bir önceki kademeye ile ilgili ön öğrenme eksiklikleri zümre öğretmenlerince tespit edilir, ilgili konu ve içeriğe ilişkin ön öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik içerik eğitim öğretim yılı başında zümre toplantılarında karara bağlanır ve eğitim öğretim sürecinde uygulanır.

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nda yer alan "sosyal-duygusal öğrenme becerileri", "değerler" ve "okuryazarlık becerileri" bütünlük bir şekilde kullanılmış; öğrenme-öğretme uygulamalarında bu unsurların öğretmenler tarafından nasıl kullanılacağına dair örneklere yer verilmiştir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nın yapılandırılmasında bütüncül eğitim yaklaşımı önemli bir rol oynamıştır. Program, temel bileşenleri aracılığıyla öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişimine vurgu yapmış; öğrencilerin tüm varlık unsurlarıyla maddi ve manevi açıdan yetiştirilmesini hedeflemiştir. Bu sebeple programda öğrencilerin bilgi, beceri ve değer kazanmaları ile öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirmeleri teşvik edilmiştir.

İçerik Çerçevesi

- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi bölümünde ünite kapsamında öğretilecek konuların ana başlıklarına yer verilmiştir. Programda içerik; öğrenme çıktılarından bağımsız birer bilgi yığını olarak değil öğrenmeyi gerçekleştirmek, öğrencilerin konuya ilişkin bilgi, beceri ve değer kazanmasını sağlamak için sistemli bir şekilde kullanılması gereken araçlar ve süreçte yararlanılacak konular olarak ele alınmaktadır. Ayrıca öğretim programının içeriğinde ele alınan konu başlıkları için öğrenme-öğretme uygulamaları da önerilmiştir.
- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi oluşturulurken konu alanındaki geleneksel yaklaşımlar, öğrencilerin ihtiyaçları ve yeni gelişmeler temel alınarak konularda öğrencilerin gelişimsel özelliklerine dikkat edilerek uygun yaş/kademelere göre ele alınmaya çalışılmıştır. Bu noktada bir diğer husus da Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Peygamberimizin Hayatı, Temel Dinî Bilgiler ve Kur'an-ı Kerim'in Anlam Dünyası derslerinde ele alınan konularda tekrara düşülmesidir. Bununla birlikte öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin dikkate alınması amacıyla Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nın içeriği oluşturulurken hem önceki kademelerdeki ders içerikleri hem de ortaöğretim kademesindeki diğer derslerin içerikleri de göz önünde bulundurulmuştur.
- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı her sınıf düzeyinde beş üniteden oluşmaktadır.

Öğrenme Kanıtları

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nın ölçme ve değerlendirme uygulamaları bölümünde ölçme amacına ve öğrenme çıktısına yönelik öğrenme kanıtları bulunmaktadır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenme-öğretme sürecinin etkililiğinin anlaşılması için önemli bir rol oynamaktadır. Bu açıdan ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğrenme-öğretme sürecinde öğrenci gelişiminin takip edilmesi ve uygulanan öğretim yöntemlerinin etkililiğinin belirlenmesine rehberlik edecek şekilde tasarlanmıştır. Bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda bütün

öğrenciler için aynı derecede geçerli bir ölçme ve değerlendirme aracından söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle öğrenci performansının belirlenmesi için çeşitli ölçme araç ve yöntemlerinden elde edilen birden fazla kanıtı ihtiyaç duyulmaktadır.

- Programda öğrencilerin performanslarının dikkate alınıp değerlendirilebileceği, öğrenciyi öğrenmeye motive edecek, öğrenme-öğretme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu, zamana ve öğrenciye göre esneklik gösterebilen ölçme ve değerlendirme araçları kullanılmıştır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları yapılandırılırken bu uygulamaların programın tüm bileşenleriyle uyum sağlamasına dikkat edilmiştir.
- Programda verilen öğrenme çıktılarına ilişkin öğrenme kanıtlarının sunulmasına çalışılmıştır. Değerler, eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerileri öğrenme-öğretme uygulamalarının bir parçası olduğu ve içeriğe dâhil edildiği için kanıtlar bölümünde bunlara ilişkin doğrudan ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmemiştir.
- Programda verilen ölçme ve değerlendirme araçları ve yöntemleri örnek niteliğindedir. Öğretmenler ve kitap yazarları ölçme amacına ve öğrenme çıktısına uygun olmak koşuluyla farklı ölçme ve değerlendirme araçları kullanabilirler.
- Programda ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerinin çeşitliliğine önem verilmiş, bunlara yönelik önerilerde bulunulmuştur. Öte yandan öğretmenlerin öğrenme çıktıları, içerik ve öğrenme-öğretme uygulamaları doğrultusunda kendi yaklaşımlarını belirlemelerine imkân sağlanmıştır. Bu doğrultuda öğretmenler; açık uçlu, kısa cevaplı, eşleştirme, çoktan seçmeli, doğru-yanlış madde türleri, gözlem formları, kontrol listesi, dereceleme ölçekleri, dereceli puanlama anahtarları (rubrik), çalışma yaprakları ve yapılandırılmış grid gibi tamamlayıcı ölçme araçlarından yararlanabilirler. Ayrıca çıkış kartı, T diyagramı, karşılaştırma tabloları gibi araçlar ile performans görevi, proje ve yazılı-sözlü sınavlar kullanılabilir; öz, akran ve grup değerlendirme formları aracılığıyla öğrencilerin de değerlendirme sürecine etkin katılımı sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nın öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişiminin sağlanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda öğrenme çıktılarının yıl boyunca gerçekleştirilmesiyle ilgili farklı öğrenme ortamları, öğretim yaklaşımları ve materyallerinin kullanımına yönelik örnek uygulamalara yer verilmiştir. Öğrenci merkezli etkinlikler aracılığıyla öğrencilerden ders kapsamında edindiği bilgi, beceri ve değerleri çoklu bakış açısıyla ele almaları beklenmektedir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrencilerin hem bağımsız öğrenmelerine hem iş birliği içinde çalışmalarına imkân tanıyan öğretim stratejileri (sunuş, buluş ve araştırma-inceleme yoluyla öğretim) kullanılmalıdır. Bu stratejiler kapsamında anlatım, tartışma, örnek olay, problem çözme, drama, bireysel çalışma, grup çalışması, beyin fırtınası, gösteri, soru cevap, benzetim, eğitsel oyunlar, altı şapkalı düşünme, sözlü tarih, yerel tarih, müze gezisi, proje vb. öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır. Bu bağlamda öğretim programının öğrenme-öğretme yaşantıları bölümünde öğretmenlere ve ders kitabı yazarlarına örnek olması amacıyla çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerine de yer verilmiştir.
- Öğrenme ortamları ve öğretim yaklaşımlarıyla birlikte görsel, işitsel, görsel-işitsel ve teknoloji destekli vasıtalarla öğrencilerin ilgili becerileri kazanmaları sağlanmalıdır. Öte yandan öğrenme çıktılarıyla ilgili güncel konular, farklı tartışma teknikleri kullanılarak problem çözme, eleştirel düşünme, kanıt kullanma, karar verme ve araştırma becerileri ile ilişkilendirilerek sınıfa taşınmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamaları, öğrencilerin çevreleriyle daha fazla etkileşime girerek zengin öğrenme yaşantıları edinmelerine imkân sağlayacak şekilde kurgulanmıştır. Bu süreçte okul içi öğrenme ortamlarının (sınıflar, okul kütüphaneleri, laboratuvarlar, beceri ve tasarım atölyeleri, okul bahçeleri vb.) yanı sıra okul dışı öğrenme ortamlarından da (dinî ve tarihî mekânlar, kütüphaneler, müzeler, millî parklar, kültür merkezleri, bilim ve sanat merkezleri, araştırma enstitüleri, resmî ve özel kurum ya da kuruluşlar, sergiler vb.) olabildiğince yararlanılmalıdır. Uygun okul içi veya okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulmasında öğrenme çıktısının kapsamı, öğrenci özellikleri, okul im-

kânları ve ekonomiklik gibi belirleyici unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır. Dijital öğrenme ortamları ve uygulamaları (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar, akıllı telefon ve tablet uygulamaları, çevrim içi paylaşım platformları vb.) ile ulusal ve uluslararası projeler imkânlar çerçevesinde öğrenme-öğretme süreçlerine dâhil edilmelidir. Bununla birlikte millî ve dinî günler, bayramlar, önemli olaylar ile belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin millî ve manevî bilinçleri geliştirilmelidir.

- Öğrenme-öğretme uygulamalarında beceri öğretimine önem verilmiştir. Öğrenme çıktıları doğrultusunda kavram, okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerileriyle birlikte ele alınan alan becerileri; içeriğin öğrenciler tarafından öğrenilmesi sırasında kullanılacak öğretim kuram, model, strateji, yöntem, teknik ve materyaller ile ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin belirlenmesinde önemli rol oynar. Örneğin sentezleme becerisinde kullanılacak ölçme değerlendirme araçları ile bilgi toplama becerisinde kullanılacak araçlar farklılık gösterecektir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında kavram öğretimine yönelik etkinlikler önemsenmiştir. Programda soyut içeriği somutlaştırmak, olası kavram yanılgısı ve kargaşasının önüne geçmek, üst düzey akademik başarı sağlamak, doğru anlama ve öğrenmeye yardımcı olmak gibi nedenlerle kavram öğretim materyallerinin kullanılması istenmektedir. Bu sebeple öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrenme çıktılarına ve öğrenci özelliklerine uygun olarak kavram haritası, kavram ağı, anlam çözümleme tablosu, kavram bulmacası, kavram karikatürü ve kavramsal değişim metni gibi materyallere yer verilmesi önerilmiştir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında değerler öğretimine yönelik önerilerde de bulunulmuştur. Öğrenme-öğretme sürecinde değerlerin öğrencilere kazandırılması, uygun yer ve zamanda bu değerlerin edinilmesini sağlayacak yaşantıların oluşturulması ve öğrencilerin bu yaşantılara aktif olarak katılmasıyla gerçekleştirilmelidir. Öğretmenler, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak sunulan değerler dışında okul çevresindeki toplumsal ve kültürel özellikler ile öğrenci özellikleri gibi değişkenleri göz önünde bulundurarak öğretim programı kapsamında sunulan diğer değerlerin kazandırılmasına da öncülük etmelidir. Programdaki değerlere uygun öğrenme-öğretme uygulamaları oluşturmanın yanında öğrencilerde değerlerin içselleştirilmesine de dikkat edilmeli, değerler eğitiminde farklı yaklaşımlardan yararlanılmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğretmenler; gerektiğinde öğrencilere kaynaklık eden bir "uzman", öğrencilerin kendi öğrenmelerini izlemeye ve yönlendirmeye yardımcı bir "rehber" olmalı ve uygun öğrenme ortamlarını sağlamada etkin görev üstlenmelidir. Öğretmenler, öğrenme çıktısına uygun köprü kurmalı; öğretim kuram, model, strateji, yöntem ve tekniğini belirlerken hem öğrencilerin bütüncül gelişimlerini hem de öğrenmelerin kalıcı ve etkili bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla öğrenme-öğretme süreçlerini zenginleştirmelidir. Bu doğrultuda öğrenme çıktılarına ve öğrenci özelliklerini dikkate almak suretiyle öğretmenler; harita, resim, fotoğraf, müzik, minyatür, gravür, hat, edebiyat, mimari, tiyatro, sinema gibi unsurlar ile geleneksel ve/veya modern sanat ürünlerini kullanmalıdır. Ayrıca öğretmenler öğrenme çıktılarına uygun olarak anı, biyografi, efsane, fıkra, gezi yazısı, hikâye, makale, marş, mektup, tarihî roman, siyasetname, söylev, şarkı, türkü, şiir, deyiş ve tiyatro gibi edebî türlerden faydalanmalıdır.
- Geleneksel ve çağdaş öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin yanı sıra altı şapkalı düşünme, düşün-eşleş-paylaş, eğitsel oyun, görüş geliştirme ve istasyon gibi alternatif öğretim tekniklerinden de yararlanılmalıdır. Bununla birlikte program uygulanırken Türk dilinin doğru, etkili ve güzel kullanımı çerçevesinde ders içeriğine uygun kitap listeleri belirlenmeli; bu kitapların okunması konusunda öğrenciler özendirilmelidir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarının gerçekleştirilmesinde temel dinî kaynakların kullanılması önemlidir. Bu bağlamda öğrenme-öğretme uygulamalarında içerik çerçevesinin daha iyi aktarımına imkân veren ayet meallerine ve hadislerle yer verilmelidir. Ayet, ayet mealleri ve hadis metinleri seçiminde Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan kaynaklar esas alınmalı, bunun yanı sıra literatürde kabul gören eserlere başvurulmalıdır. Ancak bu kaynaklar kullanılırken telif hakları ve etik kuralları göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle dijital kaynakların kullanımı hususunda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen kurallara uyulmalıdır.

Farklılaştırma

- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nda farklılaştırma bölümü, her öğrencinin kendine özgü yetenek, ilgi ve öğrenme stillerini tanıyarak kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu bölüm ders kitaplarında yer almayacaktır. Bu bölümde öğrencilerin bireysel farklılıkları ile esnek gruplandırma, sürekli değerlendirme ve uyarlama yaklaşımlarının ön plana çıkarılması hedeflenmektedir.
- Program, okul içi ve okul dışı uygulamalarda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal gelişimleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Bu nedenle program uygulanırken özel gereksinimli ve akranlarına göre farklı özellikleri olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.
- Farklılaştırma, zenginleştirme ve destekleme bölümlerinden oluşmaktadır. Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmek için öğretmene yönelik önerilerin bulunduğu kısımdır. Destekleme ise öğrenme-öğretme uygulamalarında zorluk yaşayan öğrencilere gerekli ek zaman ve desteğin verilebilmesi için öğretmene önerilerin sunulduğu bölümdür. Programda zenginleştirme kapsamında mevcut öğrenme-öğretme uygulamaları üzerine "konu, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme ve değerlendirme" açısından daha üst düzey etkinlikleri gerektiren bir yapı kurgulanmıştır. Desteklemede ise mevcut öğrenme-öğretme uygulamalarına göre sadeleştirilmiş bir içerik belirlenmiş, konulara yönelik ek kaynaklara ve açıklamalara yer verilmiş, öğrencilerin bireysel olarak yapabilecekleri basit düzeyde etkinliklerin yanında öğretmeni ve akranlarıyla birlikte gerçekleştirebilecekleri orta düzeyde etkinlikler tasarlanmıştır.

1.3. ÜNİTE ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

4. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Günlük Hayat ve Din	5	16	22
2. Allah Sevgisi	5	14	19
3. Peygamberlerin Sevgisi	5	14	19
4. Ahlaki Değerlerimiz	4	12	17
5. Haklar ve Sorumluluklar	5	12	17
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	24	72	100

5. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Allah İnancı	4	14	19
2. Namaz	4	18	25
3. Kur'an-ı Kerim	4	14	19
4. Peygamber Kıssaları	3	12	17
5. Mimarimizdeki Dinî Motifler	3	10	14
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	18	72	100

6. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Peygamber ve İlahi Kitap İnancı	4	16	22
2. Ramazan ve Oruç	4	14	19
3. Ahlaki Davranışlar	5	12	17
4. Peygamberliğinden Önce Hz. Muhammed	4	14	19
5. Kültürümüzdeki Dinî Motifler	1	12	17
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	18	72	100

7. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Melek ve Ahiret İnancı	4	14	19
2. Hac, Umre ve Kurban	4	14	19
3. İslam Düşüncesinde Yorumlar	4	14	19
4. Peygamber Olarak Hz. Muhammed	4	16	22
5. Yaşayan Dünya Dinleri	1	10	14
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	17	72	100

8. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Kader İnancı	4	16	22
2. Zekât ve Sadaka	4	14	19
3. Din ve Sosyal Hayat	3	12	17
4. Kur'an ve İnsan	5	14	19
5. Müslümanların Bilim ve Kültüre Katkısı	3	12	17
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	19	72	100

1.4. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI

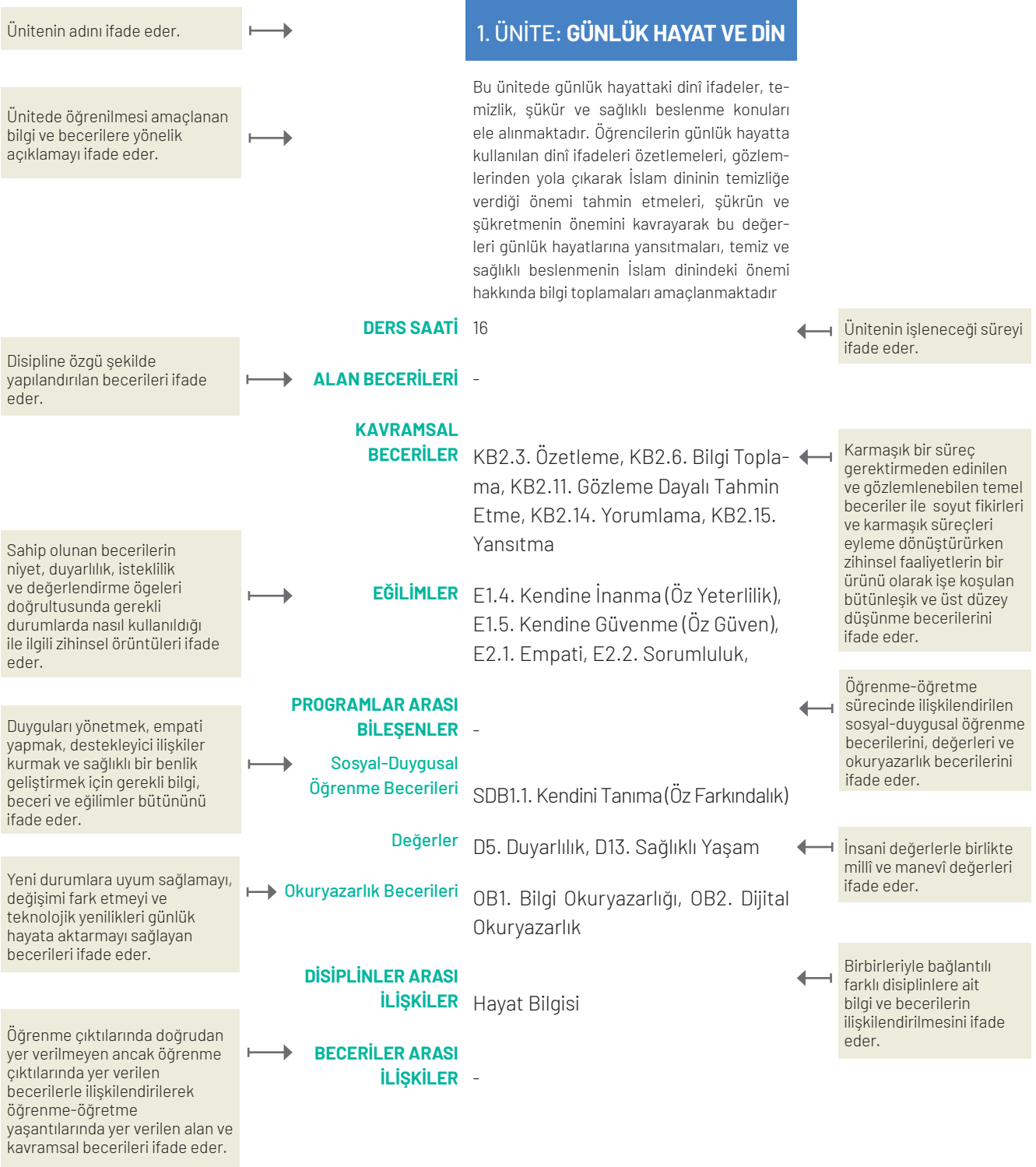
DERS KİTABI	FORMA SAYISI**	KİTAP EBATLARI
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 4	11-13	19,5 cm X 27,5 cm
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 5	11-13	19,5 cm X 27,5 cm
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 6	11-13	19,5 cm X 27,5 cm
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 7	11-13	19,5 cm X 27,5 cm
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 8	11-13	19,5 cm X 27,5 cm

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. faaliyetler için ayrılan süredir. Söz konusu faaliyetler için ayrılan süre eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

** Forma sayıları alt ve üst sınır olarak belirlenmiştir.

1.5. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (4-8. Sınıf) Öğretim Programı'nda her sınıf düzeyinde beş ünite yer almaktadır. Ünitelerin yapısı ve bu yapıya ilişkin açıklamalar şematik olarak aşağıda sunulmuştur.

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerileri ifade eder.	→	ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	DKAB.4.1.1. Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri özetleyebilme a) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerle ilgili çözümleme yapar. b) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerle ilgili sınıflandırma yapar. c) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri yorumlar.	←	DKAB.4.1.1. Öğrenme çıktı numarası Ünite Numarası Sınıf seviyesi Ders kodu
4. sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi 1. ünitenin 1. öğrenme çıktısına ait süreç bileşenlerini ifade eder.	→			←	
Disipline ait başlıca genelleme, ilke, anahtar kavramlar, semboller vb. ifade eder.	→	İÇERİK ÇERÇEVESİ	Günlük Hayatta Dinî İfadeler hamt, haram, helal, selam, şükür	←	Öğrenme sürecinde ele alınan konulara ilişkin sınırları ifade eder.
	→	Genellemeler/İlkeler/ Anahtar Kavramlar/ Semboller vb.		←	
	→	ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)	Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, balık kılıcı, sunu ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.	←	Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.
Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ağlara dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.	→	ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI	Temel Kabuller	←	Öğrencilerin temizliğe dikkat etmenin ve sağlıklı beslenmenin önemi hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Yeni bilgi ve becerileri öğrenmek için sahip olunması gereken ön bilgi ve becerilerin değerlendirilmesini ifade eder.	→	Ön Değerlendirme Süreci	Ön bilgilerini tespit etmek üzere öğrencilere "Günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerden hangilerini biliyorsunuz?" sorusu sorulur.	←	Önceki eğitim öğretim süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.
	→	Köprü Kurma	Teşekkür etmek ile şükür arasındaki benzerlik vurgulanarak konu ile gerçek hayat arasında köprü kurulur.	←	Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük yaşam deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.
Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.	→	Öğrenme-Öğretme Uygulamaları	DKAB.4.1.1 Öğrencilere Eğitim Bilişim Ağ'ından (EBA) günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerin yer aldığı çeşitli içerikler gösterilebilir. Gerçeği arama eğiliminden hareketle öğrencilerden bismillahirrahmanirrahim, maşallah, inşallah, selamünaleyküm, aleyküm selam, elhamdülillah, estağfirullah ve sübhanallah gibi dinî ifadeleri belirlemeleri ve bunları çözümlemeleri istenir (E3.4). Bu ifadeler besmele, hamt, selam, estağfirullah, sübhanallah başlıkları altında sınıflandırılır ve anlamlarıyla birlikte açıklanır.	←	
Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren eğitim yaklaşımlarını ifade eder.	→	FARKLILAŞTIRMA	Zenginleştirme	←	Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.
Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış yollar sunmayı ifade eder.	→	Destekleme	Dinî ifadeleri ve bu ifadelerin kullanıldığı yerleri içeren bir hikâye okunarak öğrencilerden hikâyede geçen dinî ifadeleri belirlemesi ve kendi hayatından bunlarla ilgili örnekler vermesi istenebilir.	←	Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.
	→	ÖĞRETMEN YANSITMALARI	Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.	←	

2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ (4-8. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN SINIF DÜZEYLERİNE AİT ÜNİTELERİ

4. SINIF

1. ÜNİTE: GÜNLÜK HAYAT VE DİN

Bu ünite de günlük hayattaki dinî ifadeler, temizlik, şükür ve sağlıklı beslenme konuları ele alınmaktadır. Öğrencilerin günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri özetlemeleri, gözlemlerinden yola çıkarak İslam dininin temizliğe verdiği önemi tahmin etmeleri, şükürün ve şükretmenin önemini kavrayarak bu değerleri günlük hayatlarına yansıtmaları, temiz ve sağlıklı beslenmenin İslam dinindeki önemi hakkında bilgi toplamaları amaçlanmaktadır. Sübhaneke duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.3. Özetleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma

EĞİLİMLER

E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E3.4. Gerçeği Arama, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.7. Sistematiğe Olma, E3.11. Özgün Düşünme

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık)

Değerler

D5. Duyarlılık, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Hayat Bilgisi

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.4.1.1. Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri özetleyebilme

- a) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerle ilgili çözümlleme yapar.
- b) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerle ilgili sınıflandırma yapar.
- c) Günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri yorumlar.

DKAB.4.1.2. İslam'ın temizliğe verdiği önemi gözleme dayalı tahmin edebilme

- a) İslam'ın temizliğe verdiği önemi kendi tecrübeleriyle ilişkilendirir.
- b) İslam'ın temizliğe verdiği öneme ilişkin çıkarım yapar.
- c) İslam'ın temizliğe verdiği öneme ilişkin sonuç çıkarır.

DKAB.4.1.3. Allah'a (cc) şükürün önemini hayatına yansıtabilme

- a) Allah'a (cc) şükür ile ilgili tecrübelerini gözden geçirir.
- b) Allah'a (cc) şükür ile ilgili tecrübelerinden hareketle Allah'a (cc) şükürün önemi hakkında çıkarım yapar.
- c) Allah'a (cc) şükürün önemi hakkında yaptığı çıkarımları değerlendirir.

DKAB.4.1.4. İslam'a göre helal ve sağlıklı beslenmenin önemi konusunda bilgi toplayabilme

- a) İslam'a göre helal ve sağlıklı beslenmenin önemi konusunu araştırır.
- b) İslam'a göre helal ve sağlıklı beslenmenin önemi konusunda bilgiler bulur.
- c) İslam'a göre helal ve sağlıklı beslenmenin önemi konusunda ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.
- ç) İslam'a göre helal ve sağlıklı beslenmenin önemi konusunda ulaştığı bilgileri kaydeder.

DKAB.4.1.5. Sübhaneke duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Sübhaneke duasını ve bu duanın anlamını okur.
- b) Sübhaneke duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Sübhaneke duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Günlük Hayatta Dinî İfadeler
Allah Temiz Olmamı İster
Allah Şükretmemi İster
Allah Sağlıklı Beslenmemi İster
Bir Dua Öğreniyorum: Sübhaneke Duası

Anahtar Kavramlar

hamt, haram, helal, selam, şükür

**ÖĞRENME
KANITLARI
(ÖLÇME VE
DEĞERLENDİRME)**

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, balık kılıcı, sunu ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Sokakta, okulda, evde duyduğu dinî ifadeleri içeren günlük hazırlanabilir. İslam'ın temizliğe verdiği önemi içeren sunu hazırlanabilir. Allah'a (cc) şükürün önemi hakkında hikâye yazılabilir. İslam'a göre sağlıklı beslenmenin önemi hakkında kendini değerlendirme etkinliği yapılabilir. Sübhaneke duası ve bu duanın anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün hedefleri bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI**

Temel Kabuller Öğrencilerin temizliğe dikkat etmenin ve sağlıklı beslenmenin önemi hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Ön bilgilerini tespit etmek üzere öğrencilere "Günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerden hangilerini biliyorsunuz?" sorusu sorulur.

Köprü Kurma Teşekkür etmek ile şükür arasındaki benzerlik vurgulanarak konu ile gerçek hayat arasında bağlantı kurulur.

**Öğrenme-Öğretme
Uygulamaları**

DKAB.4.1.1

Öğrencilere Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) günlük hayatta kullanılan dinî ifadelerin yer aldığı çeşitli içerikler gösterilebilir. Gerçeği arama eğiliminden hareketle öğrencilerden bismillahirrahmanirrahîm, maşallah, inşallah, selamünaleyküm, aleyküm selam, elhamdülillah, estağfirullah ve sübhanallah gibi dinî ifadeleri belirlemeleri ve bunları çözümlenmeleri istenir (**E3.4**). Bu ifadeler besmele, hamt, selam, estağfirullah, sübhanallah başlıkları altında sınıflandırılır ve anlamlarıyla birlikte açıklanır. Özgün düşüncelerini (**E3.11**) sağlamak için öğrencilere bu ifadeleri nerelerde kullandıkları, besmele çekmenin veya selamlaşmanın onlara ne hissettirdiği gibi sorular sorularak onların günlük hayatta kullanılan dinî ifadeleri kendi cümleleriyle yorumlamaları sağlanır.

Öğrencilerin empati (**E2.1**) yaparak günlük hayatlarında dinî ifadeleri kullandıklarında çevrelerine karşı daha duyarlı (**D5.1**) bir yaklaşım sergilemeleri amaçlanır. Günlük hayatlarında dinî ifadelerin topluma ve insana değer vermenin (**D5.1**) bir göstergesi olduğunu anlamaları sağlanır. Öz değerlendirme formu kullanılarak öğrencilerin duygu ve düşüncelerinin farkında olması sağlanabilir (**SDB1.1**).

DKAB.4.1.2

Temiz olmanın önemi, gerekliliği ve temizliğin sağlıkla ilişkisi hakkında öğrencilerin açık fikirli olarak **(E3.5)** kendi tecrübelerini paylaşmaları istenir. Konuyla ilgili öğrenci seviyesine uygun görseller verilebilir ve öğrencilerin bu görselleri yorumlaması sağlanabilir **(OB4)**. Öğrencilerin konuyla ilgili şiir, hikâye vb. yazmaları istenebilir. Bedensel temizliğin ne anlama geldiği, bedenimizi temiz tutmak için neler yapmamız gerektiği, kişisel temizlik ve bakımımıza neden önem vermemiz gerektiği **(D18.1)**, Allah'ın (cc) insanın temiz olmasını neden istediği konuları öğrenci tecrübeleri ile ilişkilendirilerek anlatılır. Öğrencilerin İslam'da temizliğin önemi hakkında çıkarım yapması sağlanır. Allah'ın (cc) temizlikle ilgili emirleri kapsamında abdest konusuna değinilir. Hz. Muhammed'in (sav) hayatından örnekler verilir. Bedenimizin bize Allah'ın (cc) emaneti olduğunu öğrencilerin fark etmesi ve Allah'ın (cc) temiz olmamızı istediği sonucuna ulaşması sağlanır. Öğrencilerden yaşadığımız ortamın temiz olmasının sağlığımız ile ilişkisini anlatan özgün bir görsel çalışması yapması istenebilir **(OB4)**. Böylece öğrencilerin yaşadıkları çevreyi temiz tutmaya dikkat etmeleri **(D18.2)**, çevre temizliği ve sürdürülebilirliğine önem vermeleri **(D18.3)** sağlanır.

DKAB.4.1.3

Öğrencilere kendilerine yapılan iyiliklere nasıl karşılık verdikleri, teşekkür etmenin ne anlama geldiği; ne zaman, kime ve neden teşekkür edileceği sorulur. Kendi hayatlarını düşünerek teşekkür kavramı ile ilgili duygu, düşünce ve tecrübelerini gözden geçirmeleri istenir. Teşekkür etmenin aynı zamanda saygının bir gereği ve nezaketli davranmanın **(D14.1)** bir göstergesi olduğuna vurgu yapılır. Allah'ın (cc) bizlere verdiği nimetler anlatılarak bu nimetlerden ötürü Allah'a (cc) şükretme ifadelerini hatırlamaları istenir. Şükür ile teşekkür arasındaki ilişki ve şükürün insana katkıları konusunda farkındalık oluşturmak için **(OB1)** Öğrencilerin Allah'a (cc) şükürün önemiyle ilgili çıkarım ve değerlendirme yapması sağlanır. Öğrencilerden Allah'a (cc) şükür konusunu içeren bir hikâye yazmaları ve bunları sınıfta paylaşmaları istenir. Öğrenciler dinledikleri hikâyelerin mesajlarını yorumlayarak kendi cümleleri ile açıklar. Öğrenciler, derste öğrendikleriyle hikâyeden edindikleri mesajları ilişkilendirerek Allah'a (cc) şükürün önemi hakkında bilgilerini bütünlüştürür **(OB1)**.

DKAB.4.1.4

Beslenmenin sağlık için değeri hakkında öğrencilere sorular sorularak onların sistematik olarak **(E3.7)** konuyu araştırmaları istenir. Öğretmen rehberliğinde kullanacağı kaynakları araştırır. Öğrenciler, buldukları bilgileri kullanarak "Sağlıklı beslenirsek vücudumuzda neler olur?" sorusuyla ilgili çıkarımda bulunur. Konuyla ilgili hayat bilgisi dersinden yararlanılır ve sağlıklı beslenmenin önemine dair farkındalık oluşturmak için drama çalışması yaptırılabilir. Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmek **(D13.1)** için sorumluluk **(E2.2)** almanın bedenine karşı görevini yerine getirmek **(D16.1)** anlamını taşıdığı anlatılır. Helal ve haram kavramları ele alınır. Öğrencilerden İslam'ın helal ve sağlıklı beslenmeye verdiği önem hakkında araştırma yapmaları istenir. Öğrencilerin buldukları bilgiler öğretmen rehberliğinde doğrulanır. Öğrencilerin bunları yazarak kaydetmeleri sağlanır. İslam dininin sağlıklı hayata verdiği önemden yola çıkılarak İslam'a göre uygun beslenme ilkeleri ayet ve hadislerle ele alınır. İslam dininin israftan kaçınma, temiz ve helalinden beslenme konusuna verdiği önem kısaca açıklanır. Yemeğe başlarken ve yemeği bitirirken yapılacak dualara örnek verilir. Öğrencilerin Allah'ın (cc) sağlıklı beslenmemizi istediği konusunda topladıkları bilgilerle kendi sağlıklarını koruma konusunda öz yeterliliğe **(E1.4)** sahip olmaları hedeflenir.

DKAB.4.1.5

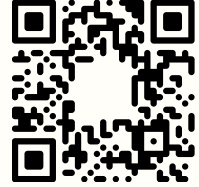
Öğrencilere “Sübhanek duası hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Bu duanın ne-
relerde okunduğuna dair bilgi verilir. Sübhanek duasının doğru telaffuzunu öğretmek için
öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Sübhanek duasını din-
lemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu
adresleri kullanmaları sağlanarak **(OB2)** duanın doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme
etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu duayı kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma
etkinliği yapılabilir. Duanın anlamı incelenir. Duanın anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgi-
li etkinlikler yapılarak dua değerlendirilebilir. Öğrencilerin duanın anlamını kendi hayatı için
anamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Sübhanek duasının anlamını değiştirmeyecek
şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir. Öğrencilerin
empati kurarak **(E2.1)** yaşadıkları toplumun manevi değerlerine saygı duymalarını sağlamak
amacıyla röportaj yapmaları istenebilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilerden Allah’a (cc) şükretmenin insana kazandırdıkları hakkında afiş çalışması ha-
zırlaması istenebilir.
- Destekleme** Dinî ifadeleri ve bu ifadelerin kullanıldığı yerleri içeren bir hikâye okunarak öğrencilerden
hikâyede geçen dinî ifadeleri belirlemesi ve kendi hayatından bunlarla ilgili örnekler ver-
mesi istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: ALLAH SEVGİSİ

Bu ünite de Allah'ın (cc) birliği ve yüceliği, Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi, dua, kelimeitevhit ve kelimeişehadet konuları ele alınmaktadır. Öğrencilerin Allah'ın (cc) birliği ve yüceliği hakkında bilgi sahibi olmaları ve öğrendikleri bilgileri yorumlamaları amaçlanmaktadır. Gözlemlerinden yola çıkarak Allah'ın (cc) insanlara olan sevgisini, merhametini ve iyiliğini fark etmeleri, dua etme ihtiyacı hakkında çıkarımda bulunmaları, kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında bilgi toplamaları amaçlanmaktadır. Amentü duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB3.3. Eleştirel Düşünme

EĞİLİMLER

E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma)

Değerler

D14. Saygı, D15. Sevgi

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.4.2.1. Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini kavrayabilme

- a) Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini içeren ayetleri inceler.
- b) Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini kendi cümleleri ile ifade eder.

DKAB.4.2.2. Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisini gözleme dayalı tahmin edebilme

- a) Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisini gözlemleriyle ilişkilendirir.
- b) Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi hakkında çıkarım yapar.
- c) Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi hakkında sonuç çıkarır.

DKAB.4.2.3. Dua etme ihtiyacı hakkında düşünebilme

- a) Duanın insan için bir ihtiyaç olduğunu fark eder.
- b) Dua etmenin önemi hakkında sonuç çıkarır.
- c) İhtiyaçları ve duyguları çerçevesinde dua örneklerini günlük hayatında ifadelerine yansıtır.

DKAB.4.2.4. Kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında bilgi toplayabilme

- a) Kelimeitevhit ve kelimeişehadet konusunu araştırır.
- b) Kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında bilgi toplar.
- c) Kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde-doğrular.
- d) Kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında ulaştığı bilgileri kaydeder.

DKAB.4.2.5. Amentü duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Amentü duasını ve bu duanın anlamını okur.
- b) Amentü duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Amentü duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Allah'ı Tanıyorum
Allah Bizi Seviyor
Allah'a Dua Ediyorum
Kelimeitevhit ve Kelimeişehadet
Bir Dua Öğreniyorum: Amentü Duası

Anahtar Kavramlar

dua, şehadet, tevhit

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Allah'ın (cc) birliği ve yüceliği hakkında çalışma yaprağı hazırlanabilir. Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi hakkında sunu hazırlanabilir. Dua etme ihtiyacıyla ilgili panel hazırlanabilir. Kelimeitevhit ve kelimeişehadet hakkında çalışma yaprağı hazırlanabilir. Amentü duası ve bu duanın anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin sevmenin ve sevilmenin kişiye hissettirdikleri konusunda temel düzeyde bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere "Allah'a (cc) sevgimizi nasıl gösteririz?" sorusu sorularak öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilir ve bu soruya verdikleri cevaplara göre hazır bulunuşlukları kontrol edilir.

Köprü Kurma Öğrencilere sevgilerini nasıl ifade ettikleri sorulur. Sevmenin ve sevilmenin ifade edilmiş şekilleri örneklendirilerek günlük hayatla ilişki kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.4.2.1

Evrendeki mükemmel düzen hakkında öğrencilere soru sorulur ve Allah'ın (cc) birliği vurgulanır. Allah'ın varlığına ve birliğine inanmanın, İslam'ın temel inanç esası olduğuna değinilir. İslam'ın altı inanç esası ayrıntıya girilmeden sıralanır. Allah'ın (cc) birliği ve yüceliğiyle ilgili ayetler belirlenir ve öğrencilerin bunları incelemesi istenir. Tüm varlıkların Allah (cc) tarafından yaratıldığına dair bilgilere yer verilerek Allah'ın (cc) kudret sıfatı vurgulanır. Öğrencilerin Allah'ın (cc) birliğini ve yüceliğini kendi cümleleri ile ifade etmeleri sağlanır.

DKAB.4.2.2

Merhamet kavramı tanımlanır. İnsanda bulunan sevme ve sevilme duygusunun Allah'ın (cc) merhametinin göstergesi olduğuna değinilir. Öğrencilerin, Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisini ve verdiği nimetleri gözlemleyerek çıkarım yapması sağlanır. Konuyla ilgili görseller verilebilir. Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi ve merhameti dua ile ilişkilendirilir. Salih amel tanımlanır ve Allah'ın sevdiği amellerle ilgili örnekler verilir. Allah'ın (cc) kullarını sevdiği, kullarının da O'nu sevdiği ile ilgili öğrencilerin sonuç çıkarması sağlanır.

DKAB.4.2.3

Öğrencilerin dua etme ihtiyacı hakkında empati kurmalarını **(E2.1)** sağlamak için onlara "Dua ederken ne hissedersiniz?" sorusu yöneltilir. Dua etme ihtiyacı hakkında merak ettiklerini, soru sorarak **(E3.8)** bu ihtiyacı fark etmeleri sağlanır. Dua etmenin; ibadetin özü olduğu, Allah'a (cc) kulluk etmenin gereği olduğu, Allah (cc) ile iletişim ve bağ kurmanın bir yolu olduğu açıklanır. Kur'an-ı Kerim'de geçen dualara ve Hz. Muhammed'in (sav) yaptığı dualara örnekler verilir. Öğrencilerin bu dua örneklerini günlük hayatlarında kullandıkları ifadelerle dönüştürmesi beklenir. Dua etmenin veya dua almanın insana neler hissettirdiği, kişinin duyguları üzerindeki etkisi ele alınır. Öğrencilerin kendi duygu, düşünce ve ihtiyaçlarının farkında olarak dua etmenin önemi hakkında sonuç çıkarması sağlanır. Öğrencilerin ihtiyaçları ve duyguları çerçevesinde öz değerlendirme yapmaları istenebilir **(SDB1.3)**.

DKAB.4.2.4

İslam'ın beş şartı ayrıntıya girilmeden sıralanır. Öğrencilerin kelimeitevhit ve kelimeişahadet hakkında bilgi toplamaları sağlanır. Kelimeitevhit ve kelimeişahadetin Allah'a (cc) olan sevgi **(D15.3)**, saygı **(D14.3)** ve bağlılığın ifadesi olduğu açıklanır ve önemi vurgulanır. Öğrenciler; kelimeitevhit ve kelimeişahadet ile ilgili elde ettikleri bilgileri öğretmenleriyle birlikte değerlendirerek doğrular ve afiş, broşür, pano, duvar gazetesi gibi yollarla kaydeder.

DKAB.4.2.5

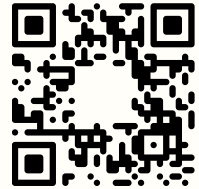
Öğrencilere "Amentü duası hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Amentü kelimesinin anlamı açıklanır ve Amentü duası hakkında bilgi verilir. Amentü duasının doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Amentü duasını dinlemek ve bu dua hakkında bilgi sahibi olmak üzere Eğitim Bilişim Ağ'ından (EBA) uygun içerikler belirlenir. Öğrencilerin bu platformu kullanmaları sağlanarak **(OB2)** duanın doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu duayı kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duanın anlamı incelenir. Duanın anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak dua değerlendirilebilir. Öğrencilerin duanın anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Amentü duasının okunduğu yerler örneklendirilir. Öğrencilerin Amentü duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Duanın insana kazandırdıkları hakkında öğrencilerin çevresindeki kişilerle röportaj yapması istenebilir. Öğrencilerden, insanın biyolojik mükemmelliği ile Allah'ın (cc) kullarına olan sevgisi arasındaki ilişkiyi araştırması istenebilir.
- Destekleme** Allah'ın (cc) varlığı ve birliği konusunun öğretiminde öğrencileri desteklemek için öğrencilerin ilgisini çekecek ve anlamlandırmayı kolaylaştıracak hikâyeler, görsel materyaller ve etkileşimli dijital uygulamalar kullanılabilir. Dualar konusunda sesli okuma ve tekrar etme etkinlikleri, görsel-ışitsel materyaller ve etkileşimli dijital uygulamalarla öğrenciler desteklenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: PEYGAMBERLERİN SEVGİSİ

Bu üniteye peygamberlerin çocuklarla ve toplumla ilişkisi, çevreyi ve çalışmayı sevmesi konuları ele alınmaktadır. Öğrencilerin peygamberlerin çocuk sevgisi hakkında örnekler üzerinden bilgi toplamaları, peygamberlerin toplumlarına olan sevgisini dua örneklerinden yola çıkarak yapılandırma, çevreye karşı duyarlılıklarıyla doğa ve hayvan sevgisi arasında ilişki kurmaları, peygamberlerin mesleklerinden yola çıkarak çalışmayı sevdiklerine dair çıkarım yapmaları amaçlanmaktadır. Salli ve Barik dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.16.2. Tümdengelim Dayalı Akıl Yürütme

EĞİLİMLER

E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma)

Değerler

D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D9. Merhamet, D15. Sevgi, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Fen Bilimleri, Hayat Bilgisi

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.4.3.1. Peygamberlerin çocuk sevgisiyle ilgili bilgi toplayabilme

- a) Peygamberlerin çocuk sevgisi konusunu araştırır.
- b) Peygamberlerin çocuk sevgisi hakkında bilgi toplar.
- c) Peygamberlerin çocuk sevgisi hakkında ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.
- ç) Peygamberlerin çocuk sevgisi hakkındaki bilgileri kaydeder.

DKAB.4.3.2. Peygamberlerin toplumlarına olan sevgisini yapılandırabilme

- a) Peygamberlerin hayatlarını inceleyerek topluma karşı davranışları ve rehber olmaları arasında ilişki kurar.
- b) Peygamberlerin toplumları için ettikleri dua örneklerinden yola çıkarak toplumlarına sevgiyle yaklaştıklarından hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirir.

DKAB.4.3.3. Peygamberlerin çevre sevgisine ilişkin akıl yürütebilme

- a) Peygamberlerin çevreye yaklaşımlarını inceler.
- b) Peygamberlerin davranışlarıyla çevre sevgileri arasında ilişki kurar.
- c) Peygamberlerin çevre sevgisi hakkında çıkarım yapar.

DKAB.4.3.4. Peygamberlerin çalışmayı sevdiğine dair çıkarım yapabilme

- a) Peygamberlerin çalışmayı sevdiğini farkeder.
- b) Peygamberlerin geçimlerini sağlamak için yaptıkları işleri listeler.
- c) Peygamberlerin mesleklerini karşılaştırır.
- ç) Peygamberlerin çalışmaya ve üretmeye istekli olduklarına dair önerme sunar.
- d) Peygamberlerin yaşantılarından hareketle emek vererek kazanç elde etmenin önemini değerlendirir.

DKAB.4.3.5. Salli ve Barik dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlayabilme

- a) Salli ve Barik dualarını ve bu duaların anlamlarını okur.
- b) Salli ve Barik dualarının anlamlarını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Salli ve Barik dualarının anlamlarını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Peygamberler Çocukları Sever
Peygamberler Toplumlarını Sever
Peygamberler Çevreyi Sever
Peygamberler Çalışmayı Sever
Bir Dua Öğreniyorum: Salli ve Barik Duaları

Anahtar Kavramlar peygamber, salavat

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, tanılayıcı dallanmış ağaç, sunu ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Peygamberlerin çocuklara olan sevgisi konusunda çalışma yaprağı hazırlanabilir. Peygamberlerin ailelerine ve toplumlarına olan sevgisiyle ilgili açık uçlu soruların yer aldığı çalışma yaprağı hazırlanabilir. Peygamberlerin çevre, doğa ve hayvan sevgisiyle ilgili çıkarımları içeren sunu veya pano hazırlama görevi verilebilir, drama yaptırılabilir. Peygamberlerin çalışmayı sevmesiyle ilgili metin okunabilir ve ilkeler çıkarılabilir. Salli ve Barik duaları ve bu duaların anlamlarıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin peygamberlik hakkında temel düzeyde fikir sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Peygamber kime denir?" sorusu sorularak ön bilgileri tespit edilir.

Köprü Kurma

Peygamberlerin çocuklara, topluma ve çevreye verdikleri değer ile öğrencilerin hayat bilgisi dersinde öğrendikleri arasında bağlantı kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.4.3.1

Peygamber kavramı açıklanır. Öğrencilerden, Hz. Muhammed (sav) günümüzde yaşasaydı bir dede olarak torunları ile neler yapabileceği üzerine düşünceleri ve fikirlerini paylaşmaları istenir. Verilen cevaplardan hareketle peygamberlerin çocuklara şefkat ve anlayışla yaklaştıklarına dair çıkarımda bulunulur. Hz. Ali, Hz. Enes, Hz. Zeyd gibi çocuk sahabilerin Hz. Muhammed'le (sav) ilgili anlatılarına yer verilerek onun çocuklara gösterdiği özveri ve ilgi ele alınır (D15.4). Hz. Muhammed'in (sav) kız ve erkek çocuklar arasında ayırım yapmadığına dikkat çekilir (D1.1). Hz. Muhammed'in (sav) çocuklarla ilgili hadisleri belirlenir. Kur'an-ı Kerim'deki baba-oğul peygamberlerle ilgili ayetlere de dikkat çekilerek bu ayet ve hadisler ışığında öğrencilerin, peygamberlerin çocuk sevgisi hakkında bilgi toplamaları sağlanır. Öğrencilerin elde ettikleri bilgiler öğretmen tarafından değerlendirilir ve doğrulanır. Öğrencilerin bu bilgileri afiş, broşür, pano, duvar gazetesi gibi yollarla kaydetmesi sağlanır.

DKAB.4.3.2

Peygamberlerin toplumlarına olan sevgisi, aileleri ile ilişkilerinden yola çıkılarak ele alınır. Her peygamberin bir ailesi olduğuna ve bir toplum içinde yaşadığına dikkat çekilir. Hz. İbrahim'in oğlu Hz. İsmail ile olan sevgi dolu ilişkisine Saffat suresi 100 ve 101. ayetler bağlamında değinilir, Hz. Zekeriya ve Hz. Yahya'nın aile bağlarına (D2.1) vurgu yapılır. Peygamberlerin hayatları incelenerek topluma karşı davranışları ve rehber olmaları arasında ilişki kurulur. Peygamberlerin toplumlarına verdikleri değer (D5.1), Tevbe suresi 128. ayetten hareketle ele alınır. Peygamberlerin toplumları için yaptıkları dua örneklerinden yola çıkılarak gönderildikleri toplumlara sevgi ve merhametle (D9.2) yaklaştıklarına dair bir bakış açısı geliştirir.

DKAB.4.3.3

Öğrenciden çevresini gözlemlemesi istenir. Yaşadığımız çevrenin ve bu çevre içerisindeki canlıların Allah (cc) tarafından yaratıldığına dikkat çekilir. Doğanın ve hayvanların korunmasının önemi ile ilgili Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) uygun bir video izletilebilir. Böylece öğrencilerin fen bilimleri dersinden öğrendikleriyle konu ilişkilendirilebilir. Öğrencilere, onların diğer canlılara karşı davranışlarına dair kendilerini değerlendirmelerine yönelik sorular sorulabilir (**SDB1.3**). Konuyla ilgili bir öz değerlendirme formu hazırlanabilir. Peygamberlerin hayvanlara verdiği değer (**D5.2**) ve gösterdiği şefkatle (**D9.3**) ilgili örnek davranışları belirlenir. Çevre temizliği konusundaki uyarılarına değinilir (**D18.3**). Peygamberlerin bu davranışlarıyla doğa ve hayvan sevgileri arasında ilişki kurulur. Hz. Muhammed'in (sav) konuyla ilgili hadislerine yer verilir. İlgili hadisler yorumlanarak peygamberlerin çevre ve hayvan sevgisi hakkında çıkarım yapılır.

DKAB.4.3.4

Öğrencilere hangi mesleklere ilgi duydukları sorulur. Her insanın geçinmek için bir işle meşgul olduğuna dikkat çekilir ve öğrencilerden peygamberlerin geçimlerini nasıl sağlamış olabilecekleriyle ilgili akıl yürütmeleri istenir. Verilen cevaplardan hareketle peygamberlerin çalışmayı sevdiğini farkettirilir. Öğrenciler, peygamberlerin mesleklerinin neler olabileceği hakkında merak ettikleri soruları sormaları (**E3.8**) için teşvik edilir. Bazı peygamberlerin geçimlerini sağlamak için yaptıkları işler listelenir. Peygamberlerin meslekleri karşılaştırılarak her birinin yeteneklerine göre bir uzmanlık alanının olduğu fark ettirilir. Peygamberlerin çalışmaya ve üretmeye istekli olduklarına (**D3.1**) dair önermeler sunulur. Peygamberlerin yaşantılarından hareketle emek vererek kazanç elde etmenin önemini değerlendirir. Bunun için ilke çıkarma etkinliği yapılabilir.

DKAB.4.3.5

Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) salavat dinletilerek öğrencilerin dikkati çekilir. Hz. Muhammed'in (sav) ismini duyan veya söyleyen her Müslümanın onu dua ve selamla anarak ona olan sevgisini ve bağlılığını dile getirdiği belirtilir. Onun için yapılan bu dualara salavat duaları denildiği, Salli ve Barik dualarının da bu özel dualardan olduğu ifade edilir. Bu duaların nerelerde okunduğuna dair bilgi verilir. Hz. Peygamber'in ailesine "Ehlibeyt" adı verildiğine değinilerek bu dualarda onun ailesinden bahsedildiğine dikkat çekilir. Salli ve Barik dualarını dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak (**OB2**) duaların doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu duaları kendine güvenerek (**E1.5**) okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duaların anlamları incelenir. Duaların anlamlarından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak dualar değerlendirilebilir. Öğrencilerin duaların anlamlarını kendi hayatları için anlamlı hâle getirmeleri sağlanır. Öğrencilerin Salli ve Barik dualarının anlamlarını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

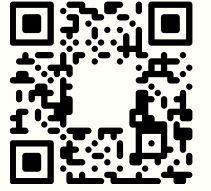
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Hz. Muhammed'in (sav) çocuklara karşı davranışları incelenerek öğrencilerden, çocuk haklarına dair ilkeler çıkarması istenebilir.

Destekleme Peygamberlerin çalışmayı sevmeleri hakkında öğrencilerin ilgisini çekecek etkileşimli ve görsel öğrenme materyalleri (bilgi kartları, oyunlar) kullanılarak öğrencilerin konuyu daha iyi kavramaları ve somutlaştırmaları sağlanabilir. Derste anlatılan peygamberlerin icra ettikleri mesleklerle ilgili görseller hazırlanabilir. Öğrencilerden görseldeki meslek ile o mesleği yapan peygamberin adını eşleştirmesi istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: AHLAKİ DEĞERLERİMİZ

Bu ünite de adalet, sabır ve yardımseverlik değerleri ve bu değerlerin davranışlara yansımaları ele alınmaktadır. Öğrencilerin adaletli davranmayı sorgulamaları, sabrın önemini yapılandırmaları, gözlemlerinden yola çıkarak yardımseverliğin insan ilişkilerindeki rolünü ve önemini tahmin etmeleri amaçlanmaktadır. Fatiha suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.8. Sorgulama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER

E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.8. Soru Sorma, E3.10. Eleştirel Bakma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** -

Değerler

D1. Adalet, D12. Sabır, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.4.4.1. Adaletli davranmayı sorgulayabilme

- Adaleti kendi ifadeleri ile tanımlar.
- Adaletle ilgili sorular sorar.
- İslam'ın adalete verdiği önem hakkında bilgi toplar.
- İslam'ın adalete verdiği önem hakkında topladığı bilgilerin doğruluğunu öğretmen rehberliğinde değerlendirir.
- İslam'ın adalete verdiği önem hakkında toplanan bilgiler üzerinde çıkarım yapar.

DKAB.4.4.2. Sabır değerinin önemini yapılandırabilme

- İnsan ilişkilerini inceleyerek sabır değerinin önemini içeren nedensel ilişkiler ortaya koyar.
- Sabır değerinin önemi hakkında ortaya koyduğu ilişkilerden hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirir.

DKAB.4.4.3. Yardımseverliğin insan ilişkilerindeki rolünü ve önemini gözleme dayalı tahmin edebilme

- Yardımseverliğe ilişkin ön gözlem ve tecrübesini ilişkilendirir.
- Yardımseverliğin önemine ilişkin çıkarım yapar.
- Yardımseverliğin insan ilişkilerindeki rolü ve önemine ilişkin sonuç çıkarır.

DKAB.4.4.4. Fatiha suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- Fatiha suresini ve bu surenin anlamını okur.
- Fatiha suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- Fatiha suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Adalet
Sabır
Yardımseverlik
Bir Sure Öğreniyorum: Fatiha Suresi

Anahtar Kavramlar adalet, ahlak, sabır, yardımseverlik

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Adaletli davranmakla ilgili drama yaptırılabilir. Sabırlı bir insanın özelliklerine dair hikâye tamamlama etkinliği yaptırılabilir. Yardımseverliğin önemi hakkında öğrencilerden öğrenme günlükleri tutmaları istenebilir. Fatiha suresi ve bu surenin anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarları ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin ahlaki değerler hakkında temel düzeyde fikir sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere "Ahlaki değerlerden hangilerini biliyorsunuz?" sorusu sorularak onların ahlaki değerlerle ilgili ön bilgileri belirlenir.

Köprü Kurma Ahlaki değerlerin insan ilişkilerindeki rolü ile günlük hayat arasında bağlantı kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.4.4.1

Ahlak kavramı ele alınarak öğrencilere ayet ve hadisler çerçevesinde kısaca bilgi verilir. Öğrencilerin, adalet kavramını kendi ifadeleriyle tanımlamaları sağlanır. Adalet kavramı tanımlanır. Kavramın ölçülü ve dengeli olmak **(D1.3)** anlamlarını da içerdiğine değinilir. Ayet ve hadislerden yararlanarak öğrencilere adaletle ilgili bilgi verilir. Adalet ile ilgili örnekler verilerek öğrenmeler pekiştirilir. Öğrencilerin adaletle ilgili merak ettiği soruları **(E3.8)** not etmeleri istenir. Soracakları soruları belirledikten sonra küçük kağıtlara yazarak bir kutuya atmaları istenir. Sorular kutuda toplanır ve öğrencilere sırayla seçtirilir. Öğrencilerin seçtikleri soruları cevaplaması beklenir. Verilen cevapların doğruluğu, öğretmen tarafından değerlendirilerek öğrencilere dönütler verilir. Öğrencilerden, İslam'ın adalete verdiği önem hakkında bilgi toplamaları sağlanır. Toplanan bilgilerin doğruluğu öğretmen rehberliğinde değerlendirilir ve bu bilgiler üzerinden öğrencilerin çıkarım yapmaları sağlanır.

DKAB.4.4.2

Sabır kavramı tanımlanarak konu hakkında bilgi verilir. Sabrın duygu, düşünce ve davranışlarda kontrollü olmak anlamına geldiği öğrencilere fark ettirilir **(D12.2)**. Sabırlı insanın özellikleri belirlenir. Müminlerin sabırlı olduğuna vurgu yapılır. Öğrencilerin insan ilişkilerinde sabrın önemini fark edebilmeleri için günlük hayattan örnekler verilerek kendi bilgi ve davranışlarına eleştirel bakmaları **(E3.10)** sağlanır. Böylece sabırlı olmanın önemini içeren nedensel ilişkiler ortaya konulur. Öğrencilere günlük hayatlarıyla özdeşleştirmeleri için aile ve arkadaşlık ilişkileri üzerinden sabırlı olmaya dair örnekler verilir. Karşılaştıkları zorluklar karşısında olumlu bakış açısına sahip olmaları **(D12.1)** gerektiği vurgulanır. Hz. Muhammed'in (sav) sabırlı oluşuna dair örnekler verilir. Sabır değeri hakkında verilen bilgiler doğrultusunda, bu değerle ilgili ortaya konulan ilişkilerden hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirmesi sağlanır.

DKAB.4.4.3

Yardımsızlık tanımlanır. Öğrencilere yardımsızlıkla ilgili ön bilgileri ve tecrübeleri sorulur. Kendi hayatlarından verdikleri örneklerden hareketle öğrencilerin tecrübeleri yardımsızlık kavramı ile ilişkilendirilir. Yardımsız insanın özellikleri ayetlerle açıklanır. Hz. Muhammed'in (sav) hayatından yardımsızlığa dair örnekler verilir. Cömert ve iyiliksever olmanın öneminden bahsedilir **(D20.1, D20.3)**. Yardımsızlık örnekleri verilerek öğrencilerin konuyu pekiştirmeleri sağlanır. Ensar ve muhacir kardeşliğine değinilir. Öğrencilerin bu bilgilerden hareketle yardımsızlığın önemine ilişkin çıkarım yapmaları beklenir. Yardımsız insanın insan ilişkilerindeki rolüne ve önemine dair sonuç çıkarmaları sağlanır. Konuyla ilgili olarak Kızılay Haftası'na değinilir.

DKAB.4.4.4

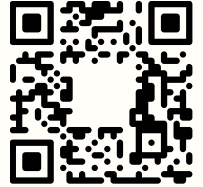
Öğrencilere “Fatıha suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Fatıha kelimesinin anlamı açıklanarak Fatıha suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Fatıha suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Fatıha suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak **(OB2)** surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Fatıha suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilerden, ahlaki değerler arasından seçtikleri değerle ilgili kısa bir hikâye oluşturarak çocuk kitabı tasarımları istenebilir. Öğrencilerin, Kur’an’dan sabır içerikli kıssalara ulaşarak bu kıssalardan akıllarında kalanları öğretmen rehberliğinde arkadaşlarıyla sınıf ortamında paylaşmaları sağlanabilir. Yardımseverlik değeri için kermes düzenlenip gelirin ihtiyaç sahibi insanlara ulaştırılması sağlanabilir.
- Destekleme** Öğrencilere adaletle ilgili hikâyeler sunularak öğrencilerin adalet kavramını somutlaştırmaları sağlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: HAKLAR VE SORUMLULUKLAR

Bu ünite de hak ve sorumluluklar konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin toplumdaki herkesin temel hak ve özgürlüklere sahip olduğunu açıklamaları, kişisel hakları sentezleyerek bunlara saygı duymaları, temel bir hak olarak mahremiyeti sorgulamaları ve bu hakkın korunması gerektiğine dair farkındalık kazandırmaları amaçlanmaktadır. Allah'a (cc) karşı sorumluluklarını inanç ve ibadet açısından çözümlenmeleri ve diğer insanlara karşı sorumluluklarını özetlemeleri amaçlanmaktadır. Rabbena dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL

BECERİLER

KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.8. Sorgulama, KB2.14. Yorumlama, KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER

E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

PROGRAMLAR ARASI

BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler

D5. Duyarlılık, D8. Mahremiyet, D9. Merhamet, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER

-

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.4.5.1. Kişisel hakları sentezleyebilme

- Kişisel hakları açıklar.
- Kişisel haklar arasında ilişki kurar.
- Kişisel hakları birleştirerek özgün bir bütün oluşturur.

DKAB.4.5.2. Mahremiyet hakkını sorgulayabilme

- Mahremiyet kavramını tanımlar.
- Mahremiyet hakkında sorular sorar.
- Mahremiyet hakkında bilgi toplar.
- Mahremiyet hakkında topladığı bilgilerin doğruluğunu öğretmen rehberliğinde değerlendirir.
- Mahremiyet hakkında topladığı bilgiler üzerinden çıkarım yapar.

DKAB.4.5.3. Allah'a (cc) karşı sorumluluklarını çözümleyebilme

- Allah'a (cc) karşı inanç ve ibadet sorumluluklarını sıralar.
- İnanç ve ibadetle ilgili sorumluluklar arasındaki ilişkileri inceler.

DKAB.4.5.4. İnsanlara karşı sorumluluklarını özetleyebilme

- İnsanlara karşı sorumluluklarını çözümler.
- İnsanlara karşı sorumluluklarını sınıflandırır.
- İnsanlara karşı sorumluluklarını yorumlar.

DKAB.4.5.5. Rabbena dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlayabilme

- Rabbena dualarını ve bu duaların anlamlarını okur.
- Rabbena dualarının anlamlarını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- Rabbena dualarının anlamlarını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kişisel Haklar ve Haklara Saygı
Mahremiyet
Allah'a Karşı Sorumluluklarım
İnsanlara Karşı Sorumluluklarım
Bir Dua Öğreniyorum: Rabbena Duaları

Anahtar Kavramlar

hak, mahremiyet, sorumluluk

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu sorular, kelime ilişkilendirme, çalışma yaprağı, kavram haritası, soru kutusu ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans görevi: Ayet ve hadislerden örnekler içeren kişisel haklar konulu kitapçık hazırlanabilir. Mahremiyetin önemi konulu drama çalışması hazırlanabilir. Allah'a (cc) karşı sorumlulukları içeren bir sunu hazırlanabilir. İnsanlara karşı sorumlulukların konu edildiği bir pano hazırlanabilir. Rabbena duaları ve bu duaların anlamlarını eşleştirme çalışması yapılabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin hak ve sorumluluklar konusunda temel düzeyde fikir sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere hak ve sorumluluklar konusunda neler bildikleri sorulur. Verilen cevaplardan hareketle öğrencilerin hazır bulunuşlukları tespit edilir.

Köprü Kurma Öğrencilere, sahip olduğu haklar ve sorumluluklar hakkında bilgi verilerek hayat bilgisi dersi ile ilişki kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.4.5.1

Öğrencilere “Kişisel haklar hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu sorularak onların konuya olan ilgi ve öğrenme istekleri **(E1.1)** uyandırılır. Hak kavramı açıklanır ve kişisel hakların neler olduğu belirlenir. Herkesin temel kişisel hakları olduğu ve İslam’ın kişisel haklara önem verdiği belirtilir. Öğrencilere aile içindeki, okuldaki ve ülkedeki insanların hakları konusunda farkındalık kazandırılır. Toplumsal rollerin insanlara kazandırdığı haklara örnekler verilerek öğrencilerin bunlarla kişisel haklar arasında ilişki kurması sağlanır. Hz. Muhammed’in (sav) toplumsal rolleri üzerinden örnekliği çerçevesinde (bir baba, evlat, dede, arkadaş, eş olarak) haklara değinilir. Öğrencilerin hem kendisinin hem de başkalarının kişisel hakları olduğunu fark ederek bunları birleştirmesi **(E2.1)**; insanlarla ilişkilerinde saygılı **(D14.1)**, nazik, sabırlı ve anlayışlı olması **(D5.1)** sağlanır. Öğrenci, bu değerlere yer verdiği bir afiş, poster, pano vs. oluşturur.

DKAB.4.5.2

Öğrencilere günlük hayatta gizli kalması gereken konuların neler olduğu hakkında sorular sorulur. Verilen cevaplardan hareketle mahremiyet kavramı açıklanır ve öğrenciler mahremiyetle ilgili sorular sormaya teşvik edilir. Bunun için soru kutusu tekniği kullanılabilir. Öğrencilerin mahremiyetin temel bir hak olduğunu, bu hakka saygı gösterilmesi gerektiğini ve her ferдин değerli olduğunu fark etmesi **(D14.1)** sağlanır. Öğrencilere; mahremiyet hakkında bilgi toplamalarını sağlayacak ve tanımadıkları kişilere, arkadaşlarına ve ailelerine karşı sınırların ne olması gerektiğini fark ettirecek etkinlikler yaptırılır. Bu etkinliklerle toplanılan bilgilerin doğruluğu öğretmen rehberliğinde değerlendirilir ve öğrencilere kendi hayatlarında **(D8.1)** ve sosyal ilişkilerinde kişisel alanların korunması gerektiği **(D8.4)** açıklanır. Kişisel eşyaları korumaya **(D8.4)**, başkalarını rahatsız edecek davranışlardan uzak durmaya ve özel hayatın gizliliğini ihlal edecek davranışlardan kaçınmaya **(D8.4)** dair öğrencilere farkındalık kazandırılır. Mahremiyete saygının İslam ahlakının temel ilkelerinden biri olduğu vurgulanır. Hz. Muhammed’in (sav) bu konuyla ilgili öğütlerine yer verilir. Böylece İslam’ın mahremiyet kavramına verdiği önem ve bu hakkın korunması gerekliliği hususunda öğrencilerin çıkarımda bulunması sağlanır.

DKAB.4.5.3

Sorumluluk kavramı açıklanır. Öğrencilere “kimlere/nelere karşı sorumluluklarımız var?” sorusu sorulur. Verilen cevaplardan hareketle insanın kendisine, ailesine, çevresine ve Allah’a (cc) karşı sorumlulukları olduğu sonucuna ulaşarak bu maddeler sıralanır. İnsanın bedensel, ruhsal ve sosyal iyi oluşu için çaba göstermesinin ve kendini tehlikeye sokacak davranışlardan kaçınmasının (D16.1) kendisine olan sorumluluğu olduğu belirtilir. Verilen görevleri yerine getirmek (D16.3), ortak kullanım alanlarını korumak, temiz kullanmak, toplumsal hayatı düzenleyen kurallara uymak gibi (D16.2) sorumluluklarının da olduğu açıklanır. Öğrencilerin kişisel ve toplumsal sorumluluklarından hareketle kendisini yaratan ve her türlü nimeti bahşeden Allah’a (cc) karşı da sorumlulukları olduğunu fark etmesi sağlanır. Allah’a (cc) karşı inanç ve ibadet alanlarında sorumluluklarımızın olduğu öğrencilere ifade edilir. Allah’a (cc) duyulan sevginin ibadetlerle gösterildiği (D15.3) belirtilir. Öğrencilerin ibadet eden insanları izleyerek ibadetin insan üzerindeki etkilerini fark etmeleri sağlanır. Allah’a (cc) karşı sorumlulukları yerine getirmenin güzel ahlaka katkısı vurgulanır. Ahlaki değerlerin kazanılması ve korunmasının O’na karşı sorumlulukların yerine getirilmesiyle ilişkisi açıklanır.

DKAB.4.5.4

İnsanlara karşı sorumluluklarla ilgili görseller gösterilerek öğrencilerin bu sorumlulukları belirlemesi ve çözümlemesi sağlanır. Diğer insanlara karşı sorumluluklar tanımlanır. Bu sorumluluklar söz ve davranışlarda doğru olmak, yardımlaşmak ve dayanışmak, büyükleri saymak, küçükleri sevmek, komşuları ve akrabaları gözetmek şeklinde sınıflandırılır. İslam dininin bu sorumluluklara verdiği önem vurgulanır. Öğrencilerin bu sorumlulukların toplumsal hayata etkisini kendi cümleleriyle yorumlamaları sağlanır. Böylece insanlara karşı şefkatli, sevgi dolu (D9.2) ve duyarlı (D5.1) davranma konusunda öğrencilere bilinç kazandırılır. Öğrencilerin yeteneklerine güvenerek (E1.5) insanlara karşı sorumlulukların önemine dair yargıda bulunmaları ve bu konuda olumlu davranışlar ortaya koymaları (SDB1.2) beklenir.

DKAB.4.5.5

Öğrencilere “Rabbena duaları hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir ve önceki bilgileri kontrol edilir. Rabbena duaları ve bu duaların anlamları açıklanarak içerdikleri mesajlar ve nerelerde okundukları hakkında bilgi verilir. Rabbena dualarını dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak (OB2) duaların doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu duaları kendine güvenerek (E1.5) okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duaların anlamı incelenir. Duaların anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin duaların anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Rabbena dualarının anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

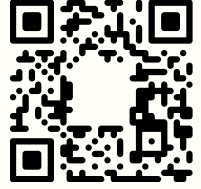
Zenginleştirme Öğrencilerin çevreye karşı sorumluluklarını kendilerine benimsetmek için okul çevresinde fidan dikme, bitki sulama, çevreyi güzelleştirme (peyzaj çalışması vb.) gibi etkinliklere gönüllü olarak katılımları sağlanabilir.

Öğrencilerden sosyal medya kullanımının mahremiyeti nasıl etkilediğine ilişkin bir sınıf tartışması yapmaları istenebilir.

Destekleme Kişisel haklar hakkında öğrencilerin ilgisini çekecek etkileşimli ve görsel öğrenme materyalleri (bilgi kartları, oyunlar) kullanılarak öğrencilerin konuyu daha iyi kavramaları ve somutlaştırmaları sağlanabilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. SINIF

1. ÜNİTE: ALLAH İNANCI

Bu ünitenin teması inançtır. Ünitelerde İslam dininin temeli olan Allah (cc) inancı konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin evrendeki mükemmel düzene ilişkin akıl yürütmeleri, bu düzeni fark ederek Allah'ın (cc) varlığı ve birliği hakkında gözleme dayalı tahminde bulunmaları, tevhit kavramı ve Allah'ın (cc) güzel isimleri hakkında kaynaklardan bilgi toplamaları amaçlanmaktadır. İhlas suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER

KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB2.16.1. Tümevarıma Dayalı Akıl Yürütme

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E3.4. Gerçeği Arama, E3.7. Sistemik Olma, E3.8. Soru Sorma, E3.10. Eleştirel Bakma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık)

Değerler

D9. Merhamet, D11. Özgürlük

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Fen Bilimleri

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.5.1.1. Evrendeki mükemmel düzene ilişkin akıl yürütebilme

- a) Evrendeki mükemmel düzene ilişkin gözlem yapar.
- b) Evrendeki mükemmel düzenle ilgili örüntüler bulur.
- c) Evrendeki mükemmel düzene dair genellemeler yapar.

DKAB.5.1.2. Evrendeki mükemmel düzeni gözlem yoluyla fark edip Allah'ın (cc) varlığı ve birliğini gözleme dayalı tahmin edebilme

- a) Evrendeki mükemmel düzene ilişkin ön gözlem veya tecrübeyi Allah'ın (cc) varlığı ve birliği ile ilişkilendirir.
- b) Bu ilişkilerden hareketle Allah'ın (cc) var ve bir olduğuna dair çıkarım yapar.
- c) Tevhit inancına ilişkin sonuç çıkarır.

DKAB.5.1.3. Allah'ın (cc) güzel isimleri hakkında bilgi toplayabilme

- a) Allah'ın (cc) güzel isimleri konusunu araştırır.
- b) Allah'ın (cc) güzel isimleri hakkında bilgi toplar.
- c) Allah'ın (cc) güzel isimleri hakkında ulaştığı bilgileri doğrular.
- ç) Allah'ın (cc) güzel isimleri hakkında ulaştığı bilgileri kaydeder.

DKAB.5.1.4. İhlas suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) İhlas suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) İhlas suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) İhlas suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Evrendeki Mükemmel Düzen

Allah'ın Varlığı ve Birliği

Allah'ın Güzel İsimleri

Bir Sure Öğreniyorum: İhlas Suresi

Anahtar Kavramlar esmayihüsna, ihlas, tevhit

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası, görsel inceleme formu ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Gözlemlerinden hareketle genellemeler yaparak evrendeki mükemmel düzenin oluşumunu anlattığı çıkış kartı hazırlanabilir. Evrendeki mükemmel düzen ile Allah'ın (cc) varlığı ve birliği arasındaki ilişkiyi belirlemek için kavram haritası hazırlanabilir. Allah'ın (cc) güzel isimlerinin hayata yansımalarıyla ilgili pano hazırlanabilir. İhlas suresi ve bu surenin anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlerle göre oluşturulan puanlama anahtarları ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin İslam'ın inanç esasları hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olduğu, çevresini gözlemleyebildiği, Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde inanç konusuyla ilgili bilgilerin yer aldığını bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere "Evrende ve vücudumuzda nasıl bir işleyiş vardır?" sorusu sorulur. Öğrencilerden konuyla ilgili beyin fırtınası yapmaları istenir. Dijital öğrenme platformları kullanılarak uygun görseller öğrencilere gösterilir ve çevremizdeki mükemmel düzene dikkat çekilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin fen bilimleri dersinde öğrendiği tabiat olaylarıyla ilgili (Dünya'nın hem kendi hem de Güneş etrafında dönüşü, mevsimlerin oluşumu, su döngüsü vb.) görseller ve kısa filmler aracılığıyla doğa yasalarına dikkat çekilir. Bu olaylar ile Allah'ın (cc) yaratıcılığı arasında ilişki kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.5.1.1

Konuya başlamadan öğrencilerin önceki bilgileriyle ilişki kurmaları ve öğrenme stratejisi geliştirmeleri (**SDB1.1**) amacıyla çevrelerindeki düzen hakkında merak ettikleri soruları sormaları (**E3.8**) sağlanır. Konuyla ilgili sorular öğrencilerin defterlerine yazdırılır. Öğrencilerden evrendeki mükemmel düzene ilişkin gözlem yapması istenir. Derste öğrencilerin gözlemlerini özgür ve bağımsız olarak ifade etmelerine (**D11.2**) imkân tanınır. Bunun için öğretmen tarafından Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) gece gündüz, mevsimler, su döngüsü gibi tabiat olaylarıyla ilgili görseller belirlenir. Öğrencilerin bu görsellerdeki tabiat olaylarını algılamaları ve tanımları sağlanır. Öğrenciler, bu görselleri yorumlar ve tabiat olayları hakkında akıl yürütür (**OB4**). Bu sayede sistematik olarak (**E3.7**) evrendeki düzeni kanıtlayan örüntüler bulması ve bu düzeni içeren genellemeler yapması sağlanır. Bunun için öğrencilerden kavram haritası hazırlamaları istenilebilir.

DKAB.5.1.2

Evrendeki mükemmel düzenin nasıl oluştuğu sorusu sorulur. Gerçek hayattan verilen örneklerden hareketle varlıkların mutlaka bir yaratıcıya ihtiyaç duyduğu vurgulanır. Öğrencilerden evrendeki mükemmel düzenle ilgili gözlemlerini Allah'ın (cc) varlığı ve birliği ile ilişkilendirmesi istenir. Öğrencilerin konuyla ilgili düşüncelerini değerlendirmesi (**E3.10**), kendisinden ve çevresinden hareket ederek insanların bir yaratıcıya ihtiyaç duyduğunu fark etmesi (**SDB1.1**) için öğretmen rehberliğinde bir tartışma ortamı oluşturulabilir (**E3.4**).Tevhit kavramı ele alınır. Öğrencilerin her şeyin Allah (cc) tarafından yaratıldığı bilgisine ulaşması sağlanır. Konuyla ilgili ayetlerden ve hadislerden öğrenci seviyesine uygun örnekler verilir. Tevhidin İslam'ın inanç esası olduğu yargısına öğrencilerin ulaşması için etkinlikler yapılabilir.

DKAB.5.1.3

Öğrencilere “Allah’ın (cc) güzel isimlerinden hangilerini duydunuz?” sorusu sorulur. Öğrenciler esmayhüsnanın anlamını ve merak ettiği (**E1.1, E.1.2**) isimleri araştırır. Bu isimlerden başta Rahman ve Rahîm olmak üzere Alîm, Kadir, Semi ve Basir hakkında bilgi toplar. Ayetler ve hadisler yoluyla ulaştığı bilgileri doğrular ve defterine yazarak bunları kaydeder. Besmele açıklanır. Günlük hayatta besmelenin sıklıkla kullanıldığı yerler örneklendirilir. Rahman ve Rahîm isimlerinin Allah’ın (cc) yarattıklarına karşı merhametli olması anlamına geldiği vurgulanır. Etkinlikler yoluyla varlıklara şefkatli davranmanın (**D9.2**), insanı ve doğayı sevmenin (**D9.3**) gerektiğini öğrencilerin fark etmesi ve bunları davranışlarına yansıtması sağlanır (**SDB1.1**). Bunun için öz değerlendirme formu kullanılabilir.

DKAB.5.1.4

Öğrencilere “İhlas suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. İhlas kelimesinin anlamı açıklanarak İhlas suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. İhlas suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. İhlas suresinin doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araclarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. İhlas suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak (**OB2**) surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek (**E1.5**) okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Günlük hayatta İhlas suresinin okunduğu yerler örneklendirilir. Öğrencilerin İhlas suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

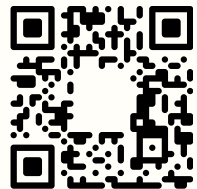
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler, insan vücudunun işleyişi ile Allah’ın (cc) her şeyi mükemmel şekilde yaratması arasındaki ilişkiyi araştırabilir. Allah’ın (cc) güzel isimlerinden merak edilenler belirlenerek bunlar hakkında bir sunu hazırlanabilir.

Destekleme Öğrencilerden Eğitim Bilişim Ağ’ında (EBA) yer alan görsel içerikleri kullanarak evrendeki mükemmel düzenle ilgili bir sınıf panosu hazırlanması istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: NAMAZ

Ünitenin teması ibadettir. Bu ünite de İslam'ın ibadet esasları içerisinde yer alan namaz konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin namaz ibadetini özetlemeleri, namaza hazırlık ve namazın kılınış şartlarını inceleyerek namazın kılınışını gözlemlenmeleri, namaz ibadetinin insana kazandırdığı değerler hakkında düşünmeleri amaçlanmaktadır. Tahiyat duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.2. Gözlemeleme, KB2.3. Özetleme, KB2.14. Yorumlama, KB3.3. Eleştirel Düşünme

EĞİLİMLER

E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiik Olma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), SDB3.2. Esneklik

Değerler

D3. Çalışkanlık, D12. Sabır, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.5.2.1. Namaz ibadetini özetleyebilme

- a) Namaz ibadetiyle ilgili çözümlene yapar.
- b) Namazı farz, vacip ve nafîle olarak sınıflandırır.
- c) Namaz ibadetinin önemini kendi cümleleri ile aktarır.

DKAB.5.2.2. Namazın kılınışını gözlemleyebilme

- a) Namazın kılınışını gözlemek için hazırlık ve kılınış şartlarını ölçüt olarak açıklar.
- b) Namazın kılınışı hakkında öğretmen rehberliğinde bilgi toplar.
- c) Namazın kılınışı hakkında topladığı bilgileri sınıflandırır ve kaydeder.

DKAB.5.2.3. Namazın insan hayatına etkileri hakkında düşünebilme

- a) Namazın insan hayatına etkilerini araştırır.
- b) Namazın insana kazandırdıkları hakkında sonuç çıkarır.
- c) Namazın insana kazandırdıkları hakkında ulaştığı çıkarımları davranışlarına yansıtır.

DKAB.5.2.4. Tahiyat duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Tahiyat duasını ve bu duanın anlamını okur.
- b) Tahiyat duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Tahiyat duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Allah'ın Huzurunda Olmak: Namaz
Namazın Kılınışı
Namazın İnsana Kazandırdıkları
Bir Dua Öğreniyorum: Tahiyat Duası

Anahtar Kavramlar

abdest, farz, gusül, nafîle, teyemmüm, vacip

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritaları, bulmacalar (anagram, çengel, sözcük avı vb.) ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Namaz ibadeti hakkında broşür hazırlanabilir. Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adreslerinden "Namaz Kılıyorum" ve "Abdest Alıyorum" başlığı altında yer alan kısa videolar izletilerek gözlem formu hazırlanabilir. Namazın insana kazandırdıkları ile ilgili münazara yaptırılabilir. Tahiyat duası ve bu duanın anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam'ın ibadet esasları hakkında bilgi sahibi olduğu, çevresinde namaz ibadetini yerine getiren insanları gözlemleyebildiği, Kur'an-ı Kerim ve hadislerde namaz ibadetinin açıklandığı bilgisine sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Çevresindeki gözlemlerinden hareketle namaz ibadeti hakkında neler bildiği sorusu sorularak öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilir ve bu soruya verdikleri cevaplara göre hazır bulunuşlukları kontrol edilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere "Yüce Allah'ı anmak, O'na olan sevgi ve saygımızı dile getirmek için neler yaparız?" sorusu sorulur. Bu soru ekseninde İslam'ın ibadet esaslarına ve bu esaslar içerisinde namaz ibadetine dikkat çekilir. Çevrelerinde namaz ibadetinin yerine getirildiğine dair gözlemlene becerisini kullanmaları beklenir ve namaz ibadeti ile gerçek hayat arasında köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DKAB.5.2.1

Öğrencilerin odaklanarak **(E3.2)** İslam'ın şartları arasında namazın yeri hakkında parça-bütün ilişkisini çözümlemesi istenir. Öğrencilerin Kur'an ve hadislerden yararlanarak namaz ibadetiyle ilgili bilgiler bulması ve namazın kimlere farz olduğunu araştırması sağlanır. Öğrenciler, namaz ibadetiyle ilgili elde ettikleri bilgileri öğretmenleriyle birlikte değerlendirerek doğrular ve afiş, broşür, pano, duvar gazetesi gibi yollarla kaydeder **(OB1)**. Namaz çeşitleri; farz, vacip ve nafîle şeklinde sınıflandırılarak tahtaya yazılır. Farz, vacip ve nafîle namazların tanımları yapılır ve bu namaz çeşitlerine örnekler verilir. Farz, vacip ve nafîle namazların kılınışı, rekât sayısı, vakti gibi ayrıntılara girilmeden bu namaz çeşitleri arasında hükümleri açısından ilişki kurulur. Namaz ibadetinin Allah'a (cc) duyulan sevgi **(D15.3)** ve bağlılığın göstergelerinden olduğu açıklanarak namaz hakkında bütüncül bir bakış açısı geliştirilir **(OB1)**. Öğrencilerden namazın önemiyle ilgili duygu ve düşüncelerini kendi cümleleri ile aktarmaları istenir.

DKAB.5.2.2

Namazın kılınışını sistematik olarak **(E3.7)** gözlemlmeleri için öğrencilere "Namaz kılmaya niyetlenen bir kişi, namaza başlamadan önce neler yapar?" sorusu yöneltilir. Öğrencilerin namaz kılmak için abdest almanın bir gereklilik olduğunu fark etmeleri sağlanır **(OB1)**. Abdestin farzları belirlenir ve alınış sırası görseller yardımıyla açıklanır. Öğrencilerin yeterliliklerinin farkında olarak **(E1.4)** abdest görsellerini incelemeleri, bağlamından koparmadan sözlü ifadelerle dönüştürmeleri ve kişisel temizlik ve bakımına önem vermeleri **(D18.1)** beklenir **(OB4)**. Konuyla ilgili ayrıntılı ilmihal bilgilerinden kaçınarak abdesti bozan durumlara örnekler verilir. Gusül ve teyemmüm konuları ise tanım ve farzlarıyla sınırlı tutularak açıklanır. Teyemmüm konusu anlatılırken öğrencilerin zor durumlara alternatif çözüm bulma ve yeni durumlara uyum sağlama becerilerini kazanmaları beklenir **(SDB3.2)**. Öğrencilerin görev bilincine sahip olarak **(D16.3)** namaz ibadetinin nasıl yerine getirildiğini anlamaları için namazın hazırlık ve kılınış şartları açıklanır. Bu şartlar hakkında bilgi toplanır ve bunlar kısaca açıklanır. İki rekâtlı namazın kılınışı görseller yardımıyla anlatılır. Öğrencilerden görsellerde ifade edilen fillerin anlamını değiştirmeyecek şekilde yeniden ifade etmeleri ve namazın kılınışını anlatmaları istenir **(OB4)**. Beş vakit namazların rekât sayıları ve vakitleri hakkında toplanan bilgiler sınıflandırılır ve kaydedilir. Konuyla ilgili ayrıntılı ilmihal bilgilerinden kaçınarak namazı bozan durumlara örnekler verilir. Cemaatle namaz, cuma namazı, bayram namazı, teravîh namazı ve cenaze namazı konularına ve bu namazların kılınışlarına ana hatlarıyla değinilir.

DKAB.5.2.3

Namazın insana kazandırdıkları hakkında empati kurarak **(E2.1)** düşünceleri için öğrencilere “Niçin namaz kılınır?” sorusu yöneltilir ve namazın insan hayatına etkileri hakkında araştırma yapmaları sağlanır. Öğrencilerin verdiği cevaplar tahtaya yazılarak beyin fırtınası yapılır ve namaz ibadetinin insana kazandırdıklarıyla ilgili sonuçlar çıkarılır. Öğrencilerin namaz ibadetiyle ilgili duygu ve düşüncelerini değerlendirmeleri sağlanır **(SDB1.3)**. Bu değerlendirme sonucunda öğrenciler namaz ibadetinin öz denetim sahibi **(D3.2)** ve istikrarlı olmayı **(D12.3)** sağladığı hakkında çıkarımda bulunur. Öğrencilerin bu değerleri davranışlarına yansıtılmaları hedeflenir.

DKAB.5.2.4

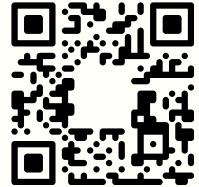
Öğrencilere “Tahiyyat duası hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Tahiyyat kelimesinin anlamı açıklanarak Tahiyyat duasının içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Tahiyyat duasının doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Tahiyyat duasını dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak **(OB2)** duanın doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu duayı kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duanın anlamı incelenir. Duanın anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak dua değerlendirilebilir. Öğrencilerin duanın anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Tahiyyat duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrenciler, namaz vakitlerini belirten bir takvim veya zaman çizelgesi hazırlayabilir. İki rekâtlı bir namazın kılınışı simülasyon (benzetim) yöntemiyle sunabilir.
- Destekleme** Öğrencilerin namaz ve abdest konularını anlamalarını kolaylaştırmak amacıyla, basitleştirilmiş görsel rehberler ve adım adım izlenebilecek videolar kullanılabilir. Bu materyaller, öğrencilerin namaz kılma sürecini ve abdest alma adımlarını anlamlandırmalarına ve pratik yapmalarına yardımcı olur. Namazın anlamı ve önemi hakkında öğrencilere yönelik hikâyeler ve günlük hayattan alınan örnekler kullanılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: KUR'AN-I KERİM

Ünitenin teması din ve hayattır. Bu ünite de Kur'an-ı Kerim'in tanımı, iç düzeni, temel özellikleri ve ana konuları ele alınmaktadır. Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini çözümlmeleri, temel konuları hakkında bilgi toplamaları, ana konularını sınıflandırılmaları amaçlanmaktadır. Kevser suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.7. Sistemati k Olma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri -

Değerler D6. Dürüstlük, D9. Merhamet

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.5.3.1. Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini çözümlenebilme

- a) Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini inceler.
- b) Ayet, sure ve cüz arasındaki ilişkileri inceler.

DKAB.5.3.2. Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplayabilme

- a) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri konusunu araştırır.
- b) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplar.
- c) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.
- ç) Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında ulaştığı bilgileri kaydeder.

DKAB.5.3.3. Kuran-ı Kerim'in ana konularını sınıflandırabilme

- a) Kur'an-ı Kerim'i, hayatı tüm yönleriyle ele alan bir ölçüt olarak kabul eder.
- b) Kur'an-ı Kerim'in ana konularını bölümlere ayırır.
- c) Kur'an-ı Kerim'in ana konularını tasnif eder.
- ç) Kur'an-ı Kerim'in ana konularını listeler.

DKAB.5.3.4. Kevser suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Kevser suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Kevser suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Kevser suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kur'an-ı Kerim'in İç Düzeni
Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri
Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları
Bir Sure Öğreniyorum: Kevser Suresi

Anahtar Kavramlar ayet, cüz, kıssa, sure

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritaları, bulmacalar (anagram, çengel, sözcük avı vb.) ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Kur'an-ı Kerim'in iç düzeniyle ilgili poster hazırlanabilir. Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında çalışma yaprağı hazırlanabilir. Kur'an-ı Kerim'in ana konuları hakkında çalışma yaprağı hazırlanabilir. Kevser suresi ve bu surenin anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin çevrelerinde Kur'an-ı Kerim okuyan insanları gözlemledikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Tahtaya "Kur'an-ı Kerim denildiği zaman aklınıza neler geliyor?" sorusu yazılarak öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilir ve bu soruya verdikleri cevaplara göre hazır bulunuşlukları kontrol edilir.

Köprü Kurma Öğrencilere "Kur'an-ı Kerim'i birkaç cümleyle nasıl anlatırsınız?" sorusu sorulur. Bu soru ekseninde Kur'an-ı Kerim'in ilahi bir kitap olduğuna dikkat çekilerek öğrencilerin çıkarım yapma becerisini kullanmaları beklenir. Çevrelerinde Kur'an-ı Kerim okuyan insanları gözlemledikleri düşünülerek Kur'an-ı Kerim ile gerçek hayat arasında ilişki kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.5.3.1

Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini merak ederek **(E1.1)** çözümlenmeleri için Kur'an-ı Kerim görseli verilir ve bu görseli tanımları sağlanır **(OB4)**. Kur'an-ı Kerim'in iç düzeniyle ilgili ayet, sure ve cüz kavramları belirlenir. Kur'an-ı Kerim'in iç sayfalarından görseller verilerek ayet, sure ve cüz kavramları hakkında bilgi verilir. Öğrencilerin ayet, sure ve cüz kavramları arasındaki parça-bütün ilişkisini belirlemeleri istenir.

DKAB.5.3.2

Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında sistematik olarak **(E3.7)** bilgi toplamaları için onlara "Kur'an-ı Kerim hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında ayet ve hadisler belirlenir. Öğrencilerin belirlenen ayet ve hadislerden yararlanarak Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri hakkında bilgi toplaması sağlanır. "Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri çözümlenir ve bu özellikler; iyiye, doğruya ve güzele yönlendirmesi, kötülüklerden sakındırması, yol göstermesi, açıklayıcı olması, insanları düşünmeye ve aklını kullanmaya yöneltmesi şeklinde listelenir **(OB1)**. Öğrencilere vicdanlı **(D9.1)**, doğru ve güvenilir **(D6.2)** olmak hakkında bilinç kazandırılır. Dürüstlük ve merhametle ilişkili ayet örnekleri verilir. Bu ayetlerden hareketle örnek olaylar verilerek öğrencilerin sınıfta fikir paylaşımında bulunmaları sağlanır. Öğrenciler, Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleriyle ilgili elde ettikleri bilgileri öğretmenleriyle birlikte değerlendirerek doğrular ve afiş, broşür, pano, duvar gazetesi gibi yollarla kaydeder.

DKAB.5.3.3

Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in ana konularını sınıflandırmaları için onlara "Kur'an-ı Kerim'in ana konuları hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir ve öğrencilerden Kur'an-ı Kerim'in ana konularını yorumlamaları istenir **(OB1)**. Kur'an-ı Kerim'i bireysel ve toplumsal hayatı tüm yönleriyle ele alan ilahi bir kitap olarak açıklaması sağlanır. Kur'an-ı Kerim'in ana konuları bölümlere ayrılarak tasnif edilir. İnanç, ibadet, ahlak, sosyal hayat ve kıssalar olarak listelenir. İnanç, ibadet, ahlak, sosyal hayat ve kıssalar Kur'an'ın ana konuları olarak ayrıntıya girilmeksizin açıklanır.

DKAB.5.3.4

Öğrencilere “Kevser suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Kevser suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Kevser kelimesinin bolluk, bereket ve neslin çoğalması anlamlarına geldiğinden bahsedilir. Allah’ın (cc) Hz. Peygamber’e pek çok nimet verdiğiğine, bu nimetlerden birinin de Hz. Peygamber’in neslini devam ettiren Hz. Fatıma (ra) olduğuna değinilir. Kevser suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Kevser suresinin doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Kevser suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak **(OB2)** surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Kevser suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

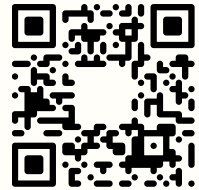
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler, Kur’an-ı Kerim’in temel özellikleri ve ana konuları hakkında infografik (bilgi grafiği) hazırlayabilir. Ünite de öğrenilen konular bağlamında Kur’an-ı Kerim bülteni veya panosu hazırlayabilir.

Destekleme Öğrencilerin ilgisini çekecek ve konuyu anlamalarını kolaylaştıracak hikâyeler, görsel materyaller ve etkileşimli dijital uygulamalar kullanılabilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: PEYGAMBER KISSALARI

Bu ünitenin teması Kur'an ve peygamberdir. Ünitelerde peygamber kıssaları ele alınmaktadır. Öğrencilerin peygamberlik hakkında akıl yürütmeleri; Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa ve Hz. İsa'nın kıssalarını sentezlemeleri amaçlanmaktadır. Kureyş suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama, KB2.16.2. Tümdengelim Dayalı Akıl Yürütme, KB2.20. Sentezleme

EĞİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.4. Gerçeği Arama

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri -

Değerler D3. Çalışkanlık, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.5.4.1. Peygamberlik hakkında akıl yürütebilme

- Peygamberlerin görevlerini araştırır.
- Peygamberlerin görevleri ile örnek olmaları arasında parça - bütün ilişkisi kurar.
- Peygamberlerin görevleriyle ilgili çıkarım yapar.

DKAB.5.4.2. Peygamber kıssalarında verilen öğütleri sentezleyebilme

- Peygamber kıssalarında verilen öğütleri inceler.
- Peygamber kıssalarında verilen öğütler arasında ilişki kurar.
- Peygamber kıssalarında verilen öğütleri birleştirerek bunlar hakkında özgün bir bütün oluşturur.

DKAB.5.4.3. Kureyş suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- Kureyş suresini ve bu surenin anlamını okur.
- Kureyş suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- Kureyş suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Allah'ın Elçileri: Peygamberler

Kur'an-ı Kerim'den Öğütler: Peygamber Kıssaları

Bir Sure Öğreniyorum: Kureyş Suresi

Anahtar Kavramlar

davet, ülülazm

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Peygamberler ve peygamberlerin görevleriyle ilgili farklı metinler okunarak ilkeler çıkarılabilir. Peygamber kıssaları ile ilgili çalışma yaprağı hazırlanabilir. Kureyş suresi ve bu surenin anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kuran-ı Kerim'de peygamber kıssalarına yer verildiğini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin peygamber kıssalarıyla ilgili hazır bulunuşluklarını tespit etmek üzere hangi peygamberler hakkında bilgi sahibi oldukları sorulur.

Köprü Kurma

Geçmişte yaşamış insanların ve peygamberlerin hayatlarından ders çıkarılması bağlamında peygamber kıssalarıyla günümüzdeki örnekler arasında bağlantı kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.5.4.1

Peygamberlere duyulan ihtiyacı fark etmeleri için öğrencilere “Allah (cc) peygamber göndermeseydi ne olurdu?” sorusu sorulur. Verilen cevaplardan hareketle peygamberlere niçin ihtiyaç duyulduğu açıklanır. Peygamberlerin, Allah’ın (cc) mesajlarını insanlara iletmek için gönderilen elçiler olduğu fark ettirilir. Peygamberlerin görevlerinin neler olabileceği sorularak beyin fırtınası yaptırılır ve öğrencilerden gerçeği bulma arzusuyla **(E3.4)** bilgilerini gözden geçirerek cevap vermeleri istenir. Verilen cevaplar doğrultusunda peygamberlerin görevleri belirlenir. Peygamberlerin görevleri ile örnek olmaları arasında ilişki kurulur. Peygamberlerin hangi konularda insanlara örnek olduğu ayrıntıya girilmeden açıklanır. Konuyla ilgili ayet veya hadislere yer verilir. Dünya ve ahiret mutluluğu için peygamberleri örnek almanın gerekliliğine değinilir. Öğrencilerden peygamberlerin niçin gönderildiğiyle ilgili çıkarım yapması istenir. Öğrencilerin çıkarımlarını kısa ve akılda kalıcı cümleler ile ifade etmeleri ve kaydetmeleri sağlanır.

DKAB.5.4.2

Öğrencilere “kıssadan hisse çıkarmak” tabirinin anlamı açıklanarak Kuran’daki peygamber kıssalarına dikkat çekilir. Kıssaların amacına kısaca değinilir. Davet kavramı açıklanarak kıssaların konusunun peygamberlerin İslam’a daveti olduğu vurgulanır. Tevhit mücadelesi esnasında gösterdikleri sabır nedeniyle Kuran’da övülen ülülazm peygamberlere değinilir. Hz. Nuh kıssası Yunus, Hud ve Nuh surelerindeki ilgili ayetler kapsamında; Hz. İbrahim kıssası Enbiya suresi çerçevesinde; Hz. Musa kıssası Araf, Taha ve Kasas surelerindeki ayetler bağlamında; Hz. İsa kıssası Al-i İmran, Maide ve Meryem surelerindeki ilgili ayetlerle ilişkilendirilerek öğrenci seviyesine uygun şekilde ele alınır. Bu kıssalardan çıkarılabilecek öğütler belirlenir. Peygamberlerin tevhide daveti, gösterdiği mucizeler, yaşadığı zorluklar, gönderildiği toplumlara yaptığı uyarılar bakımından kıssalar arasında ilişki kurulur. Hz. Nuh’un tevhit mücadelesindeki azim ve kararlılığına **(D3.1)**; Hz. İbrahim’in içinde yaşadığı toplumu tevhide daveti esnasında gösterdiği cesaret ve kararlılığına **(D11.1, D11.2)**; Hz. Musa’nın bir peygamber ve lider olarak görevini özveriyle yerine getirmesine **(D16.3)** ve Hz. İsa’nın toplumunu doğru yola davet ederken gösterdiği sabır ve sebata **(D12.3)** dikkat çekilir. Ayet ve hadislerden hareketle Hz. Meryem’in ahlaki yönüne değinilir. Öğrencilerin kıssalardaki öğüt ve değerleri dikkate alarak bir hikâye yazması veya afiş, poster gibi içerikler hazırlaması sağlanır.

DKAB.5.4.3

Öğrencilere “Kureyş suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Hz. Muhammed’in (sav) mensup olduğu kabilenin surede ismi geçen Kureyş kabilesi olduğuna dikkat çekilir. Kureyş hakkında ayrıntıya girilmeden bilgi verilir. Kureyş suresinin nerelerde okunduğuna değinilir ve içerdiği mesajlar açıklanır. Kureyş suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Kureyş suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak **(OB2)** surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Kureyş suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

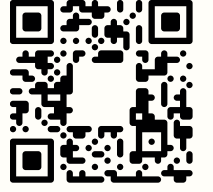
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden seçtiği bir peygamber kıssasını gerekli unsurları ekleyerek çocuk kitabına dönüştürmesi istenebilir.

Destekleme Derste anlatılan her bir peygamber kıssası için kıssada öne çıkan bir olayın resmedildiği görseller hazırlanır. Öğrencilerin görselle ilgili peygamber kıssasını eşleştirmesi istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: MİMARİMİZDE DİNÎ MOTİFLER

Bu ünitenin teması kültürdür. Ünitelerde mimarimizde dinî motifler ele alınmaktadır. Öğrencilerin dinin mimariye etkisini çözümlmeleri, camilerin iç ve dış bölümlerini sınıflandırmaları ve kültürümüzde yer alan cami örneklerini karşılaştırmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma

EĞİLİMLER E3.4. Gerçeği Arama, E3.6. Analitik Düşünme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D7. Estetik, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.5.5.1. Dinin mimarimize etkisini çözümleyebilme

- a) Dinin mimariye etki ettiği hususları araştırır.
- b) Dinin mimariye etki ettiği hususlar arasındaki ilişkiyi inceler.

DKAB.5.5.2. Camilerin bölümlerini tanıyabilme

- a) Camilerin bölümleri ile ilgili ölçüt belirler.
- b) Camilerin bölümlerini ayırıştırır.
- c) Camilerin bölümlerini iç ve dış olarak tasnif eder.
- ç) Camilerin iç ve dış bölümlerini listeler.

DKAB.5.5.3. Kültürümüzde yer alan cami örneklerini karşılaştırabilme

- a) Kültürümüzde yer alan cami örneklerinin özelliklerini araştırır.
- b) Kültürümüzde yer alan cami örneklerinin benzer özelliklerini listeler.
- c) Kültürümüzde yer alan cami örneklerinin farklı özelliklerini listeler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Dinin Mimarimize Etkisi
Camileri Tanıyalım
Kültürümüzden Cami Örnekleri

Anahtar Kavramlar

cami, mescit, mimari

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, bulmacalar (anagram, çengel, sözcük avı vb.), görsel eşleştirme kartları ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Dinin mimarimize etkisini örnek yapılar üzerinden ele alan poster, broşür, afiş vb. hazırlanabilir. Caminin bölümlerini içeren çalışma yaprağı hazırlanabilir. Kültürümüzden cami örnekleriyle ilgili görseller kullanılarak sunu hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarları ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çevrelerindeki mimari eserleri gözlemlediği ve camilerde ibadet edildiğini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin kültürümüzde önemli yere sahip mimarları ve bunların eserlerini araştırmaları sağlanarak ön hazırlık yapılır.

Köprü Kurma

Öğrencilerin camileri gözlemlenmeleri sağlanarak dinî mimari ile gerçek hayat arasında ilişki kurması sağlanır.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.5.5.1

Dijital öğrenme platformları aracılığıyla çeşitli bölgelerden cami, çeşme, medrese, külliye, kervansaray gibi mimari eserler gösterilir. Mimarinin kültürel bir unsur olduğunu ve dinin mimarimize etkisini fark etmeleri için bu örneklerle ilgili öğrencilere sorular sorulur **(E3.4, OB5)**. Öğretmen rehberliğinde öğrencilerin dinin mimariye etki ettiği hususları araştırması sağlanır. Öğrenciler bu hususlar arasında ilişki kurar. Bu eserlerde kullanılan hat, tezhip, çini, minyatür gibi sanatlar belirlenir. Bu eserlerin yapılış amaçları, sanatların hangi duygularla ortaya çıkarıldıkları anlatılarak din, sanat ve mimari arasında ilişki kurulur. Bu ilişkiden hareketle öğrencilerin konuyu tartışmaları sağlanır **(E3.6)**.

DKAB.5.5.2

Cami ve mescit kavramları çerçevesinde Müslümanlar açısından caminin önemine değinilir. Öğrencilerden konuyla ilgili özgün görseller oluşturmaları ve bunları sınıfta paylaşmaları istenir **(OB4)**. Teravih, cuma, bayram ve cenaze namazlarının toplumsal hayattaki işlevi hatırlatılır. Cemaatle ibadet etmenin ve camide ibadet edenlere saygı duymanın önemi, etkinlikler yoluyla öğrencilere fark ettirilir **(SDB1.3, D14.3)**. Öğrencilerin caminin iç ve dış bölümlerini gözlemlemesi sağlanır. Öğrencilerden mihrap, minber, vaaz kürsüsü, minare, şerefe, şadırvan, kubbe gibi mimari unsurları belirlemesi istenir. Öğrenciler belirledikleri bu unsurları caminin iç ve dış bölümleri olarak ayrıştırır ve bunları tasnif eder. Mihrap, minber, vaaz kürsüsünü caminin iç bölümü; şerefe, şadırvan, kubbeyi de caminin dış bölümü olarak listeler.

DKAB.5.5.3

İslam kültüründe öne çıkan cami örnekleri (Mescid-i Nebevi ve Mescid-i Aksa vb.) listelenir. Bunların özelliklerine ve Müslümanlar açısından önemine değinilir. Mescid-i Aksa anlatılırken ayrıntıya girilmeden Hz. Süleyman kıssasına yer verilir. Bu şekilde öğrencilerin kültürel mirasın önemini fark etmesi ve bunlara değer vermesi sağlanır. Kültürümüzde yer alan camilere örnekler verirken Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden kültürel, sanatsal ve mimari açıdan öne çıkmış farklı camiler belirlenir. Öğrenciler, belirlenen cami örnekleri üzerine araştırma yapar. Öğretmen rehberliğinde bu camilerin benzer ve farklı özelliklerini listeler. Sanatsal ve görsel zevkleri hayatlarının bir parçası hâline getirmeleri için **(D7.3)** öğrencilere hat, ebru, çini, taş ve ahşap oymacılığı gibi sanatlarla ilgili örnekler gösterilir. Öğrencilerden bu sanatları içeren eserleri incelemeleri ve yorumlamaları istenir **(OB9)**. Bunun için öğretmen rehberliğinde etkinlikler yapılabilir.

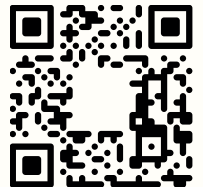
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden farklı mimari eserleri inceleyerek bunlar hakkında belgesel hazırlaması istenebilir. Görsel sanatlar dersinde öğrendikleri bilgiler kullanılarak öğrencilere farklı cami tasarımları yaptırılabilir. Dijital platformlar aracılığıyla cami ziyareti yaptırılabilir.

Destekleme Öğrencilerden dinin etkisiyle yapılan mimari eserlerin görselleri inceleyerek bu eserlerin yapılış amaçlarının anlatıldığı bir sunu hazırlaması istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. SINIF

1. ÜNİTE: PEYGAMBER VE İLAHİ KİTAP İNANCI

Bu ünitenin teması inançtır. Üniteye İslam'ın temel esaslarından peygamber ve ilahi kitap inancı konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin; peygamberlerin görevleri ve özellikleri hakkında bilgi toplamaları, peygamberlerin insanlara örnek olması ve vahyin gönderiliş amacı konularını yapılandırmaları, ilahi kitaplar ve bu kitapların indirildiği peygamberler hakkındaki bilgileri çözümlmeleri amaçlanmaktadır. Felak suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL

BECERİLER

KB2.4. Çözümleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.7. Sistemati Olma, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık)

Değerler

D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

-

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.6.1.1. Peygamberlerin insanlara rehber olarak gönderilmesi hakkında bilgi toplayabilme

- a) Peygamber inancı konusunu araştırır.
- b) Peygamber inancıyla ilgili bilgileri bulur.
- c) Peygamber inancıyla ilgili ulaştığı bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.
- ç) Peygamber inancıyla ilgili ulaştığı bilgileri kaydeder.

DKAB.6.1.2. Vahiylerin insanlara ilettiği mesajları yapılandırabilme

- a) Vahyin gönderiliş amacıyla ilgili nedensel ilişkiler ortaya koyar.
- b) Vahyin gönderiliş amacıyla ilgili nedensel ilişkilere dayalı unsurlardan hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirir.

DKAB.6.1.3. İlahi kitaplarla ilgili bilgileri çözümleyebilme

- a) Temel İslam kaynaklarından hareketle ilahi kitapların Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an-ı Kerim olduğunu öğretmen rehberliğinde açıklar.
- b) İlahi kitaplar arasındaki kronolojik ilişkiyi inceler.

DKAB.6.1.4. Felak suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Felak suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Felak suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Felak suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İnsanlara Rehber: Peygamber
Peygamberlerin İlettiği Mesaj: Vahiy
İlahi Kitaplar
Bir Sure Öğreniyorum: Felak Suresi

Anahtar Kavramlar

nübüvvet, risalet, tebliğ, vahiy

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Peygamberlerin insanlara rehber olarak gönderilmesiyle ilgili bir sunu hazırlanabilir. Vahyin hayata yansımalarıyla ilgili bir panel hazırlanabilir. İlahi kitapların isimlerinin ve hangi peygamberlere gönderildiğinin belirtildiği bir kavram haritasının oluşturulması istenebilir. Felak suresi ve bu surenin anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin İslam'ın inanç esasları hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olduğu, Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde inanç konusuyla ilgili bilgilerin yer aldığını bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere "Hangi peygamberleri ve ilahi kitapları biliyorsunuz?" sorusu yöneltilerek hazır bulunuşlukları tespit edilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin 5. sınıf "Peygamber Kıssaları" ünitesinde öğrendiği bilgiler ile yeni öğreneceği bilgiler arasında bağlantı kurması sağlanır.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.6.1.1

Öğrencilerin bilme ve anlama ihtiyacına yönelik keşfetme arzusu harekete geçirilerek peygamber ve ilahi kitap inancıyla ilgili sorular sormaları sağlanır (**E3.8**). Konuyla ilişkili sorular tahtaya yazılır ve öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine imkân tanınır. Peygamber, vahiy, tebliğ, nübüvvet, risalet kavramları ele alınır. Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberlere örnekler vermesi, peygamberlerin görevlerini ve özelliklerini öğretmen rehberliğinde bulması sağlanır. Peygamberlerin insanlar için bir kılavuz olduğu açıklanarak peygamberliğin insanlık için bir gereklilik olduğuna vurgu yapılır. Öğrencilerin seviyeleri dikkate alınarak mucize konusuna kısaca yer verilir. Öğretmen rehberliğinde öğrencilerin konu ile ilgili kaynaklardan elde ettiği bilgileri ayet ve hadislerden yararlanarak doğrulamaları ve defterlerine yazmaları sağlanır.

DKAB.6.1.2

Öğrencilere, vahiy yoluyla insanlara iletilen mesajlarla ilgili merak uyandıracak sorular sorulur (**E1.1**). Peygamberlerin insanlar arasından seçilmesi, insanlara örnek olması ve vahyin gönderiliş amacı arasında nedensel ilişkiler kurulur. Öğrencilerin bunları kendi hayatına aktararak mantıksal bir bütün oluşturması ve bir yol göstericiye duyulan ihtiyacı fark etmesi sağlanır (**SDB1.1**). Bunun için öğretmen rehberliğinde etkinlikler yapılabilir.

DKAB.6.1.3

Öğrencilere ilahi kitapların önemi ve değeri açıklanır. Onların manevi değerlere saygılı (**D14.3**) olmaları sağlanır. Temel İslam kaynaklarından hareketle ilahi kitapların Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an-ı Kerim olduğu öğretmen rehberliğinde açıklanır. Bu kitapların gönderildiği peygamberler hakkında bilgi verilir. Kur'an-ı Kerim'in son ilahi kitap, Hz. Muhammed'in (sav) de son peygamber olduğu anlatılır. Bu sayede öğrencilerin sistematik olarak (**E3.7**) ilahi kitaplar arasında kronolojik ilişki kurması sağlanır.

DKAB.6.1.4

Öğrencilere "Felak suresi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Felak kelimesinin anlamı açıklanarak Felak suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Felak suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Felak suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak **(OB2)** surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin sureyi kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Felak suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

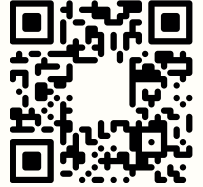
Zenginleştirme Öğrencilerden peygamberlerin özelliklerini ve görevlerini içeren bir bilgi grafiği hazırlamaları istenebilir.

Kutsal kitapların gönderildiği peygamberlerin karşılaştıkları güçlüklerle çözümleri ile öğrencilerin yaşadıkları güçlüklerle kendi çözüm yaklaşımlarını karşılaştırmalı olarak incelemeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencilere peygamberler ve ilahi kitaplar hakkında görsel ve etkileşimli materyaller sunulabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: RAMAZAN VE ORUÇ

Bu ünitenin teması ibadettir. Ünite, ramazan ayı ve oruç ibadeti ele alınmaktadır. Öğrencilerin ramazan ayının oruç ve Kur'an ayı olduğunu çözümlenmeleri, oruç ibadeti ve önemi ile ilgili bilgi toplamaları, oruç ibadetinin bireye ve topluma kazandırdıklarını yapılan dirmaları amaçlanmaktadır. İftar duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.4. Çözümleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma)

Değerler

D12. Sabır, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Sosyal Bilgiler

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.6.2.1. Ramazan ayının oruç ve Kur'an ayı olduğunu çözümlenebilme

- Temel İslam kaynaklarından hareketle ramazan ayını oruç ve Kur'an ayı olarak öğretmen rehberliğinde açıklar.
- Ramazan ayı ile oruç ve Kur'an okuma ibadeti arasındaki ilişkiyi inceler.

DKAB.6.2.2. Oruç ibadeti hakkında bilgi toplayabilme

- Oruç ibadeti konusunu araştırır.
- Oruç ibadeti hakkında bilgiler bulur.
- Oruç ibadeti hakkında elde ettiği bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrular.
- Oruç ibadeti hakkında elde ettiği bilgileri kaydeder.

DKAB.6.2.3. Oruç ibadetinin insana kazandırdıklarını yapılandırabilme

- Oruç ibadetinin insana kazandırdıklarını inceleyerek mantıksal ilişkiler kurar.
- Oruç ibadetinin insana kazandırdıkları hakkında kendi elde ettiği bilgilerden hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirir.

DKAB.6.2.4. İftar duasını ve bu duanın anlamını okuyarak yorumlayabilme

- İftar duasını ve bu duanın anlamını okur.
- İftar duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- İftar duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Oruç ve Kur'an Ayı Ramazan
Oruç İbadeti
Oruç İbadetinin İnsana Kazandırdıkları
Bir Dua Öğreniyorum: İftar Duası

Anahtar Kavramlar

fitre, iftar, imsak, mukabele, oruç, ramazan, sahur, teravih

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası, öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Oruç ve Kur'an ayı olarak ramazan hakkında sunu hazırlanabilir. Ramazan ve oruç ibadetiyle ilgili kavramların yer aldığı kavram haritası hazırlanabilir. Oruç ibadetinin insana kazandırdıklarının değerlendirildiği bir panel hazırlanabilir. İftar duası ve bu duanın anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin ramazan ayında oruç ibadetini yerine getiren insanları gözlemledikleri, Kur'an-ı Kerim ve hadislerde oruç ibadetiyle ilgili bilgilerin yer aldığını bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere "İslam'ın ibadet esasları nelerdir?" sorusu yöneltilir. Verilen cevaplardan yola çıkılarak öğrencilerin ön bilgisi harekete geçirilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin ramazan ayında gözlemlediklerinden hareketle oruç ibadeti ile gerçek hayat arasında bağlantı kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.6.2.1

Öğrencilerin konuyla ilgili merakını **(E1.1)** uyandıracak çeşitli etkinlikler planlanır. Bu kapsamda Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) ramazan ayı ile ilgili videolar izletilir. Öncelikle ramazan ayının Müslümanlar için önemine ve değerine yer verilir. Ramazan ayının oruç ayı olduğu ve Müslümanların bu ayda farz olan oruç ibadetini yerine getirdikleri anlatılır. Ramazan ayının Kur'an ayı olduğuna vurgu yapılır ve Kadir Gecesi'nin önemine değinilir. Temel İslam kaynaklarından hareketle öğrencilerin ramazan ayını oruç ve Kur'an ayı olarak öğretmen rehberliğinde açıklaması sağlanır. Öğrencilerden öğrendiklerini kendi cümleleriyle yorumlaması istenir **(OB1)**. Ramazan ayı ile oruç ve Kur'an okuma ibadeti arasındaki ilişki incelenir. Böylece öğrenciler ramazan ayını diğer aylardan ayıran özellikler arasında ilişki kurar.

DKAB.6.2.2

İslam'ın ibadet esasları arasında oruç ibadetinin yeri ve önemi ile orucun kimlere farz olduğu hakkında öğrencilerin bilgi toplaması sağlanır. Sahur, imsak, iftar, teravih, mukabele ve fitre kavramları açıklanır. Konuyla ilgili ayrıntılı ilmiyal bilgilerinden kaçınılarak oruçlunun dikkat etmesi gereken hususlara, orucu bozan ve bozmayan durumlara örnekler verilir. Öğrenci seviyesi göz önünde bulundurularak farz, vacip, sünnet olan oruç çeşitlerine kısaca değinilir. Öğrencilerden öğrendiği kavramlar arasındaki ilişkileri belirleyip bunlarla oruç ibadeti arasında ilişki kurmalarını istenir. Oruçla ilgili kavramlar hakkında elde edilen bilgileri, öğrenciler öğretmen rehberliğinde doğrulayıp defterlerine kaydederler.

DKAB.6.2.3

Orucun insana kazandırdıkları konusunda öğrencilere "Niçin oruç tutulur?" sorusu sorularak beyin fırtınası yaptırılır. Verilen cevaplardan yola çıkılarak öğrencilerden oruç ibadetinin insana kazandırdıklarıyla ilgili mantıksal bir ilişki kurmaları istenir. Oruçlu insanın duygu, düşünce ve davranışlarını kontrol ederek sabırlı olması **(D12.2)** ve bu hususta istikrarlı olmasının **(D12.3)** önemi vurgulanır. İftar davetleri, fitre ve sadakanın yardımseverlik **(D20.3)**, cömertlik **(D20.1)**, dayanışma **(D20.2)** gibi ahlaki özelliklerin kazanılmasına katkıda bulunduğu fark ettirilir. Öğrencilerin oruç ibadetiyle ilgili duygu ve düşüncelerini değerlendirerek oruç ibadetinin insana kazandırdıkları hakkında çıkarımda bulunması sağlanır **(SDB1.3)**.

DKAB.6.2.4

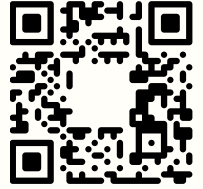
Öğrencilere "İftar duası hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. İftar kelimesinin anlamı açıklanarak iftar duasının içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. İftar duasını dinlemek üzere Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) uygun içerikler belirlenir. Öğrencilerin bu adresi kullanmaları sağlanarak **(OB2)** duanın doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu duayı kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duanın anlamı incelenir. Duanın anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak dua değerlendirilebilir. Öğrencilerin duanın anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin iftar duasının anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilerden oruç ibadetinin insana kazandırdıkları konulu bir röportaj yapmaları istenebilir. Ramazan ve oruçla ilgili kavramlar hakkında öğrencilerin oyun tasarımları istenebilir. Ramazan ayında diğer aylardan farklı olan şeylerle ilgili gözlem yaparak bununla ilgili bir ödev hazırlayabilir.
- Destekleme** Oruç ve ramazan ayı ile ilgili bilgileri gerçek hayat tecrübeleriyle ilişkilendirmeleri için öğrencilerden kendi tecrübelerini sınıfta paylaşmaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: AHLAKİ DAVRANIŞLAR

Bu ünitenin teması din ve hayattır. Ünite de ahlaki davranışlar ele alınmaktadır. Öğrencilerin; doğru sözlü olmayı kendi hayatlarına yansıtma, merhametli olmanın bireysel ve toplumsal faydalarını yorumlamaları, adap ve nezaket kurallarını özetlemeleri, vatani sevmenin önemi hakkında çıkarım yapmaları amaçlanmaktadır. Kunut dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.3. Özetleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma

EĞİLİMLER

E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.11. Özgün Düşünme

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma)

Değerler

D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D9. Merhamet, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Sosyal Bilgiler

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.6.3.1. Doğru sözlü olmayı kendi hayatına yansıtabilme

- a) Doğru sözlü olmanın önemini kendisinden ve çevresinden hareketle gözden geçirir.
- b) Doğru sözlü olmanın bireysel ve toplumsal açıdan önemine dair çıkarımda bulunur.
- c) Doğru sözlü olmanın önemiyle ilgili ulaştığı çıkarımları değerlendirir.

DKAB.6.3.2. Merhametli olmayı yorumlayabilme

- a) Merhametli olmanın bireysel ve toplumsal boyutlarını inceler.
- b) Merhametli olmayı kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Merhametli olmanın önemini kendi cümleleriyle yeniden ifade eder.

DKAB.6.3.3. Adap ve nezaket kurallarını özetleyebilme

- a) Adap ve nezaket kurallarını çözümler.
- b) Adap ve nezaket kurallarını sınıflandırır.
- c) Adap ve nezaket kurallarını yorumlar.

DKAB.6.3.4. Vatanını sevmenin önemi hakkında çıkarım yapabilme

- a) Vatanını sevmenin önemi hakkında mevcut bilgisi dâhilinde varsayımda bulunur.
- b) Vatan sevgisiyle ilişkili kavramları listeler.
- c) Vatan sevgisiyle ilişkili kavramları birbirleriyle ilişkisi açısından karşılaştırır.
- ç) Vatan sevgisinin önemi hakkında önermeler sunar.
- d) Vatan sevgisinin önemi hakkında önermelerle ilgili değerlendirmede bulunur.

DKAB.6.3.5. Kunut dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlayabilme

- a) Kunut dualarını ve bu duaların anlamlarını okur.
- b) Kunut dualarının anlamlarını kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Kunut dualarının anlamlarını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Doğru Sözlü Olmak
Merhametli Olmak
Adap ve Nezaket Kurallarına Uymak
Vatanımızı Sevmek
Bir Dua Öğreniyorum: Kunut Duaları

Anahtar Kavramlar

adap, dürüstlük, gazi, merhamet, şehit, vatan

ÖĞRENME**KANITLARI
(ÖLÇME VE
DEĞERLENDİRME)**

Bu ünite de ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, kelime ilişkilendirme, çalışma yaprağı, kavram haritası, neden sonuç diyagramı (balık kılıcı), yapılan- dırılmış grid ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Doğru sözlü olmanın önemi hakkında bir sunu hazırlanabilir. Merhametli olmanın bireysel ve toplumsal faydalarını anlatan bir drama-canlandırma etkinliği de yaptırılabilir. Toplumsal hayatta adap ve nezaket kurallarına uymanın önemiyle ilgili drama çalışması hazırlanabilir. Vatan sevgisi ile ilgili kavramları kullanarak örnek olay/kişi üzerinden sunu hazırlanabilir. Kunut duaları ve bu duaların anlamlarıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulabilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin, insanların birbirine karşı toplumsal sorumluluklarının olduğunu, ahlaki davranışların toplumdaki önemini ve değerini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere, "Bir arada yaşamak için gereken ahlaki davranışlar nelerdir?" sorusu sorulur. Verilen cevaplar çerçevesinde, sınıfta bir tartışma ortamı oluşturularak öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyeleri ölçülür.

Köprü Kurma

Öğrencilerin çevrelerinde gözlemlediği olumlu ve olumsuz davranışlar karşılaştırılarak ahlaki davranışlar ile günlük hayat arasında ilişki kurulur.

**Öğrenme-Öğretme
Uygulamaları****DKAB.6.3.1**

Öğrencilere doğru sözlü olmanın gerekliliği hakkında sorular sorulur. Verilen cevaplar listelenir. Doğru sözlü olmayı kendi hayatına yansıtabilmeleri için dürüstlük (D6.2) ve dostluk (D4.3) değerleri ele alınır. Davranışlar üzerinden bu değerler arasındaki ilişki açıklanır. Bu değerlerin İslam dinindeki yeri ve önemi ayet ve hadisler ışığında açıklanır. Bu konu hakkında öğrencilerin kendi görüşlerini ifade etmelerine fırsat verilir. Öğrencilerin doğru sözlü olmanın önemini kendisinden ve çevresinden hareketle gözden geçirmesi sağlanır. Öğrencilerden doğru sözlü olmanın bireysel ve toplumsal açıdan önemine dair çıkarımda bulunmak üzere grup çalışması yürütmeleri istenir. Her bir grubun ulaştığı sonuçlar, diğer gruplar tarafından değerlendirilir. Yapılan değerlendirmede ulaşılan sonuçlar öğretmen tarafından bir araya getirilir ve öğrenciler tarafından kaydedilir. Doğru sözlü olmanın insanlar arasındaki iletişim ve etkileşime katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılarak öğrencilerin bu konudaki duygu, düşünce ve davranışlarını değerlendirmeleri beklenir (SDB1.3). Hz. Şuayb kıssası üzerinden öğrencilerin doğruluk ve dürüstlük değerlerini (D6.2) kavraması sağlanır. Kıssada yer alan hadiseler, ahlaki davranışlar kapsamında değerlendirilerek öğrencilere dürüstlük değeri kazandırılır.

DKAB.6.3.2

Öğrencilere Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) merhametli olmanın önemini anlatan dijital içerikler izletilir. Merhametli olmanın birey ve topluma yansımaları hakkında sorular sorularak öğrencilere beyin fırtınası yaptırılır. Vicdanlı ve şefkatli olmanın, insanı, doğayı ve hayvanları sevmenin merhametle bağlantısı vurgulanır (**D9.3**). Böylece merhamet ve sevgi (**D15.1**) arasında ilişki kurulur. Allah'ın (cc) adil, merhametli ve affedici olması ile Hz. Muhammed'in (sav) merhametli ve affedici oluşuna ayet ve hadislerden örnekler verilir. Öğrencilerden merhametli olmanın bireysel ve toplumsal boyutlarını fark edebilecekleri bir örnek olay bulmaları, özgün bir yaklaşımla (**E3.11**) bunu incelemeleri ve sınıfta sunmaları istenir. Öğrencilerden merhametli olmayı kendi yaşantılarında uyguladıklarına dair örnekler vermeleri istenir. Öğrencilerin merhametli olmanın önemini kendi cümleleriyle yeniden ifade edebildikleri bir afiş çalışması yapmaları sağlanır.

DKAB.6.3.3

Adap ve nezaket kurallarıyla ilgili günlük hayattan örnek olaylar incelenir. Örnek olaylardan hareketle toplumda bu kurallara neden ihtiyaç duyulduğu, nezaketli olmanın önemi (**D14.1**) ve bu kurallara uymanın her insanın sorumluluğu olduğu (**D16.3**) fark ettirilir. Adap ve nezaket kavramları tanımlanır. Günlük hayattan farklı örnekler verilerek bu kurallar çözümlenir. Toplumda bu kurallara uymanın neden önemli olduğuna dair beyin fırtınası yaptırılır. Öğrencilerin düşüncelerini kısa ve akılda kalıcı cümlelerle ifade etmeleri ve kaydetmeleri sağlanır.

Adap ve nezaket kuralları selamlaşma adabı, iletişim ve konuşma adabı, sofrada adabı olarak sınıflandırılır. Selamlaşmanın İslam dinindeki yeri, toplumsal birlik ve beraberliğe katkısı ayet ve hadislerle açıklanır. İletişim ve konuşma adabıyla ilgili olarak doğru sözlü olmak, açık ve anlaşılır ifadeler kullanmak, nazik bir üsluba sahip olmanın önemine dikkat çekilir. Sosyal medya ve internette de nezaket kurallarına uymak gerektiği ve mahremiyete dikkat etmenin önemi vurgulanır. Öğrencilere yemek yerken nelere dikkat ettikleri sorularak sofrada adabıyla ilgili kurallar fark ettirilir. Sofra adabına dair Hz. Muhammed'in (sav) tavsiyelerine ve ayetlere yer verilir. Öğrencilerin selamlaşma, konuşma ve sofrada adabıyla ilgili öğrendiklerinden hareketle nezaket kurallarını kendi cümleleriyle ifade edebileceği etkinlikler yapılır.

DKAB.6.3.4

Vatanını sevmenin (**D19.1**) önemi hakkında öğrencilerin vatanımıza, milletimize, bayrağımıza ve millî marşımıza karşı görev ve sorumluluklarımız olduğunu fark etmeleri sağlanır (**OB1**). Vatan sevgisiyle ilişkili vatan, millet, bayrak, şehitlik ve gazilik kavramları listelenir. Bu kavramlar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bağlamında da özel olarak örneklendirilir ve vurgulanır. İlgili kavramların millî birlik ve beraberliğe katkısı karşılaştırılır. Konuyla ilgili olarak Çanakkale zaferine, İstiklal savaşına, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'ne değinilir. Edindiği bilgilerden hareketle öğrencilerin vatan sevgisinin önemi hakkında önermeler sunmaları ve bunları değerlendirmeleri sağlanır. Vatanın bağımsızlığını korumak, vatani geliştirmek ve güzelleştirmek için neler yapılabileceği bağlamında duygularını fark etmeleri sağlanır (**SDB1.1**). Bu amaçla savunma sanayinde yerli firmaların millî imkanlarla geliştirdiği ürün ve projelerin araştırılmasını içeren etkinlik yaptırılabilir.

DKAB.6.3.5

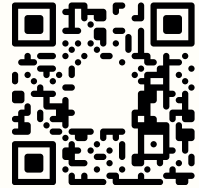
Öğrencilere “Kunut duaları hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Kunut kelimesinin anlamı açıklanarak Kunut dualarının içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Kunut dualarını dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak **(OB2)** duaların doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu duaları kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Duaların anlamı incelenir. Duaların anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak dualar değerlendirilebilir. Öğrencilerin duaların anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Kunut dualarının anlamlarını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilere şehit yakınlarıyla veya gazilerle vatan sevgisi hakkında röportaj yaptırılabilir. Doğru sözlü olmanın önemi hakkında hikâye yazdırılabilir. Ahlaki davranışlar sergileyen ve bunun aksi davranışlarda bulunan iki kişinin özelliklerini belirten drama hazırlanabilir.
- Destekleme** Doğru sözlülük, merhamet, sorumluluk ve vatan sevgisi değerlerinin anlamını kavramaları için öğrencilere kısa animasyonlar izlettirebilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: PEYGAMBERLİĞİNDEN ÖNCE HZ. MUHAMMED

Bu ünitenin teması Kur'an ve peygamberdir. Üniteye Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevre, çocukluğu, gençliği ve ailesiyle ilgili konular tarihsel bağlamda ele alınmaktadır. Öğrencilerin; Hz. Muhammed'in (sav) doğumu ve çocukluk yıllarını yorumlamaları, Hz. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarını yapılandırma amaçlanmaktadır. Fil suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ SBAB3. Tarihsel Empati (KB2.13. Yapılandırma, SBAB3.1. Tarihsel Bağlamsallaştırma, KB2.14. Yorumlama)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.4. Güven, E3.1. Uzmanlaşma, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri -

Değerler D1. Adalet, D6. Dürüstlük

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Sosyal Bilgiler

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.6.4.1. Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevreyi tarihsel bağlamda değerlendirebilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevre hakkındaki bilgileri temel kaynaklardan hareketle farkeder.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevreyi koşulları içerisinde açıklar.
- c) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevrenin koşullarını analiz eder.
- ç) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevrenin koşullarını günümüz koşullarıyla karşılaştırır.

DKAB.6.4.2. Hz. Muhammed'in (sav) çocukluk yılları hakkında verilen bilgileri yorumlayabilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) çocukluk yıllarında yaşadıklarını inceler.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) çocukluk yıllarında yaşadıklarını kendi ifadeleriyle, doğru ve bilgiyi değiştirmeyecek şekilde yeniden ifade eder.

DKAB.6.4.3. Hz. Muhammed'in (sav) gençlik yılları hakkında verilen bilgileri yapılandırabilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarında yaşadıklarından hareketle çıkarımda bulunur.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarına dair öğrendikleri üzerine düşüncelerini ifade eder.

DKAB.6.4.4. Fil suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Fil suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Fil suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Fil suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Hz. Muhammed'in (sav) Doğduğu Çevre

Hz. Muhammed'in (sav) Ailesi ve Çocukluğu

Hz. Muhammed'in (sav) Gençlik Yılları

Bir Sure Öğreniyorum: Fil Suresi

Anahtar Kavramlar Cahiliye Dönemi, emin, Kâbe, Hilfülfudul

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevrenin şartları ile ilgili bir çalışma yaprağı hazırlanabilir. Hz. Muhammed'in (sav) çocukluk yıllarının anlatıldığı bir sunu hazırlanabilir. Hz. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarında yaşadıkları ile ahlaki davranışlarını ele alan bir panel hazırlanabilir. Fil suresi ve bu surenin anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin temel tarih ve kronoloji algısına sahip olduğu kabul edilir. Peygamberlik ve peygamber inancı konularında bilgi sahibi olduğu kabul edilir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere "Hz. Muhammed'in (sav) hayatı hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltile- rek öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilir ve bu soruya verdikleri cevaplara göre hazır bulunuşlukları kontrol edilir.

Köprü Kurma Öğrencilere "Hz. Muhammed'in (sav) hayatını öğrenmek neden önemlidir?" sorusu yönel- tilir. Gelen cevaplardan hareketle Hz. Muhammed'in (sav) insanlara örneklik teşkil etmesi üzerinde durulur. Hz. Muhammed'in (sav) hayatındaki ahlaki davranışlar ile öğrencilerin gerçek hayatı arasında ilişki kurmaları sağlanır.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.6.4.1

Öğrencilere "Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu zaman ve mekâna gitseydiniz orada neler görürdünüz?" sorusu yöneltile- rek öğrencilerin merakını **(E1.1)** uyandıracak sorular sorulur. Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevreye dair dinî, siyasi, sosyal ve ekonomik ortam anlatılır. Öğrencilerden Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevre hakkındaki bilgileri temel kay- naklardan fark etmesi sağlanır. Cahiliye Dönemi'nin özelliklerinden bahsedilerek Kâbe'nin toplumdaki konumu vurgulanır. Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevreyi ko- şulları içerisinde açıklaması ve toplumdaki ahlaki yanlışları fark etmesi sağlanır. Öğren- ciler Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevrenin temel özelliklerine odaklanarak **(E3.2)** o dönemin koşullarını analiz eder. Öğrencilerin elde ettiği bilgiler çerçevesinde dönemin ko- şullarını dinî, siyasi, sosyal ve ekonomik açılarından uzmanlaşarak **(E3.1)** karşılaştırması için öğrencilere grup çalışması yaptırılabilir.

DKAB.6.4.2

Öğrenciler; Hz. Muhammed'in (sav) doğumu, sütanneye verilmesi ve aile büyükleriyle ilgili me- rak ettikleri soruları sormaları için teşvik edilir **(E3.8)**. Hz. Muhammed'in (sav) doğumu ve ço- cukluk yılları anlatılır. Aile fertlerinden bahsedilir. Hz. Muhammed'in (sav) aile fertleriyle ilişkisi örnekler üzerinden ele alınır. Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) çevresine karşı saygılı, çalış- kan ve yardımsever olduğunu doğru ve anlamlı değiştirmeyecek şekilde yeniden ifade etmesi sağlanır. Bunun için öğretmen rehberliğinde yazma etkinliği yaptırılabilir.

DKAB.6.4.3

H. Muhammed'in (sav) gençlik dönemi incelenir. H. Muhammed'in (sav) Hilfülfudul'a katılması, Kâbe hakemliği ve H. Hatice ile evliliği hakkında bilgi verilir. Emin kavramı ele alınır. Güven (**E2.4**) eğilimini harekete geçirmek için öğrencilerin emin kavramıyla H. Muhammed'e (sav) "el-emin" denmesi arasındaki ilişki açıklanır. Hacerülesved'in yerleşimi konusunda genç yaşında olmasına rağmen H. Muhammed'e (sav) görev verilmesinin sebepleri üzerinde durulur. H. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarında sahip olduğu ahlak anlatılırken onun adaletli (**D1.2**), doğru ve güvenilir (**D6.2**) olduğu vurgulanır. Öğrencilerin H. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarından hareketle örnekliliği hakkında çıkarımda bulunması istenir. Öğrenciler, H. Muhammed'in (sav) gençlik yılları hakkında yaptığı çıkarımları kendi cümleleri ile ifade ettikleri bir metin hazırlar. Öğrenciler oluşturdukları metni, öz güvenlerini pekiştirmek üzere (**E1.5**) gönüllülük esasına dayanarak sınıf içerisinde sunar. Böylece H. Muhammed'in (sav) gençlik yıllarında sahip olduğu ahlaki özelliklerle ön plana çıktığını fark eder. Öğrencilerden konuyla ilgili öz değerlendirme formu kullanmaları ve elde ettikleri çıkarımları paylaşmaları istenir. Ayrıca H. Muhammed'in örnek davranışlarıyla ilişki kurarak H. Muhammed (sav) ve H. Hatice'nin çocukları hakkında bilgi verilir. H. Muhammed'in (sav) aile içi iletişimine ve aile bireyleri arasındaki örnek davranışlarına değinilir.

DKAB.6.4.4

Öğrencilere "Fil suresi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Fil suresinin anlamı açıklanarak Fil suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Fil olayına kısaca değinilir. Fil suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Fil suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak (**OB2**) surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek (**E1.5**) okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Fil suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

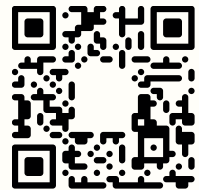
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler, H. Muhammed'in (sav) peygamberliğinden önce yaşadıkları hakkında panel düzenleyebilir.

Destekleme H. Muhammed'in (sav) doğumu, doğduğu çevre, çocukluk ve gençlik yıllarıyla ilgili görsel ve işitsel materyaller kullanılır.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: KÜLTÜRÜMÜZDEKİ DİNİ MOTİFLER

Bu ünitenin teması kültürdür. Ünitelerde dinin kültüre etkisi ele alınmaktadır. Öğrencilerin gelenek, edebiyat ve musikide dinin etkilerini özetlemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.3. Özgün Düşünme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık)

Değerler D7. Estetik, D16. Sorumluluk, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Sosyal Bilgiler, Müzik

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- DKAB.6.5.1. Geleneğimizde, edebiyatımızda ve musikimizde dinin izlerini özetleyebilme
- Geleneğimizde, edebiyatımızda ve musikimizde dinin izleriyle ilgili çözümlleme yapar.
 - Din ve kültür ilişkisini gelenek, edebiyat ve musiki örneklerinden hareketle sınıflandırır.
 - Dinin geleneğimiz, edebiyatımız ve musikimize etkisini yorumlar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Geleneğimizde Dinin İzleri
Edebiyatımızda Dinin İzleri
Musikimizde Dinin İzleri

Anahtar Kavramlar

ezan, ilahi, kültür, mahya, mevlit, salavat

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünite de ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Geleneğimiz, edebiyatımız ve musikimizde dinin izlerini yansıtan örnekler hakkında sunu hazırlanabilir. İçinde din öğelerinin yer aldığı geleneksel bir drama örneği hazırlanabilir. Performans görevleri ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin dinin kültüre etki ettiğini bildiği kabul edilir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Geleneklerimiz hakkında neler biliyorsunuz?" gibi sorular sorularak ön bilgi düzeyleri kontrol edilir.

Köprü Kurma

"Kültürümüzde din, hangi alanları etkilemiştir?" sorusu sorularak 5. Sınıf "Mimarimizde Dinî Motifler" ünitesiyle bağlantı kurulur.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları DKAB.6.5.1

Öğrencilerin merak duygusunu **(E1.1)** harekete geçirmek için "Kültürü oluşturan kavramlar nelerdir?" sorusu yöneltilir ve onlardan öz güvenli **(E1.5)** olarak cevap vermesi beklenir. Örf, âdet, musiki ve edebiyat kavramları açıklanır, örnekler verilir. Öğrencilerin sosyal çevrelerinden, kaynak kitaplardan ya da dijital kaynaklardan yararlanarak dinin kültüre etkisini araştırmaları ve çeşitli örnekler bulmaları istenir. Dinin etkilediği unsurlar ve bu unsurlar arasındaki ilişkiler belirlenerek çözümlenmeler yapılır. Dinî bayramlar, kandil geceleri, yardımlaşma gelenekleri, edebiyat ve musiki gibi konularda örnekler verilir. Öğrencilerin bu örnekleri alanlarına göre sınıflandırması beklenir. Hz. Muhammed (sav) ve Ehlîbeyt sevgisinin toplumumuzu birleştirmedeki rolüne yer verilir. Konuyla ilgili örnekler içerisindeki dinî öğeler tespit edilerek din ve kültür etkileşimi vurgulanır. Kültürel unsurların toplumda çeşitli değerlerin pekiştirilmesine katkıda bulunduğuna değinilir. Öğrencilerin kültürel unsurlar içerisindeki dinî öğeleri inceleyerek toplumun kültürel mirasına değer vermenin önemini anlamaları ve bu mirasın korunması hususunda duyarlılık kazanmaları amaçlanır. Kültürü sürdürme amacıyla çeşitli etkinliklere katılmanın önemi vurgulanarak kültür okuryazarlığının kazandırılması **(OB5)** hedeflenir. Toplumumuzda yaygın olan dinî içeriğe sahip geleneklerden mevlit, isim koyma, kız isteme, sünnet, taziye, asker uğurlama örnekleri verilerek din ve kültür etkileşimi vurgulanır. Mukabele okuma, tekne orucu, diş kirası, mahya asma, Hırkayşerif ziyaretleri gibi ramazan geleneklerinin yanı sıra muharrem ayı ve aşure günü gibi oruçla ilgili diğer uygulamalara yer verilir. Sadaka taşı, zimem defteri ve vakıf faaliyetlerinden bahsedilerek dayanışmanın ve fedakârlık göstermenin önemi vurgulanır. Bu sayede öğrencilere yardımseverlik **(D20.4)** davranışının kazandırılması hedeflenir. Öğrenciler topluma karşı görevlerini yerine getirmek amacı ile sorumluluk **(D16.2)** davranışına sahip olur. Dinin geleneğimizdeki izlerinin aktarımında sosyal bilgiler dersinden yararlanılır.

Öğrencilerin dinin edebiyat üzerindeki etkisini fark etmesi amacıyla Ahmed Yesevi, Mevlana, Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre gibi kişilerin eserlerinden onların seviyesine uygun çeşitli örnekler verilir **(OB9)**. Sınıf ortamında öğrencilerin dikkatlerini toplamak ve meraklarını **(E1.1)** uyandırmak amacıyla dijital platformlardan çeşitli dinî musiki parçaları dinletilir. Ezan, kamet, ilahî, salavat gibi musiki türlerinden bahsedilir. Bu türlerin işlediği ortak dinî temalar üzerinde durulur. Bu türler vasıtasıyla çeşitli duyguların ifade edildiği fark ettirilir. Öğrencilerin eserleri tecrübe etmesi esnasında hissettiği duyguları fark etmesine **(SDB1.1)** yönelik çalışmalar yapılır. Dinin edebiyatımızdaki izlerinin aktarımında Türkçe dersinden, musikimizdeki izlerinin aktarımında ise müzik dersinden yararlanılır. Dinî musiki ve edebiyat örneklerinin incelenmesi öğrencilere duyuşal derinliği anlama **(D7.1)** kabiliyeti kazandırır. Sanatsal zevklerin hayatın bir parçası hâline getirilmesi **(D7.3)** hedeflenir. Böylece öğrencilerde estetik **(D7.1)** değerinin geliştirilmesine katkıda bulunulur. Öğrenciler; özgün düşünmeyi **(E3.3)** güçlendirmek amacıyla farklı türlerde edebî yazılar üretme, geleneğimizi yansıtan çeşitli drama etkinlikleri yapma ve dijital ortamlardan faydalanarak çeşitli dinî musiki örnekleri paylaşma konularında teşvik edilir. Öğrenciler bütün bu örneklerin ışığında dinin kültürümüze etkisini ve bu kültürü korumanın önemini kendi cümleleri ile ifade eder.

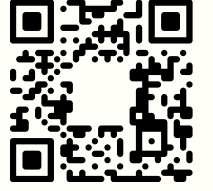
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden bir dinî musiki örneğini sınıfta arkadaşlarına sunması istenebilir. Öğrencilere dinî bir tema örneği (tevhit, peygamber sevgisi vb.) verilerek öğrencilerden çeşitli edebî türlerde eser üretmeleri istenebilir. Dinî konuların yer aldığı şiirlerden bir dinleti hazırlanabilir. Bu dinleti dinî musiki öğeleriyle desteklenebilir.

Destekleme Küçük gruplara ayrılan öğrencilerin dinle ilişkilendirilmiş eserleri incelemeleri sağlanabilir. Dinin gelenek, edebiyat ve musikimizdeki izlerini aktarırken resimler, müzik örnekleri ve video gösterimleri gibi görsel ve işitsel materyaller kullanılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. SINIF

1. ÜNİTE: MELEK VE AHİRET İNANCI

Ünitenin teması inançtır. Bu ünite de İslam'ın inanç esasları arasında yer alan melek ve ahiret inancı ele alınmaktadır. Öğrencilerin; Allah'ın (cc) yarattığı varlıklar arasından melekleri sınıflandırmaları, ahiret hayatının aşamalarını çözümlenmeleri, melek ve ahiret inancının insan davranışına etkisi hakkında düşünmeleri amaçlanmaktadır. Nâs suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.4. Çözümleme, KB2.5 Sınıflandırma, KB2.14. Yorumlama, KB3.3. Eleştirel Düşünme

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.7. Sistematiik Olma, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.2.Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler

D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

-

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.7.1.1. Melekleri sınıflandırabilme

- Görülen ve görülemeyen varlıkları öğretmen rehberliğinde araştırır.
- Temel İslam kaynaklarından hareketle meleklerin yaratılan diğer varlıklardan farklı özelliklerini ayırıştır.
- Melekleri ve onların görevlerini listeler.

DKAB.7.1.2. Ahiret hayatının aşamalarını çözümleyebilme

- Ahiret hayatının aşamalarına ilişkin unsurları inceler.
- Ahiret hayatının aşamalarına ilişkin unsurlar arasındaki ilişkileri açıklar.

DKAB.7.1.3. Melek ve ahiret inancının insan davranışına etkisi hakkında düşünebilme

- Melek ve ahiret inancının insan davranışına etkisini inceler.
- Melek ve ahiret inancının insan davranışına etkisiyle ilgili sonuç çıkarır.
- Melek ve ahiret inancının insan davranışına etkisiyle ilgili ulaştığı çıkarımları davranışlarına yansıtır.

DKAB.7.1.4. Nâs suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- Nâs suresini ve bu surenin anlamını okur.
- Nâs suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- Nâs suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Varlıklar Âlemi
Dünya ve Ahiret Hayatı
Melek ve Ahiret İnancının İnsan Davranışına Etkileri
Bir Sure Öğreniyorum: Nâs Suresi

Anahtar Kavramlar

ahiret, âlem, gayb, kıyamet, melek

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası, sınıflandırma tablosu ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Melekleri özellikleri ve görevlerini içeren sınıflandırma tablosu hazırlanabilir. Ahiret hayatı hakkında çalışma yaprağı hazırlanabilir. Melek ve ahiret inancının insana kazandırdıklarıyla ilgili bir metin okutularak öğrencilerden ilkeler çıkarmaları istenebilir. Nâs suresi ve bu surenin anlamını içeren eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam'ın inanç esasları hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde, öğrencilerin melek ve ahiret inancının yer aldığı bilgisine sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "İslam'ın inanç esasları nelerdir?" sorusu sorularak onların ön bilgi düzeyleri kontrol edilir. Öğrencilerin verdiği cevaplar alınır. "Melekler hakkında neler biliyorsunuz?" ve "Ahiret hayatı hakkında neler biliyorsunuz?" soruları öğrencilere sorularak onların hazır bulunuşluk seviyeleri belirlenir.

Köprü Kurma

Öğrencilerde farkındalık oluşturmak için çevremizdeki bazı varlıkların duyularla algılanamayacağına dikkat çekilir ve bunlarla ilgili örnekler verilir. Yaratılmış bazı varlıkları görmediğimiz veya duyamadığımız vurgulanarak görülen ve görülemeyen varlıklar konusunda mevcut bilgiler ile yeni bilgiler ilişkilendirilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DKAB.7.1.1

Öğrencilerden varlıklar âlemini, görülen ve görülemeyen şeklinde belirlemeleri istenir. Görülemeyen varlıklar melek, cin ve şeytan şeklinde ayrıştırılarak melek kavramı açıklanır ve özellikleri listelenir. Cin ve şeytan ayrıntıya girilmeden açıklanarak gaybın yalnızca Allah (cc) tarafından bilinebileceği belirtilir. Öğrencilerin meleklerin diğer görülemeyen varlıklardan ayrılan özelliklerini fark etmeleri sağlanır. Tahtada melekler ve görevlerini içeren bir sınıflandırma tablosu oluşturulur (**E3.7**). Ayet ve hadislerden hareketle melekler dört büyük melek, Kiramen Kâtibin (yazıcı melekler), Münker ve Nekir (sorgu melekleri) olarak sınıflandırılır ve bunların görevleri açıklanır. Öğrencilerden edindikleri bilgiler ışığında melekleri, görevlerine göre ayırarak listelemeleri beklenir. Bakara ve Araf surelerindeki ilgili ayetler çerçevesinde Hz. Âdem kıssasına değinilir.

DKAB.7.1.2

Öğrencilerde merak uyandırmak için (**E1.1**) öğrencilere "Ahiret denildiğinde aklınıza neler gelir?" sorusu sorulur. Ayet ve hadislerden yararlanarak ahiret hayatına ilişkin ömür, ecel, kıyamet, baas, mahşer, amel defteri, mizan, cennet ve cehennem kavramlarının incelenmesi sağlanır. Bahsi geçen kavramlar açıklanır ve konu İsrâfil meleği ile ilişkilendirilerek anlatılır. Ahiret hayatının aşamaları açıklanarak öğrencilerden merak ettikleri soruları sormaları (**E3.8**) istenir. Ahiret hayatının aşamaları arasındaki ilişki açıklanır. Öğrencilerin sorumluluklarını yerine getirmelerini ve seçimlerini ahlaki açıdan değerlendirmelerini sağlamak amacıyla Rad suresinin 22-24. ayetlerinden yararlanılarak ahiret hayatının dünya hayatında yapılanların karşılığı olduğu bilgisi öğrencilere aktarılır (**D16.3**). Bu sayede öğrencilerin dünya hayatı ile cennet ve cehennem arasında bir ilişki olduğunu fark etmeleri, ahiret hayatının önemini kavramaları sağlanır. Ahiret inancı ile Allah'ın (cc) adil, merhametli ve affedici olması ilişkilendirilir. Öğrencilerin konuyla ilgili örnekler vermesi sağlanır.

DKAB.7.1.3

Öğrencilere “Meleklerle iman eden bir insan nasıl davranmalıdır?” ve “Ahiret hayatında yaptıklarının hesabını Allah’a (cc) vereceğine inanan biri nasıl davranışlar sergilemelidir?” soruları yöneltilerek öğrencilerin konu ile ilgili düşünceleri sağlanır. Bunun için öğrencilerden melek ve ahiret inancının insana kazandırdıkları konusunda çıkarımlarda bulunmaları istenir. Meleklerin varlığının insanların davranışlarını düzenleme konusunda motivasyon oluşturduğu bilgisi verilir. Ahiret inancının insanların hayatlarına anlam kattığı ve bu sayede davranışlarını düzenlemeleri konusunda teşvik edici olduğu aktarılır. Öğrencilerin görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi ve davranışlarını olumlu yönde düzenlemesi gerektiği fark ettirilir (**D16.3**), böylece kendi davranışlarını değerlendirerek kendini yönetmesi sağlanır (**SDB1.2**).

DKAB.7.1.4

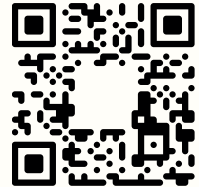
Öğrencilere “Nâs suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Nâs kelimesinin anlamı açıklanarak Nâs suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Nâs suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Nâs suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak (**OB2**) surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek (**E1.5**) okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Nâs suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilerden melek ve ahiret inancının insana kazandırdıkları konulu röportaj, araştırma veya sunum yapmaları istenebilir.
- Destekleme** Öğrencilerden dört büyük meleği görevleriyle listelemesi istenebilir. Ahiret inancıyla ilgili kavramlardan oluşan sözcük avı hazırlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: HAC, UMRE VE KURBAN

Bu ünitenin teması ibadettir. Ünite de hac, umre ve kurban ibadetleri ele alınmaktadır. Öğrencilerin; hacla ilgili kavramlar ve mekânlar hakkında bilgi toplamaları, bu ibadetleri çözümlenmeleri, kurbanı Allah'a (cc) yakınlaşma ve yardımlaşma ibadeti olarak tanımlamaları, bu ibadetin kazandırdığı değerleri yapılandırma, gözlemlerinden yola çıkarak haccın ve kurbanın kültürümüze yansımaları hakkında tahminde bulunmaları amaçlanmaktadır. Kâfirun suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.4. Çözümleme, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER

E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistemati Olma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma)

Değerler

D4. Dostluk, D10. Mütevazılık, D12. Sabır, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

-

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.7.2.1. Hac ve umre ibadetlerini inceleyebilme

- a) Temel İslam kaynaklarından hareketle hac ve umre ibadetleriyle ilgili unsurları inceler.
- b) Hac ve umre ibadetleriyle ilgili unsurlar arasındaki ilişkileri bulur.

DKAB.7.2.2. Kurban ibadetini yapılandırabilme

- a) Kurban ibadetiyle Hz. İsmail kıssası arasında nedensel ilişki ortaya koyar.
- b) Kurban ibadeti hakkında temel İslam kaynaklarından elde ettiği bilgilerden hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirir.

DKAB.7.2.3. Hac ve kurban ibadetinin kültürümüze yansımalarını gözleme dayalı tahmin edebilme

- a) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarına ilişkin ön gözlem veya tecrübelerini ilişkilendirir.
- b) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarına ilişkin çıkarımlar yapar.
- c) Hac ve kurban ibadetlerinin kültürümüze yansımalarına ilişkin sonuç çıkarır.

DKAB.7.2.4. Kâfirun suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Kâfirun suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Kâfirun suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Kâfirun suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hac ve Umre İbadeti
Kurban İbadeti
Hac ve Kurban İbadetinin Kültürümüze Yansımaları
Bir Sure Öğreniyorum: Kâfirun Suresi

Anahtar Kavramlar

hac, ihram, kurban, say, tavaf, umre

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası, tanılayıcı dallanmış ağaç, görsel inceleme formu ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Hacla ilgili mekânların ve kavramların belirlendiği bir kavram haritası hazırlanabilir. Kurban ibadetinin yardımlaşma ve paylaşmaya katkısını içeren çalışma yaprağı hazırlanabilir. Hac ve kurban ibadetlerine dair uygulama ve geleneklerin kültürümüze yansımalarıyla ilgili panel yapılabilir. Kâfirun suresi ve bu surenin anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam'ın ibadet esasları hakkında bilgi sahibi oldukları, çevrelerinde hac ibadetini yerine getirmek üzere kutsal mekânları ziyaret edenleri gözlemledikleri, Kur'an-ı Kerim ve hadislerde hac ibadetinin açıklandığı bilgisine sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin hac ibadetiyle ilgili ön bilgilerini tespit etmek üzere Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) faydalanılarak Kâbe ve diğer kutsal mekânların görsellerine başvurulur. Öğrencilere söz konusu mekânlar hakkında sorular sorularak onların bu mekânlara dair bilgilerini paylaşmaları istenir.

Köprü Kurma

6. sınıf "Kültürümüzdeki Dinî Motifler" ünitesinde öğrendiklerinden hareketle öğrencilere dinen önemli günlerin neler olduğu sorulur. Dinî bayramlara ve özellikle Kurban Bayramı'na dikkat çekilir. Öğrencilerin, gözlemlerinden yola çıkarak kurban ibadetinin bayram olarak kutlanması ile kültürümüze yansımaları arasında bağlantı kurmaları sağlanır.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DKAB.7.2.1

Öğrencilerin konuyu odaklanarak **(E3.2)** dinlemeleri için Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) faydalanılarak Hz. İsmail kıssası izletilir. Konunun Saffat, Bakara, İbrahim ve Hac surelerindeki ilgili ayetler kapsamında; öğrenci düzeyine göre ele alınmasına dikkat edilir. Kıssada bahsi geçen Mekke, zezem suyu, Safa ve Merve Tepeleri, tavaf, Kâbe gibi konuyla ilgili kavram ve isimler tahtaya yazılarak hac ibadetiyle ilişkilendirilir. Öğrencilerin hac ibadetinin Hz. İbrahim'e kadar dayanan bir ibadet olduğu çıkarımını yapmaları ve Hz. İsmail'in Kâbe'nin inşasındaki rolünü fark etmeleri sağlanır. Hac ibadetinin İslam'ın ibadet esaslarından olduğu vurgulanır.

Hac kavramının anlamı incelenir. Haccın Müslümanlar için önemine ve değerine yer verilir. Haccın farz olması için bir Müslümanın taşınması gereken şartların neler olduğu, ayet ve hadislerden yola çıkılarak öğrencilere anlatılır. Hacla ilgili ihram, telbiye, vakfe, tavaf, şavt kavramları; hac esnasında ziyaret edilen mekânlar olan Kâbe, Arafat, Mina, Müzdelife, Safa ve Merve incelenir. Mekânlar ve kavramlar öğrenci düzeyi gözetilerek ve ayrıntıya girmeden görseller aracılığıyla açıklanır **(OB4)**.

Haccın yapılışı, sırası ile anlatılır. Haccın farzlarının neler olduğu belirlenir. Haccın çeşitlerine ayrıca yer verilmez. Hac ibadeti esnasında yerine getirilen uygulamalar, hikmetleri ve anlamlarıyla birlikte açıklanır. İhram ile duygu ve düşüncelerin kontrol edilerek sabırlı olma **(D12.2)**, gösteriş ve övünmeden kaçınarak mütevazı olma **(D10.2)** değerlerinin, vakfe ile istikrarlı davranarak sabır göstermenin **(D12.3)**, tavaf ile evrensel bağ kurmayı sağlayan dostluk **(D4.5)** değerinin, say ile olumlu bakış açısına sahip olarak sabretmenin **(D12.1)**, şeytan taşlama ile öz düzenleme yaparak sorumluluk üstlenme bilincinin **(D16.3)** kazandırılmak istendiği öğrencilere fark ettirilir. Kavramlar arasındaki ilişkiler belirlenir.

Umre ibadetinin Müslümanlar için anlam ve değerine değinilir, yapılışı tarif edilir. Verilen bilgilerden yola çıkılarak hac ve umre arasındaki farkların neler olabileceği sorusu yöneltir. Cevaplar hac ve umre başlıkları altında kategorize edilerek tahtaya yazılır.

Öğrencilerden empati kurarak **(E2.1)** hac ve umre ibadetlerinin insana neler kazandırabileceğine dair düşünceleri istenir. Öğrencilerin hac ibadeti bağlamında duygu ve düşüncelerini değerlendirmeleri sağlanır. Bu ibadetin insanın ahlaki gelişimine, Müslümanlar arasındaki iletişim ve etkileşime katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmaları beklenir **(SDB1.3)**.

DKAB.7.2.2

Öğrencilere sevdikleri için ne tür fedakârlıklar yapabilecekleri sorulur (**SDB1.1**). Verilen cevaplardan yola çıkılarak Hz. İsmail kıssası bağlamında fedakârlık davranışı ile kurban ibadeti arasında ilişki kurulur. Kurban kavramının anlamı incelenir. Kurban ibadetinin İslam dinindeki yeri ve önemi gözden geçirilir. Kurban ibadetinin zamanı belirtilerek kurban kesmekle yükümlü olmanın şartları açıklanır. Hangi hayvanların kurban edilebileceği hakkında bilgi verilerek öğrencilerin bu bilgileri sistematik şekilde (**E3.7**) ayrıntıya girmeden kategorize etmeleri beklenir. Kurban ibadeti yerine getirilirken çevreyi temiz tutmak (**D18.2**) gerektiğine dikkat çekilir. Kesilen kurbanın ihtiyaç sahipleriyle paylaşılmasının (**D20.2**) önemi vurgulanır. Alevilik Bektaşilikteki kurban tıjlama duasına yer verilir.

Kurban ibadetinin insanın ahlaki gelişimine nasıl katkı sağlayabileceğinin sorgulanması için öğrencilere “Niçin kurban kesilir?” sorusu yöneltilir. Verilen cevaplardan yola çıkılarak kurbanın hikmetine dair öğrencilerin çıkarımda bulunmaları sağlanır. Bu çıkarımlara dayanarak öğrenciler, kurban ibadetini Allah’a (cc) yaklaşma ibadeti olarak değerlendirir ve uyumlu bir bakış açısı geliştirir.

DKAB.7.2.3

Öğrencilere çevrelerinde hacca gitmiş birini ziyaret edip etmedikleri sorulur. Bu ziyaret esnasındaki gözlemlerini paylaşmaları istenir. Böylelikle öğrenciler, hac ibadetinin kültürümüz üzerindeki yansımalarını fark eder, kendi gözlem ve tecrübeleriyle ilişkilendirir. Öğrencilere “Kurban bayramında neler yaparsınız?” sorusu yöneltilerek kurban ibadetinin kültürümüze etkisini fark etmeleri sağlanır. Bu kapsamda bayram namazı ve teşrik tekbirleri konusuna değinilir. Akika, adak ve şükür kurbanları hakkında bilgi verilerek benzerlik ve farklılıkları ayırt edilir. Asker uğurlaması ve düğün gibi vesilelerle de kurban ibadetinin yerine getirildiği ifade edilerek gündelik hayattaki örnekler üzerinden kurbanın kültürümüze yansımalarına ilişkin çıkarım yapılır. Kurban etini ihtiyaç sahipleriyle paylaşma ve gelen misafirlere ikram etme geleneğinin toplumda yardımseverliği ve cömertliği (**D20.1**) yaygınlaştırdığına dikkat çekilir. Öğrencilerin hac ve kurban ibadetinin kültürümüzün ve yaşıntımızın ayrılmaz bir parçası olduğu sonucuna ulaşmaları sağlanır.

DKAB.7.2.4

Öğrencilere “Kâfirun suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Kâfirun suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Kâfirun suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur’an-ı Kerim’deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Kâfirun suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak (**OB2**) surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek (**E1.5**) okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Kâfirun suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

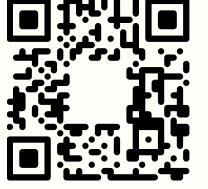
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden hacla ilgili kavramlardan oluşan bir sözlük tasarlanması istenebilir. Hac ibadetinin aşamalarının simülasyon (benzetim) yöntemiyle sunulması istenebilir. Kurban ibadetinin kültürümüze yansımalarının edebî bir tür içinde (hikâye, anı) sunulması istenebilir.

Destekleme Hac ve umre ibadetlerinin yapılışını gösteren görsel veya dijital materyallerden faydalanılarak öğrencilere görsel rehberlik yapılabilir. Bu ibadetlerin nasıl yapıldığı adım adım açıklanarak öğrencilerin konuyu anlamaları desteklenebilir. Hacla ilgili kavram ve mekânlara ait görsellerin, isimleriyle eşleştirilmesi istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: İSLAM DÜŞÜNCESİNDE YORUMLAR

Bu ünitenin teması din ve hayattır. Ünitelerde İslam düşüncesinde yorumlar konusu nesnel ve betimleyici bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Öğrencilerin; din ve din anlayışı arasındaki farkları belirlemeleri, bu farklılıkların sebeplerini sorgulamaları amaçlanmaktadır. İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini itikadi, fıkhi ve tasavvufi yorumlar olarak sınıflandırmaları, kültürümüzdeki tasavvufi yorumları çözümlenmeleri, Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavramlar ve erkânlar hakkında bilgi toplamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.8. Sorgulama

EĞİLİMLER

E3.5. Açık Fikirlilik, E3.7. Sistemati Olma, E3.11. Özgün Düşünme

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler

D4. Dostluk, D14. Saygı, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.7.3.1. Din anlayışındaki yorum farklılıklarının sebeplerini sorgulayabilme

- Din ve din anlayışı kavramlarını tanımlar.*
- Din ve din anlayışı arasındaki farklılara dair sorular sorar.*
- Dinin farklı yorumlanma sebeplerine dair bilgi toplar.*
- Dinin farklı yorumlanma sebeplerine dair topladığı bilgilerin doğruluğunu değerlendirir.*
- Dinin farklı yorumlanma sebeplerine ilişkin topladığı bilgilerden yola çıkarak dinin neden farklı yorumlandığına dair çıkarım yapar.*

DKAB.7.3.2. İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini sınıflandırabilme

- İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini araştırır.*
- İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini itikadi, fıkhî ve tasavvufî yorumlar olarak ayırır.*
- İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini itikadi, fıkhî ve tasavvufî yorumlar şeklinde tasnif eder.*
- İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini itikadi, fıkhî ve tasavvufî yorumlar şeklinde listeler.*

DKAB.7.3.3. Kültürümüzdeki tasavvufî yorumları çözümleyebilme

- Kültürümüzdeki tasavvufî yorumları inceler.*
- Kültürümüzdeki tasavvufî yorumlar arasındaki ilişkileri bulur.*

DKAB.7.3.4. Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavramlar ve cem erkânları hakkında bilgi toplayabilme

- Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavramlar ve cem erkânları konusunu araştırır.*
- Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavramlar ve cem erkânları hakkında bilgileri bulur.*
- Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavramlar ve cem erkânları hakkında ulaştığı bilgileri kontrol eder.*
- Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavram ve erkânlar hakkında ulaşılan bilgileri kaydeder.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Din Anlayışındaki Yorum Farklılıkları

İslam Düşüncesinde Yorum Biçimleri

Kültürümüzdeki Tasavvufî Yorumlar

Alevilik Bektaşilik ile İlgili Temel Kavramlar ve Cem Erkânları

Anahtar Kavramlar

erkân, itikat, mezhep, tasavvuf

ÖĞRENME**KANITLARI
(ÖLÇME VE
DEĞERLENDİRME)**

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritaları, bulmacalar (anagram, çengel, sözcük avı vb.), yapılandırılmış grid ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Din ve din anlayışı arasındaki farkları içeren bir metin yazılabilir. İslam düşüncesindeki itikadi, fıkhi ve tasavvufi yorum biçimleriyle ilgili kavramların yer aldığı yapılandırılmış grid oluşturulabilir. Kültürümüzdeki tasavvufi yorum biçimlerini anlatan bilgi kartları hazırlanabilir. Alevilik Bektaşilik ile ilgili temel kavram ve erkânların tespit edilip birbirleriyle ilişkilendirildikleri bir kavram haritası hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrencilerin insanların farklı duygu, düşünce ve davranışlara sahip olabileceğini fark ettikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin konuyla ilgili ön bilgilerini kontrol etmek üzere öğrencilere mezhep ve tasavvuf kavramlarıyla ilgili neler bildikleri sorulur ve verdikleri cevaplara göre hazır bulunuşlukları kontrol edilir.

Köprü Kurma

Günlük hayatta insanların çeşitli konularda farklı bakış açılarına sahip olmaları ile din anlayışında farklı yorum biçimlerinin ortaya çıkması arasında ilişki kurulur.

**Öğrenme-Öğretme
Uygulamaları****DKAB.7.3.1**

Din ve din anlayışı kavramları açıklanır. Dinin farklı yorumlanabileceğini fark ettirmek üzere tahtaya daha önceden hazırlanmış uygun bir görsel yansıtılır. Öğrencilerden ilgili görseli incelemeleri ve görsele dair düşüncelerini not ederek paylaşmaları istenir (**OB4**). Öğrencilerin birbirlerinin paylaşımlarını dikkate alarak aynı görseli, her birinin farklı tarif edebildiği gibi dinin de bireyler tarafından özgün şekilde (**E3.11**) yorumlanabileceğini anlamaları ve böylelikle sosyal farkındalık kazanmaları sağlanır (**SDB2.3**). Öğrenciler din ve din anlayışı arasındaki farklara dair soru sormaya teşvik edilir. Bu farklar öğretmen tarafından açıklanarak din ve din anlayışı kategorileri altında listelenir. Toplumdaki farklı dinî anlayışlara dikkat çekilerek dinin farklı yorumlanma sebepleri açıklanır. Öğrencilerin içinde yaşadıkları toplumdaki farklı din anlayışlarını gözlemlemesi ve bunlar hakkında ön yargısız bir şekilde (**E3.5**) bilgi toplamaları istenir. Ulaştıkları bilgilerin doğruluğu öğretmenle birlikte değerlendirilir. Öğrencilerin dinin neden farklı yorumlandığına dair çıkarım yapmaları sağlanır. Öğrenciler edindikleri bilgilerden hareketle farklılıklara karşı anlayış geliştirerek saygı (**D14.3**) gösterir (**SDB2.3**). Din anlayışındaki farklılıkların kültürel bir zenginlik olduğunu fark eder.

DKAB.7.3.2

Mezhep kavramı ele alınır. İslam düşüncesindeki yorum biçimlerini sistematik biçimde **(E3.7)** sınıflandırmak üzere ölçüt olarak inanç, ibadet ve ahlak konuları belirlenir. Belirlenen ölçüte göre yorum biçimleri itikadi yorumlar, fıkhi yorumlar ve tasavvufi yorumlar olarak ayrıştırılır. İnançla ilgili yorum biçimleri itikadi yorumlar, ibadetle ilgili yorum biçimleri fıkhi yorumlar, ahlakla ilgili yorum biçimleri tasavvufi yorumlar olarak tasnif edilir. İtikadi yorumlar Matüridilik ve Eşarilik; fıkhi yorumlar Hanefilik, Malikilik, Şafilik ve Hanbelilik; tasavvufi yorumlar Yesevilik, Kadirilik, Mevlevilik, Nakşibendilik ve Alevilik Bektaşilik şeklinde listelenir. Bu yorum biçimleri hakkında verilen bilgiler kurucuları, öğretileri ve etkin oldukları coğrafyalar ile sınırlandırılır.

DKAB.7.3.3

İnsanın ahlaki gelişimini konu edinen tasavvufi yorumları çözümlenmek üzere tartışma yöntemi kullanılır. İyi bir kul ve iyi bir insan olmak için nelere dikkat edilmesi gerektiği sorularak öğrenciler düşünmeye teşvik edilir. İslam dininde ibadet ve inançla birlikte ahlaki esasların da önemli olduğu fark ettirilerek öğrencilerin toplumsal normlar hakkında bir anlayış geliştirmesi sağlanır **(SDB2.3)**. İnsanların ahlaki gelişimini esas alan anlayışlardan olan Yesevilik, Kadirilik, Mevlevilik, Nakşibendilik ve Alevilik Bektaşilik kültürümüzde etkin olan tasavvufi yorumlar olarak incelenir. Konuyla ilgili olarak Mevlana Haftası'na değinilir. Her bir yorum biçiminin kurucuları ve öğretileri hakkında ayrıntıya girmeden genel bilgiler verilir. Ahlaki değerler bağlamında aralarındaki ilişki belirlenir.

DKAB.7.3.4

Alevilik Bektaşilikle ilgili temel kavramlar ve cem erkânları listelenir. Bu kavram ve erkânlar hakkında araştırma yapılır. Öğrenciler; cem, cemevi, musahiplik, razılık ve kul hakkının sorulması, cemde on iki hizmet, semah, gülbank, lokma duası, Hızır ve muharrem orucu, erkân, ikrar, dört kapı kırk makam kavramları ile uygulanma şekilleri hakkında bilgiler bulur. Bu bilgiler öğretmen rehberliğinde kontrol edilir ve afiş, broşür, pano, duvar gazetesi gibi yollarla kaydedilir. Cemevinin Alevilikte ayinicum erkânının yapıldığı yol, adap ve erkân yeri olduğu ifade edilir. Bunun için ayinicum ve cemevi ile ilgili görseller kullanılır. Cem çeşitleri olarak görgü cemi, ikrar cemi ve Abdal Musa cemine yer verilir. Alevilik Bektaşilikte gülbankların başında "bismişah", sonunda ise "Allah Allah" lafzının söylendiği belirtilir. "Bismişah Allah Allah" ifadesinde yer alan "şah" kelimesinin evrenin mutlak ve yegâne yöneticisi Allah'ı işaret ettiğine değinilir. Gülbank konusunda lokma duasına değinilir. Alevilik Bektaşilikteki "ocak kültürü" ve "el ele, el hakka ikrarı" kavramları anlatılır. Bektaşilikte musahipliğe "ikrar verip nasip almak" da denildiği ifade edilir. Bu kavramın İslam tarihindeki muhacir-ensar kardeşliğine dayandırıldığına dikkat çekilir **(D4.1, D20.2)**.

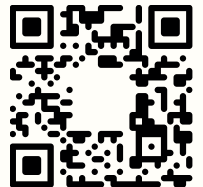
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Hacı Bektaş Velî'nin Makalat'ından ve Mevlana'nın Mesnevî'sinden metinler seçilerek bu metinlerde geçen ahlaki öğütlerin listelenmesi istenebilir.

Destekleme Öğrenci düzeyine uygun kaynaklar seçilerek öğrencilerden İslam düşüncesindeki yorum biçimleriyle ilgili bilgi toplamaları istenebilir. Öğrencilerin edindikleri bilgileri listelemeleri ve sınıfta sunmaları sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: PEYGAMBER OLARAK HZ. MUHAMMED

Bu ünitenin teması Kur'an ve peygamberdir. Ünitelerde Hz. Muhammed'in (sav) vahiy aldıktan sonraki hayatı ele alınmaktadır. Öğrencilerin, Hz. Muhammed'in (sav) bir peygamber olarak Mekke'de yaşadıklarını yorumlamaları, Hicret sırasında gerçekleşen olayları kendi tarihsel şartları bağlamında değerlendirmeleri, Hz. Muhammed'in (sav) Medine'deki hayatını yapılandırma amaçlanmaktadır. Nasr suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SBAB3. Tarihsel Empati (KB2.14. Yorumlama, SBAB3.1. Tarihsel Bağlamsallaştırma, KB2.13. Yapılandırma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E3.2. Odaklanma, E3.11. Özgün Düşünme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D14. Saygı, D15. Sevgi

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Sosyal Bilgiler

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.7.4.1. Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de yaşadıklarını yorumlayabilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de yaşadıklarını inceler.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de yaşadıklarını kendi ifadeleriyle, doğru ve bilgiyi de-ğiştirmeyecek şekilde özetler.

DKAB.7.4.2. Hicret konusunu tarihsel bağlamda değerlendirebilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) Hicret'te yaşadıklarını temel kaynaklardan hareketle fark eder.
- b) Hicret'in yaşandığı dönemi koşulları içerisinde açıklar.
- c) Hicret'in yaşandığı dönemi analiz eder.
- ç) Hicret'in yaşandığı dönemi günümüz koşullarıyla karşılaştırır.

DKAB.7.4.3. Hz. Muhammed'in (sav) Medine Dönemi konusunu yapılandırabilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) Medine'de yaşadıklarını inceleyerek çıkarımda bulunur.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) Medine hayatı hakkında yaptığı çıkarımları ifade eder.

DKAB.7.4.4. Nasr suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Nasr suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Nasr suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Nasr suresinin anlamını de-ğiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hz. Muhammed'in Daveti: Mekke Dönemi
Hicret
Hz. Muhammed'in Daveti: Medine Dönemi
Bir Sure Öğreniyorum: Nasr Suresi

Anahtar Kavramlar

Ehlibeyt, ensar, Hicret, muhacir

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: İlk Müslümanlarla ilgili bilgilerin yer aldığı kimlik kartları hazırlanabilir. Mekke Dönemi'nde yaşanan olayları içeren tarih cetveli hazırlanabilir. Hicret'in sebep ve sonuçlarının değerlendirildiği neden-sonuç diyagramı (balık kılıcı) hazırlanabilir. Hz. Muhammed'in (sav) Medine hayatı ile ilgili panel düzenlenebilir. Sınıf ortamında Veda Hutbesi okunarak öğrencilerden hutbeden ilkeler çıkarmaları istenebilir. Nasr suresi ile bu surenin anlamı için eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) peygamberlikten önceki hayatı hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) vahiy almadan önceki hayatı hakkında bilgi sahibi oldukları varsayılarak hazır bulunuşlukları değerlendirilmek üzere onlara sorular sorulur ve kısa hatırlatmalar yapılır.

Köprü Kurma Hz. Muhammed'in (sav) hayatıyla ilgili öğrencilerin okul ve çevreden edindiği bilgilerle yeni öğrendiği bilgiler arasında bağlantı kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.7.4.1

Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) vahiy almadan önceki hayatına odaklanması sağlanarak **(E3.2)** vahyin inişi öncesinde Hz. Muhammed'in (sav) yaşadıkları açıklanır. Bu bağlamda Hz. Muhammed'in (sav) toplumdaki haksızlıklara olan tepkisine ve yalnız kalma isteğine vurgu yapılır. İlk vahyin nerede ve ne zaman geldiğine, ilk ayetlerin neler olduğuna ve ilk ayetlerde ne gibi mesajlar verildiğine değinilir. Sınıfta bu süreci aktaran sunu, belgesel vb. materyallerden yararlanılabilir. Hz. Muhammed'in (sav) İslam'a davete, yakın çevresinden başladığı anlatılır. Bunun sebepleri konusunda öğrencilerin beyin fırtınası yapması için gerekli zemin oluşturulur. Böylece öğrencilerin farklı fikirler üretmek **(E3.11)** düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır. Davet süreci, İsrâ ve Mîraç olayı, Hz. Hamza ve Hz. Ömer'in Müslüman olmaları, boykot yılları, Hüzün Yılı, Taif yolculuğu, Habeşistan'a hicret, Akabe Biatleri hakkında öğrencilerde merak **(E1.1)** uyandıracak sorular sorulur. Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) peygamberlik dönemi hakkında bilgi ihtiyacını fark etmesi sağlanır. Bilgiye ulaşmada doğru kaynaklar kullanma konusunda öğrencilere rehberlik edilir ve öğrencilerin edindiği bilgilerin doğruluğu incelenir. Öğrencilerin edindikleri bilgiyi istedik davranışlara dönüştürmesi için özetlemesi ve ardından yorumlaması beklenir **(OB1)**. Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de yaşadıklarını kendi döneminin şartları içinde anlaması ve sosyal farkındalığının gelişmesi **(SDB2.3)** hedeflenir. Öğrenciler edindikleri bilgilerden yola çıkarak davet süreci hakkında bazı ipuçları toplar. Böylece Hz. Muhammed'i (sav) ve ilk Müslümanları daha iyi anlayarak, onlara saygı **(D14.3)** ve sevgi **(D15.1)** duyar. Öğrenciler benzer durumlara uygun davranış biçimleri ve kuralları belirleyerek kompozisyon, şiir, resim vb. çalışmalarla duygu ve düşüncelerini özetler.

DKAB.7.4.2

Öğrencilere "Yaşadığınız yerden ayrılmak zorunda kalsanız neler hissedersiniz?" sorusu yöneltilir. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan hareketle hicret etmenin insan üzerindeki etkileri hakkında beyin fırtınası yapılır. Hicret kavramı açıklanır.

Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) Hicret'ini ele alırken sosyal bilgiler dersinde edindikleri hatırlatılarak temel kaynaklardan edindiği bilgiler doğrultusunda Hicret'i gerektiren şartları açıklaması sağlanır. Hz. Ebubekir ve Hz. Ali'nin Hicret'teki rollerine yer verilir. Öğrencilerin Hicret'in yaşandığı dönemin şartlarını fark etmesi için hikâye yazma, drama yapma vb. etkinlikler yapılır. Bu etkinliklerle öğrencilerin Hicret'in yaşandığı dönemi kendi koşulları içinde analiz etmesine ve günümüz koşullarıyla karşılaştırmasına fırsat tanınmış olur.

DKAB.7.4.3

Öğrencilere “Yaşadığınız yerden ayrıldıktan sonra gittiğiniz yerde ne gibi sorunlarla karşılaşsınız?” sorusu yöneltilir. Verilen cevaplardan hareketle öğrencilerin Hz. Muhammed (sav) ve sahabilerin Hicret sonrasında yaşadıklarını değerlendirmesi sağlanır. Ensar-muhacir kardeşliği, Medine Sözleşmesi, Mescid-i Nebevî'nin inşası ve işlevi, Suffe ashabı, Bedir, Uhud ve Hendek savaşları, Hudeybiye Antlaşması ve Mekke'nin Fethi, İslam'a davet mektupları, Veda Haccı, Hz. Muhammed'in (sav) vefatı konularından ayrıntıya girilmeden bahsedilir. Veda Hutbesi'nde yer alan evrensel mesajlar açıklanır. Öğrencilerin Hz. Muhammed'in (sav) Medine'de yaşadıklarını inceleyerek çıkarımda bulunması sağlanır. Metin çalışması yapmaları ve bu çıkarımları kendi cümleleriyle ifade etmeleri istenir. Hz. Muhammed'in (sav) Veda Hutbesi'nde ümmete bıraktığı “iki emanet”e (farklı rivayetleriyle birlikte) yer verilir. Bu bağlamda Ehlibeyt kavramı açıklanır ve Ehlibeyt'in Müslümanlar açısından önemine dikkat çekilerek Hz. Muhammed'in (sav) torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'den kısaca bahsedilir. Hz. Peygamber'in onlara olan sevgisine yer verilir.

DKAB.7.4.4

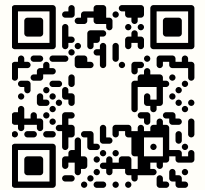
Öğrencilere “Nasr suresi hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu yöneltilir. Nasr kelimesinin anlamı açıklanarak Nasr suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Nasr suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Nasr suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak **(OB2)** surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir, Nasr suresi ile Hz. Muhammed'in (sav) Medine'de yaşadıkları arasında bağ kurulur. Buradan çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yoluyla değerlendirme yapılabilir ve öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Nasr suresindeki tesbih, hamt ve istiğfar kavramları açıklanır. Öğrencilerin Nasr suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilerden Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de, Medine'de ve Hicret esnasında yaşadıklarıyla ilgili panel düzenlemeleri istenebilir. Hicret'in bugünün imkânlarıyla aktarıldığı bir haber programının hazırlanması istenebilir.
- Destekleme** Öğrencilerden Hz. Muhammed'in (sav) Mekke ve Medine'de yaşadığı olayları listelemesi istenebilir. Hz. Muhammed'in (sav) Mekke'de, Medine'de ve Hicret esnasında yaşadığı olayları somutlaştırmak için resim veya harita gibi görsel materyaller kullanılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: YAŞAYAN DÜNYA DİNLERİ

Bu ünitenin teması kültürdür. Üniteye yaşayan dünya dinleri ele alınmaktadır. Öğrencilerin; Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında bilgi toplamaları, edindiği bilgilerden hareketle dünyada farklı dinleri bir olgu olarak kabul etmeleri ve her dinin kendine has özellikleri olduğunu fark etmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma, E3.4. Gerçeği Arama

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D11. Özgürlük, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.7.5.1. Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında bilgi toplayabilme

- Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinlerini araştırır.
- Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında bilgiler bulur.
- Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında edindiği bilgileri doğrular.
- Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında edindiği bilgileri kaydeder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Yahudilik
Hristiyanlık
Hinduizm
Budizm

Anahtar Kavramlar

Budizm, Hinduizm, Hristiyanlık, Yahudilik

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünite de ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası, görsel inceleme formu ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans görevi: Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleriyle ilgili afiş, sunu vb. hazırlanabilir. Bu dinlerin yaşandığı coğrafyalar, tanrı tasavvurları, inanç esasları, kurucuları, kutsal metinleri, ritüelleri, kutsal mekânları, mabetleri, sembolleri vb. bilgileri içeren bilgi kartları hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin farklı dinlerin varlığını bir olgu olarak kabul ettiği, bu dinlere mensup olanların farklı inanç ve ritüelleri olduğunu bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Dünyada hangi dinler var?" sorusu sorularak bir liste oluşturulur. Listede yer alan dinler hakkında öğrencilerin neler bildiği sorularak hazır bulunuşlukları kontrol edilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin farklı dinlerin varlığını bildiğinden hareketle bu dinler hakkında yeni edindiği bilgiler arasında bağlantı kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.7.5.1

Öğrencilere “Yaşayan dünya dinleri hakkında neler biliyorsunuz?” sorusu sorulur. Verilen cevaplardan hareketle bir kavram haritası oluşturulur. Her din hakkında öğrencilerin ne-ler bildiği ve ne düşündüklerine dair tartışma ortamı hazırlanarak öğrencilerin kendilerini özgür bir şekilde **(D11.2)** ifade etmeleri sağlanır. Böylece öğrencilerin dünya üzerinde farklı dinlerin varlığını bir olgu olarak kabul etmesi ve sosyal farkındalığının gelişmesi **(SDB2.3)** hedeflenir. Bu bilgilerden yola çıkılarak öğrencilerin bu dinlerin mensuplarını anlayabilmesi, onlara saygı duyabilmesi **(D14.3)** ve toplum kurallarıyla ilgili bir anlayış geliştirmesi sağlanır **(D11.2)**. Öğrencilerin bu dinlerin kültürel unsurlarını fark etmelerini sağlayacak görsel, belgesel, film vb. materyallerden yararlanılır.

Öğrencilerin yaşayan dünya dinlerinden Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinlerine odaklanması **(E3.2)** istenir. Bu dinlerin kutsal metinleri, dinin ibadet ve ritüellerinin aktarıldığı eserler temel bilgi kaynakları olarak belirlenir. Bu dinlerin tarihçelerine değinilir. Dünyanın hangi bölgelerinde yaygın olduğu, tanrı tasavvurları, inanç esasları, kutsal metinleri, ritüelleri, kutsal mekânları, mabetleri, sembolleri konularında öğrencilerin yazılı ve görsel kaynaklardan bilgi bulmaları istenir. Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm dinleri hakkında bilgiler verilerek konu edilen din ile ilgili genel bir çerçeve çizilir. Öğrencilerin edindiği bilgileri söz konusu dinin temel kaynaklarından elde edilen bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrulaması sağlanır. Böylece öğrencilerin doğruya ulaşma konusundaki kararlılığından **(E3.4)** hareketle edindikleri bilgileri sorgulamaları istenir.

Öğrencilere bu dinlerle ilgili resim, sunu, belgesel vb. materyaller gösterilerek öğrencilerin dinler hakkındaki bilgilerini pekiştirmeleri sağlanır. Öğrencilerden inceledikleri bu materyaller hakkında düşüncelerini ifade ettikleri bir kompozisyon yazmaları veya dinler hakkında buldukları görsellerden bir pano, afiş veya sunu çalışması yapmaları **(OB4)** istenerek bilgilerini kaydetmeleri sağlanır.

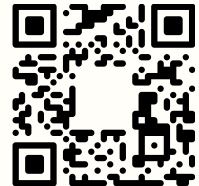
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler; Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm hakkında panel düzenleyebilir.

Destekleme Yahudilik, Hristiyanlık, Hinduizm ve Budizm hakkında bilgi toplanırken dijital içerikler kullanılabilir. Öğrencilerden şematik haritalar kullanılarak bu dinlerle ilgili sunu hazırlamaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

8. SINIF

1. ÜNİTE: KADER İNANCI

Bu ünitenin teması inançtır. Ünite de kader inancı konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin; Allah'ın (cc) her şeyi bir ölçüye göre yaratmasını kader kavramıyla ilişkilendirerek yorumlamaları, kader ve kaza inancıyla ilgili kavramlar hakkında bilgi toplamaları ve bu kavramlarla ilgili akıl yürütmeleri, kader inancının insanın davranışlarına etkisine dair bir bakış açısı kazanmaları amaçlanmaktadır. Tebbet suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ SBAB16. Eleştirel Sosyolojik Düşünme (KB3.3. Eleştirel Düşünme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama, KB2.16.2. Tümdengelim Dayalı Akıl Yürütme

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E3.3. Özgün Düşünme, E3.8. Soru Sorma, E3.10. Eleştirel Bakma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB3.2. Esneklik

Değerler D1. Adalet, D5. Duyarlılık, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.8.1.1. Allah'ın (cc) her şeyi bir ölçü ve düzene göre yarattığını kader ve kaza inancı bağlamında özetleyebilme

- Allah'ın (cc) her şeyi bir ölçü ve düzene göre yarattığını kader ve kaza inancı bağlamında inceler.*
- Evrenin işleyişindeki ölçü ve düzeni gösteren örnekleri kader ve kaza bağlamında kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.*
- Kader ve kaza inancını doğru ve bilgiyi değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade eder.*

DKAB.8.1.2. Kaderle ilgili kavramları açıklayabilme

- Kaderle ilgili kavramları öğretmen rehberliğinde araştırır.*
- Kaderle ilgili kavramlar ve kader arasında parça-bütün ilişkisi kurar.*
- Kaderle ilgili kavramlar hakkında çıkarım yapar.*

DKAB.8.1.3. Kader inancının insan davranışına etkisi hakkında düşünebilme

- Kader inancının insan davranışına etkisini inceler.*
- Kader inancının insan davranışına etkisiyle ilgili sonuç çıkarır.*
- Kader inancının insan davranışına etkisiyle ilgili ulaştığı çıkarımları davranışlarına yansıtır.*

DKAB.8.1.4. Tebbet suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- Tebbet suresini ve bu surenin anlamını okur.*
- Tebbet suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.*
- Tebbet suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Allah'ın Ölçüsü: Kader ve Kaza

Kaderle İlgili Kavramlar

Kader İnancının İnsan Davranışına Etkisi

Bir Sure Öğreniyorum: Tebbet Suresi

Anahtar Kavramlar

emek, kader, kaza, rızık, sünnetullah, tevekkül

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, öğrenme günlüğü, tanılayıcı dallanmış ağaç ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Evrendeki ölçü ve düzenle ilgili olay, olgu ve ayetlerin evrendeki ilahi yasalarla eşleştirildiği bir çalışma yaprağı hazırlanabilir. Kaderle ilgili kavramların tespit edilip birbirleriyle ilişkilendirildikleri bir kavram haritası hazırlanabilir. Kader inancının insan davranışlarına etkisiyle ilgili panel hazırlanabilir. Tebbet suresi ve bu surenin anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarları ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam'ın inanç esasları hakkında bilgi sahibi oldukları, Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde inanç konusuyla ilgili bilgilerin yer aldığını bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin kader inancıyla ilgili ön bilgilerini tespit etmek üzere "alın yazısı", "kara talih", "kader mahkûmu" gibi ifadeler tahtaya yazılarak öğrencilerden bu ifadelerin ne anlama geldiğini yorumlamaları istenir. Söz konusu ifadelerle katılıp katılmadıkları sorularak tartışma ortamı oluşturulur.

Köprü Kurma

Eğitim Bilişim Ağ'ından (EBA) yararlanılarak gece-gündüzün ve mevsimlerin oluşumu, suyun kaldırma kuvveti, besin zinciri gibi doğa yasalarının işleyişiyle ilgili öğrencinin seviyesine uygun kısa film veya belgesel izletilir. 5. sınıf "Allah İnancı" ünitesinde öğrendikleri ile mevcut hazır bulunuşlukları arasında bağlantı kurulur.

Öğrencilere hayatlarında değiştirmeyi istedikleri şeylerin neler olduğu sorulur ve onlardan bunları değiştirmeye güçlerinin yetip yetmediği üzerinde düşünmeleri istenir. Her şeyi kontrol etmelerinin mümkün olmadığı fark ettirilerek kader inancıyla günlük hayat arasında köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DKAB.8.1.1

Öğrencilerden çevrelerini gözlemleyerek evrendeki düzen ve uyumu gösteren farklı örnekler vermeleri istenir. Bu örnekler çerçevesinde öğrencilerin Allah'ın (cc) evreni bir ölçü ve düzene göre yarattığı çıkarımını yapmaları sağlanır.

Kader ve kaza kavramlarının anlamları incelenir. Öğrencilerin, Allah'ın (cc) her şeyi bir ölçü ve düzene göre yaratmasını kaza ve kader inancı ile ilişki kurarak incelemeleri sağlanır ve öğrenciler özgürce sorgulama yapmaları (**E3.8**) için teşvik edilir.

Kuran'ı Kerim'den konuyla ilgili ayetlere başvurularak Allah'ın (cc) evrenin işleyişi için yasalar koyduğu fark ettirilir. Öğrencilerin, evrenin yaratılışındaki ölçü ve düzeni gösteren örnekleri evrendeki ilahi yasalarla ilişkilendirilerek sünnetullah kavramını öğrenmeleri sağlanır.

evrendeki ilahi yasalar çözümlenerek fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasalar olarak sınıflandırılır. Konuyla ilgili olarak öğrencilerin fen bilimleri dersinde edindiği bilgilerden faydalanılır. Fiziksel yasaların günümüzdeki teknolojik gelişmelere nasıl ilham olabileceği örnekler üzerinden açıklanır (**E3.3**). Ekosistemin işleyişinde biyolojik yasaların rolü fark ettirilir (**D5.2**). Toplumsal yasalar, toplumların sağlıklı bir şekilde varlıklarını sürdürebilmek için ihtiyaç duydukları kurallar ve değerler bağlamında ele alınır (**D1.2, D14.1**). Konuyla ilgili olarak öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde öğrendiği bilgilerden yararlanır. Öğrencilere "Günümüzde yaşanan küresel ısınma, iklim krizi gibi problemler nelerden kaynaklanmış olabilir?" sorusu yöneltilebilir tartışma ortamı hazırlanır. Öğrencilerin yaşadıkları zamanın koşullarının ve toplumun yaşantısının söz konusu krizlerdeki rollerini sorgulamaları (**D16.2, D17.2**) sağlanır. Öğrenciler, evrenin işleyişindeki ölçü ve düzeni gösteren örnekleri kader ve kaza inancı bağlamında kendi hayatı için anlamlı hâle getirir. Kader ve kaza inancını nesnel, doğru ve anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade eder ve kaydeder. Bunun için öğrencilerden öğrenme günlüğü hazırlamaları istenebilir.

DKAB.8.1.2

Kaderle ilgili kavramlar araştırılır ve irade, külli irade, cüzi irade, sorumluluk, ecel, ömür, rızık, tevekkül olarak belirlenir. Kavramların tanımları yapılarak günlük hayattan örnekler verilir. Kavramlar, kader inancı bağlamında ele alınarak aralarında ilişki kurulur. Hz. Yusuf kıssası, Yusuf suresi çerçevesinde işlenir. Hz. Yusuf'un yaşadığı zorluklar karşısında gösterdiği sabra dikkat çekilir (**D12.1**). Kissanın olay örgüsünde yer alan hadiseler, kaderle ilgili kavramlar kapsamında değerlendirilir. Öğrencilerin kaderle ilgili kavramlar hakkında çıkarım yapması sağlanır.

DKAB.8.1.3

Toplumun dikkatini çeken güncel bir olay sınıfta paylaşılarak öğrencilerin olayı kader inancı bağlamında incelemeleri istenir. Örnek olaydan hareketle toplumda kader ve kazayla ilgili yaygın olan yanlış anlayışlar, öğrencilerin eleştirel bakmasına (**E3.10**) imkân verecek şekilde incelenir. Öğrencilerden kader inancını doğru anlayan ve yorumlayan birinin içinde bulunduğu durumu nasıl değerlendirebileceğine dair akıl yürütmeleri istenir. Öğrencilerin kader inancına, zor durumlara alternatif çözümler bulma ve yeni durumlara uyum sağlama bir araç olarak yaklaşımları sağlanır (**SDB3.2**). Akıl yürütmeye ulaştıkları çıkarımları sorumluluk bilinciyle (**E2.2**) davranışlarına yansıtılmaları beklenir.

DKAB.8.1.4

Öğrencilere "Tebbet suresi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Tebbet suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Tebbet suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Tebbet suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak (**OB2**) surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek (**E1.5**) okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Tebbet suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Ahlaki ikilem içeren örnek olaylar tasarlanarak öğrencilere kader inancı konulu münazara yaptırılabilir.
- Destekleme** Kaderle ilgili kavramlardan oluşan sözcük avı hazırlanabilir. Grafik, resim veya video gibi görsel materyaller kullanılarak öğrencilerin konuyu daha iyi kavraması desteklenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: ZEKÂT VE SADAKA

Ünitenin teması ibadettir. Bu üniteye zekât ve sadaka konusu ele alınmaktadır. Öğrencilerin; zekât ibadetini paylaşma ve yardımlaşma bağlamında gözlemlenmeleri, sadaka kapsamında düşünülebilecek davranışları kendi hayatına yansıtma, zekât ve sadaka ibadetinin kültürümüze yansımalarını gözleme dayalı tahmin etmeleri amaçlanmaktadır. Maun suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL

BECERİLER

KB2.2. Gözleme, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma

EĞİMLER

E1.4.Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.3. Girişkenlik

PROGRAMLAR ARASI

BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri -

Değerler

D1. Adalet, D9. Merhamet, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.8.2.1. Zekât ibadetini gözlemleyebilme

- a) Paylaşma ve yardımlaşma bağlamında zekât ibadetine ilişkin ölçütleri açıklar.
- b) Zekât ibadeti hakkında bilgi toplar.
- c) Zekât ibadeti hakkında topladığı bilgileri sınıflandırır ve kaydeder.

DKAB.8.2.2. Sadaka kapsamında değerlendirilen davranışları kendi hayatına yansıtabilme

- a) Sadaka ibadeti kapsamındaki tecrübelerini gözden geçirir.
- b) Sadaka ibadeti kapsamındaki tecrübelerine dayalı çıkarımlar yapar.
- c) Sadaka ibadeti kapsamındaki tecrübelerinden ulaştığı çıkarımları öğretmen rehberliğinde değerlendirir.

DKAB.8.2.3. Zekât ve sadaka ibadetinin kültürümüze yansımalarını gözleme dayalı tahmin edebilme

- a) Zekât ve sadaka ibadetlerinin kültürümüze yansımalarına ilişkin ön gözlem veya tecrübelerini ilişkilendirir.
- b) Zekât ve sadaka ibadetlerinin kültürümüze yansımalarına ilişkin çıkarım yapar.
- c) Zekât ve sadaka ibadetlerinin kültürümüze yansımalarına ilişkin sonuç çıkarır.

DKAB.8.2.4. Maun suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- a) Maun suresini ve bu surenin anlamını okur.
- b) Maun suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- c) Maun suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Paylaşma ve Yardımlaşma İbadeti: Zekât
Allah'ın Sevgisini ve Hoşnutluğunu Kazanmanın Yolu: Sadaka
Zekât ve Sadaka İbadetinin Kültürümüze Yansımaları
Bir Sure Öğreniyorum: Maun Suresi

Anahtar Kavramlar nisap, sadaka, zekât

ÖĞRENME**KANITLARI
(ÖLÇME VE
DEĞERLENDİRME)**

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritaları, bulmacalar (anagram, çengel, sözcük avı vb.) ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: Zekât ibadeti hakkında broşür hazırlanabilir. Sadaka ibadeti hakkında bir gözlem formu hazırlanabilir. Zekât ve sadaka ibadetinin kültürümüze yansımaları hakkında sunu yapılabilir. Maun suresi ve bu surenin anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME**YAŞANTILARI****Temel Kabuller**

Öğrenciler zekâtın İslam'ın temel ibadetlerinden biri olduğunu bildiği, çevresindeki yardımlaşma ve paylaşma davranışlarını gözlemlediği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Tahtaya "Bir elin nesi var, iki elin sesi var." atasözü yazılarak bu sözün hangi mesajı içerdiği sorulur ve öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilir. Öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplara göre hazır bulunuşlukları kontrol edilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere "Başkalarına yardım ettiğinizde neler hissedersiniz?" sorusu sorulur. Bu soru ekseninde öğrencilerden paylaşma ve yardımlaşma duygusunu fark ederek bu duyguların kendi hayatlarına yansımalarını değerlendirmeleri istenir. Böylece zekât ve sadaka ibadeti ile gerçek hayat arasında köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme**Uygulamaları****DKAB.8.2.1**

Öğrencilerin zekât ibadetini paylaşma ve yardımlaşma bağlamında öz yeterlilikle **(E1.4)** değerlendirmeleri için onlara "İslam dininde başkalarına yardım ederek yapılan ibadetler nelerdir?" sorusu yöneltilir. Öğrencilerin dinî bilgi türü arasında sayılan zekât ibadetiyle paylaşma ve yardımlaşma ihtiyacını fark etmeleri beklenir **(OB1)**. Öğrencilerin ayet ve hadislerden yararlanarak zekât ibadetiyle ilgili bilgileri bulması ve zekât ibadetini genel hatlarıyla açıklaması sağlanır. Öğrenciler, zekât ibadetiyle ilgili elde ettikleri bilgileri öğretmenleriyle birlikte değerlendirerek doğrular ve sınıflandırır. Afiş, broşür, pano, duvar gazetesi gibi yollarla kaydeder **(OB1)**. Öğrencilerin paylaşma ve yardımlaşma bağlamında zekât ibadetinin kimlere farz olduğunu belirlemesi sağlanır. Zekât verilecek malların dijital içerikleri gösterilir. Öğrencilerden görselleri incelemesi, bağlamından koparmadan nisap miktarlarına dönüştürmesi ve görsellerden hareketle ulaştığı nisap miktarlarını, anlamı değiştirmeden nesnel ve doğru bir şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmesi istenir **(OB4)**. Ayrıntılı ilmihal bilgilerinden kaçınılarak zekâtın kimlere verildiği ve toplumsal dayanışmaya etkisi açıklanır. Böylece öğrenciler, yaşadığı toplumdaki ihtiyaç sahibi bireylerin varlığını keşfederek zekâtın toplumsal adalet ve dayanışmayı sağlayan bir ibadet olduğu yargısında bulunur.

DKAB.8.2.2

Öğrencilerin sadaka kapsamında değerlendirilen davranışları kendi hayatlarına girişkenlikle **(E2.3)** yansıtılabilmeleri için sadaka kavramı açıklanır. Herkesin imkânı nispetinde sadaka ibadetini yerine getirebileceği bilgisi verilir. Sadaka kapsamındaki davranışlar belirlenir ve bu davranışların Allah'ın (cc) rızasını kazanmak için yapıldığı açıklanır **(OB1)**. Sadakayı cariye hakkında bilgi verilir. Öğrencilere "Birisine size yardım ederken neler hissedersiniz?" sorusu yöneltilir ve öğrencilerin sadaka kapsamındaki tecrübelerini gözden geçirmesi beklenir. Öğrencilerin güzel söz söylemek, insanlara karşı güler yüzlü olmak gibi davranışların da sadaka kapsamında değerlendirildiği çıkarımında bulunması sağlanır. Öğrenciler, öğrendiklerinden hareketle sadaka ibadetiyle ilgili özgün bir bütün oluşturur **(OB4)**, sadakanın bireysel ve toplumsal katkıları hakkında ulaştığı sonuçları değerlendirir.

DKAB.8.2.3

Öğrencilerin zekât ve sadaka ibadetinin kültürümüze yansımaları hakkında gözlemlerinden hareketle tahminde bulunmaları için onlara "Sizce İslam dininde yardımlaşmaya niçin önem verilmiştir?" sorusu yöneltilir. Öğrencilerden zekât ve sadaka ibadetinin bireysel ve toplumsal katkılarını fark ederek kendi gözlem ve tecrübeleriyle ilişkilendirmeleri istenir. Öğrencilere çevrelerinde bulunan bazı okul, hastane, cami gibi çeşitli kurumların sadaka kültürü sayesinde inşa edildiği bilgisi verilir. Sadaka taşı, itimat bakkaliyesi ve vakıf gibi örnekler üzerinden zekât ve sadakanın kültürümüze yansımalarına ilişkin çıkarım yapılır. Öğrencilerden zekât ve sadaka ibadetinin kültürümüzün ve yaşantımızın ayrılmaz bir parçası olduğu sonucuna ulaşmaları beklenir. Zekât ve sadaka ibadeti hakkında elde ettiği bilgilerden hareketle öğrencilerin hakkaniyetli davranışları **(D1.2)**, vicdanlı **(D9.1)** ve yardımsever olmaları **(D20.1)** sağlanır.

DKAB.8.2.4

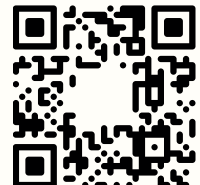
Öğrencilere "Maun suresi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Öğrencilere Maun suresinin anlamı, içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Ancak surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Maun suresinin doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Maun suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak **(OB2)** surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Maun suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Zekât ve sadakanın bireysel ve toplumsal hayata katkıları hakkında belgesel hazırlanabilir. Öğrencilerden zekât ve sadakanın sosyolojik etkilerini konu edinen bilimsel makaleleri inceleyerek yorumlaması istenebilir.
- Destekleme** Zekât ve sadaka ibadetiyle ilgili kavramlardan oluşan sözcük avı hazırlanabilir. Zekât ve sadaka ibadetleriyle ilgili eğitici ve dijital içerikler kullanılabilir. İki gruba ayrılan öğrencilere bilgi notları verilerek onlardan afiş hazırlamaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: DİN VE SOSYAL HAYAT

Ünitenin teması din ve hayattır. Bu ünite, dinin gayesi ve sosyal hayattaki işlevi ele alınmaktadır. Öğrencilerin dinin temel gayesini sentezlemeleri ve sosyal hayattaki işlevini yapılandırmaları amaçlanmaktadır. Asr suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ SBAB3. Tarihsel Empati (KB2.13. Yapılandırma), SBAB16. Eleştirel Sosyolojik Düşünme (KB2.20. Sentezleme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama

EĞİMLER E1.2. Bağımsızlık, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.11. Özgün Düşünme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri -

Değerler D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D5. Duyarlılık, D9. Merhamet, D13. Sağlıklı Yaşam, D17. Tasarruf, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

-

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.8.3.1. Dinin temel gayesi konusunu sentezleyebilme

- Dinin korunmasını amaçladığı temel hakları inceler.*
- Dinin korunmasını amaçladığı temel haklar arasında ilişki kurar.*
- Dinin korunmasını amaçladığı temel hakların korunmasının dinin gayesi olduğunu anlayarak özgün bir bütün oluşturur.*

DKAB.8.3.2. Dinin sosyal hayattaki işlevini yapılandırabilme

- Dinin sosyal hayattaki işlevini inceleyerek nedensel ilişkiler ortaya koyar.*
- Dinin sosyal hayattaki işleviyle ilgili kendi mevcut bilgisiyle elde ettiği ilişkilere dayalı unsurlardan hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirir.*

DKAB.8.3.3. Asr suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- Asr suresini ve bu surenin anlamını okur.*
- Asr suresinin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.*
- Asr suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Dinin Temel Gayesi
Dinin Sosyal Hayattaki İşlevi
Bir Sure Öğreniyorum: Asr Suresi

Anahtar Kavramlar

hak, zaruratıdiniye

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritaları, bulmacalar (anagram, çengel, sözcük avı vb.), öz değerlendirme formu, örnek olay incelemesi ve sınıflandırma tablosu kullanılabilir.

Performans Görevi: Dinin temel gayesi ve bu kapsamda korunan temel haklar ile ilgili hikâye yazmaları istenebilir. Dinin sosyal hayattaki işlevi ile ilgili duvar gazetesi hazırlanabilir. Asr suresi ve bu surenin anlamını içeren eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarlarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulabilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin İslam'ın insana önem verdiği bilgisine sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere "Dinin amacı ne olabilir?" sorusu yöneltilerek dinin gayesine yönelik ön bilgi düzeyleri belirlenir.

Köprü Kurma

Öğrencilere günlük hayatlarında karşılaştıkları haberler hakkında sorular sorulur. Bu haberler ile temel hakların korunması arasında bağlantı kurulur.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları DKAB.8.3.1

Din kavramı hakkında bilgi verilir. Öğrencilere "Sizce dinin amacı ne olabilir?" sorusu sorulur. Öğrencilerin özgürce (E1.2) cevap verebilecekleri bir ortam oluşturulur. Dinin temel gayesi ele alınır. Öğrencilerden hak kavramını araştırmaları ve bu kavramın anlamını defterlerine kaydetmeleri istenir (OB1). Hak kavramı ele alınarak öğrencilerin haklarını ve özgürlüklerini bilmeleri (D1.1) gerektiğine değinilir. Öğrencilerden insanların doğuştan sahip olması gereken hakları belirlemeleri istenir. Öğrencilere İslam'ın koruduğu hakların neler olabileceğine dair fikirleri sorularak beş temel hakkın belirlenmesi sağlanır.

İslam'ın temel haklar olarak saydığı can, nesil, akıl, mal ve dinin korunması konusuna giriş yapılır. Canın kutsal olduğu vurgulanır. Hayat hakkının hem din kuralları hem de hukuk kuralları ile korunduğu belirtilir. Sağlığı korumanın, kişisel bakımın (D18.1) ve tedavi olmanın canın korunması kapsamında olduğu bilgisi öğrencilere aktarılır. İş güvenliğinin ve tedbir almanın öneminden bahsedilerek canın korunmasının İslam dininde en çok önem verilen hak olduğunun kavranması sağlanır.

Neslin korunmasında aile birliğinin ve aile içi iletişimin önemi vurgulanır (D2.1, D2.3). İslam dininin aile ilişkisine verdiği öneme ilaveten aile kurumunun toplumun temeli olduğundan, sağlıklı bir aile hayatı için nikah bağının olması gerektiğinden, eşler arasında sevgi ve saygı bağı olmasının öneminden ve çocuğa sağlıklı bir yetişme ortamı hazırlamanın öneminden bahsedilir.

Aklın öneminin fark edilmesi için öğrencilerin özgün düşünebilecekleri (E3.11) sorular sorulur. Cevaplar değerlendirilerek İslam'ın akıl sağlığına verdiği önem açıklanır. İslam'a göre akıl sağlığı yerinde olan insanların sorumluluk sahibi olduğu bilgisi aktarılır. Konu, bağımlılıklarla (D13.3) ilişkilendirilerek akıl sağlığına zarar veren tüm bağımlılıklardan uzak durulması gerektiği vurgulanır.

Malın korunmasının mülkiyet, ekonomik haklar, üretim, alım, satım gibi hakları kapsadığı belirtilir. Mülk edinme hakkı, çalışmak ve emek vermek, emeğini helal yollarla kazanmak ve harcamak gibi konulara kısaca değinilir. Malın korunması ile ilgili hırsızlık, hile, rüşvet, kumar ve faiz kavramları tahtaya yazılarak açıklanır. Öğrencilerden bu kavramları defterlerine kaydetmeleri istenir (OB1). Öğrencilere sahip olduklarının değerini bilmenin (D17.3) ve israftan kaçınmanın (D17.2) önemi anlatılarak bilinçli harcama konusunda bilgi verilir. Öğrencilerin bu haklar arasında ilişki kurarak onlardan bu ilişkiyi kendi cümleleriyle yorumlamaları istenir. Dinin korunmasını istediği temel haklarla ilgili özgün bir bütün oluşturmaları amacıyla öğrencilere yazma etkinliği yaptırılabilir (OB1).

Dini korumaya ilişkin bidat, hurafe ve tahrif kavramları açıklanır; öğrencilerden bu kavramları defterlerine kaydetmeleri istenir (OB1). Öğrencilerin farkındalığını arttırmak için batıl inançlardan örnekler verilir.

DKAB.8.3.2

Öğrencilere "Dinin toplumsal hayata katkıları nelerdir?" sorusu sorulur. Verilen cevaplar listelenir. İslam dininin sosyal hayata katkıda bulunan yönleri öğretmen rehberliğinde belirlenir. Dinin temel inanç, ibadet ve ahlaki esaslarının bireysel, sosyal ve iktisadi hayata etkileri ele alınır. Öğrencilerin bununla ilgili nedensel ilişkiler ortaya koyması sağlanır. Bu bağlamda namazın kılınışına ve cemaatle namaz konusuna değinilir. Öğrencilerden dinin sosyal hayata katkılarına ve toplumsal hayattaki işlevine dair çıkarımda bulunmaları istenir. Bu çıkarımlardan hareketle uyumlu bir bakış açısı geliştirmesi sağlanır. Bu çıkarımlardan hareketle öğrencilerin sosyal hayatta hakkaniyetli davranmanın **(D1.2)**, insana ve topluma değer vermenin **(D5.1)**, çevrelerindeki insanlara şefkat göstermenin **(D9.2)**, dayanışma ve fedakarlığın **(D20.2)** önemini fark etmeleri beklenir **(OB1)**.

DKAB.8.3.3

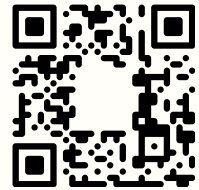
Öğrencilere "Asr suresi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Asr kelimesinin anlamı açıklanarak Asr suresinin içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Asr suresi hakkında bilgi verilirken surenin Mekki-Medeni ayrımı, ayet sayısı ve Kur'an-ı Kerim'deki sıralaması gibi konulara değinilmez. Asr suresini dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak **(OB2)** surenin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu sureyi kendine güvenerek **(E1.5)** okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Surenin anlamı incelenir. Surenin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak sure değerlendirilebilir. Öğrencilerin surenin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Asr suresinin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilere günlük hayatta karşılaşılan haberlerin hangi haklarla ilgili olduğu tespit ettirilerek bir makale yazdırılabilir veya gazete/dergi hazırlanabilir. İslam'ın koruma altına aldığı temel hakların özellikleri ile ilgili bulmaca hazırlanabilir.
- Destekleme** Öğrencilerden dinin korunmasını amaçladığı temel haklarla ilgili bir kavram haritası oluşturması istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: KUR'AN VE İNSAN

Ünitenin teması Kur'an ve peygamberdir. Bu ünite de insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri ele alınmaktadır. Öğrencilerin; insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özelliklerini sentezlemeleri, Kur'an-ı Kerim'in rehberliğini özetlemeleri, Hz. Muhammed'in (sav) örneğini çözümlenmeleri ve Hz. Lokman'ın öğütlerini kendi hayatına yansıtması amaçlanmaktadır. Ayetelkürsî'yi ve bu ayetin anlamını okuyarak yorumlamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ SBAB16. Eleştirel Sosyolojik Düşünme (KB2.4. Çözümleme, KB2.20. Sentezleme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistemati Olma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D1. Adalet, D5. Duyarlılık, D6. Dürüstlük, D9. Merhamet, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

-

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.8.4.1. İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özelliklerini sentezleyebilme

- İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özelliklerini öğretmen rehberliğinde bulur.
- İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri arasında ilişki kurar.
- İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında özgün bir bütün oluşturur.

DKAB.8.4.2. Kur'an-ı Kerim'in rehberliğini özetleyebilme

- İnsanlığa rehber olarak Kur'an-ı Kerim'in dindeki yeri hakkında çözümleme yapar.
- İnsanlığa rehber olarak Kur'an-ı Kerim'in ana konularını sınıflandırır.
- Kur'an-ı Kerim'in rehberliğini kendi cümleleriyle anlatır.

DKAB.8.4.3. Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. Muhammed'in (sav) örnekliğini çözümleyebilme

- Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. Muhammed'in (sav) güzel ahlakını inceler.
- Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. Muhammed'in (sav) güzel ahlakıyla örnek davranışları arasındaki ilişkiyi inceler.

DKAB.8.4.4. Hz. Lokman'ın öğütlerini kendi hayatına yansıtabilme

- Lokman suresi, 12-19. ayetlerde tavsiye edilen davranışları gözden geçirir.
- Hz. Lokman'ın öğütleri hakkında çıkarım yapar.
- Hz. Lokman'ın öğütlerini Kur'an-ı Kerim'in insanlara örnek olması ve doğru yolu göstermesi bağlamında değerlendirir.

DKAB.8.4.5. Ayetelkürsî'yi ve bu ayetin anlamını okuyarak yorumlayabilme

- Ayetelkürsî'yi ve bu ayetin anlamını okur.
- Ayetelkürsî'nin anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirir.
- Ayetelkürsî'nin anlamını değiştirmeyecek şekilde özetler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kur'an-ı Kerim'de İnsanın Özellikleri
Kur'an-ı Kerim'in Rehberliği
Kur'an'ın Örnek Gösterdiği İnsan: Hz. Muhammed (sav)
Hz. Lokman'dan Öğütler
Bir Ayet Öğreniyorum: Ayetelkürsi

Anahtar Kavramlar

hidayet, muamelat, sünnet, üsveihasene

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritaları, bulmacalar (anagram, çengel, sözcük avı vb.) ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Performans Görevi: İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında münazara yapılabilir. Kur'an-ı Kerim'in rehberliği hakkında sosyal sorumluluk projesi hazırlanabilir. Günümüzdeki toplumsal sorunlar tespit edilerek bu sorunlara Hz. Muhammed'in (sav) güzel ahlakından hareketle çözümlerin önerildiği bir metin hazırlanabilir. Hz. Lokman'ın öğütleri hakkında sunu hazırlanabilir. Ayetelkürsi ve bu ayetin anlamıyla ilgili eşleştirme etkinliği hazırlanabilir. Performans görevleri, ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarıyla değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'i Müslümanların ilahi kitabı olarak tanıdığı ve onun özellikleri hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Kur'an-ı Kerim hakkında sorular yöneltilerek öğrencilerin ön bilgileri harekete geçirilir ve sorulara verdikleri cevaplara göre hazır bulunuşlukları kontrol edilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere "Kur'an-ı Kerim'in temel özellikleri nelerdir?" sorusu sorulur. Mevcut hazır bulunuşlukları ile 5. sınıf "Kur'an-ı Kerim" ünitesinde öğrendikleri arasında ilişki kurulur.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DKAB.8.4.1

İnsanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özelliklerini sistematik olarak **(E3.7)** sentezlemeleri için öğrencilere sorular yöneltilir. Ayet ve hadislerden yararlanılarak insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri belirlenir. Bu özellikler arasında ilişki kurularak insanda iyi ve kötü tarafların bulunduğu açıklanır. Öğrencilerin insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleri hakkında özgün bir bütün oluşturarak güzel özellikleri kendi hayatında uygulaması sağlanır. Öğrenciler; insanın Kur'an-ı Kerim'de anlatılan özellikleriyle ilgili elde ettikleri bilgileri öğretmenleriyle birlikte değerlendirerek doğrular ve afiş, broşür, pano, duvar gazetesi gibi yollarla kaydeder **(OB1)**.

DKAB.8.4.2

Öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in rehberliğini odaklanarak **(E3.2)** özetlemeleri için İslam'ın ana kaynaklarının Kur'an-ı Kerim ve sünnet olduğu hakkında çözümleme yapılır. Öğrencilere "Kur'an-ı Kerim'de yer alan konular hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilerek Kur'an'ın ana konuları inanç, ibadet, ahlak, sosyal hayat ve kıssalar olarak sınıflandırılır. Bu konular ekseninde öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in rehberliğini fark etmeleri ve elde ettikleri bilgileri kendi cümleleriyle yorumlamaları sağlanır. Böylece öğrencilerin ölçülü ve dengeli olmaları **(D1.3)**, insana ve topluma değer vermeleri **(D5.1)** ve görev bilincine sahip olmaları **(D16.3)** beklenir.

DKAB.8.4.3.

Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. Muhammed'in (sav) insani ve peygamberlik yönü açıklanır. Üs-veihase kavramı Ahzab suresinin 21. ayeti bağlamında ele alınır. Hz. Muhammed'in (sav) güzel ahlakı Kalem suresi 4. ayetten yola çıkılarak incelenir. Günlük hayattaki davranışlarından ve hadislerden verilen örneklerle, Hz. Muhammed'in (sav) doğruluğu ve güvenilir kişiliği (**D6.2**), merhametli ve affedici oluşu (**D9.2**), istişareye önem vermesi, davasındaki cesaret ve kararlılığı, hakkı gözetmedeki hassasiyeti (**D1.2**) ve insanlara değer vermesi (**D15.1**) açıklanır. Böylelikle güzel ahlakı ve örnek davranışları arasında ilişki kurulur. Öğrendiklerinden hareketle Hz. Muhammed'in (sav) neden örnek alınması gerektiğine dair öğrencilerin düşüncelerini ifade edebileceği bir etkinlik yapılır.

DKAB.8.4.4

Öğrencilerin Hz. Lokman'ın öğütlerini kendi hayatlarına yansıtması için Lokman suresi, 12-19. ayetlerde tavsiye edilen davranışlar listelenir ve bu davranışları gözden geçirmeleri istenir. Öğrencilerin Hz. Lokman'ın öğütleri hakkında çıkarımda bulunmaları sağlanır. Böylece öğrenciler, Kur'an-ı Kerim'in insanlara örnek olması ve doğru yolu göstermesi bağlamında Hz. Lokman'ın öğütlerini değerlendirir ve bu öğütleri davranışlarına yansıtmaları hedeflenir (**SDB1.3**).

DKAB.8.4.5

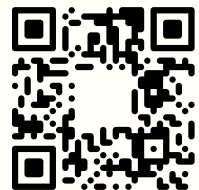
Öğrencilere "Ayetelekürsi hakkında neler biliyorsunuz?" sorusu yöneltilir. Ayetelekürsi'nin anlamı, içerdiği mesajlar ve nerelerde okunduğu hakkında bilgi verilir. Ayetelekürsi'nin doğru telaffuzunu öğretmek için öğrencilerin genel ağ araçlarını tanımaları ve kullanmaları sağlanır. Ayetelekürsi'yi dinlemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı genel ağ adresleri belirlenir. Öğrencilerin bu adresleri kullanmaları sağlanarak (**OB2**) ayetin doğru telaffuzunu öğrenmeleri için dinleme etkinliği yapılır. Öğrencilerin bu ayeti kendine güvenerek (**E1.5**) okuması için sesli okuma etkinliği yapılabilir. Ayetin anlamı incelenir. Ayetin anlamından çıkarılacak mesajlarla ilgili etkinlikler yapılarak ayet değerlendirilebilir. Öğrencilerin ayetin anlamını kendi hayatı için anlamlı hâle getirmesi sağlanır. Öğrencilerin Ayetelekürsi'nin anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri için yazma etkinliği yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilerden Kur'an-ı Kerim'in ana konuları hakkında bilgi grafiği hazırlaması istenebilir. Ünitede öğrenilen konular bağlamında "Kur'an'ı Tanıyalım" bülteni veya panosu hazırlanabilir.
- Destekleme** Konuyla ilgili yazılmış hikâyeler, görsel materyaller ve etkileşimli dijital uygulamalar kullanılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: MÜSLÜMANLARIN BİLİM VE KÜLTÜRE KATKISI

Ünitenin teması kültürdür. Bu ünite Müslümanların bilim ve kültüre katkısı ele alınmaktadır. Öğrencilerin; İslam kültür ve medeniyetinin esaslarını sentezlemeleri, İslam'ın bilime verdiği önemi ve katkısını sorgulamaları, Müslüman bilim insanlarını tarihsel şartları bağlamında değerlendirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ SBAB3. Tarihsel Empati (SBAB3.1. Tarihsel Bağlamsallaştırma), SBAB16. Eleştirel Sosyolojik Düşünme (KB2.8. Sorgulama)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER E3.7. Sistematiğe Olma, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri -

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri -

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DKAB.8.5.1. İslam kültür ve medeniyetinin esasları konusunu sentezleyebilme

- İslam kültür ve medeniyetinin esaslarını inceler.
- İslam kültür ve medeniyetinin esasları arasında ilişki kurar.
- İslam kültür ve medeniyetinin esaslarını birleştirerek özgün bir bütün oluşturur.

DKAB.8.5.2. İslam'ın bilime verdiği önemi ve katkısı sorgulayabilme

- Bilim kavramını tanımlar.
- İslam'ın bilime verdiği önem hakkında sorular sorar.
- İslam'ın bilime verdiği önemle ilgili bilgi toplar.
- İslam'ın bilime verdiği önemle ilgili toplanan bilgilerin doğruluğunu öğretmen rehberliğinde değerlendirir.
- İslam'ın bilime verdiği önemle ilgili toplanan bilgiler üzerinde çıkarım yapar.

DKAB.8.5.3. Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkısını tarihsel bağlamda değerlendirebilme

- Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkısını farkeder.
- Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkısını, yaşadıkları dönemlerin koşulları içerisinde açıklar.
- Müslüman bilim insanlarının katkılarını analiz eder.
- Müslüman bilim insanlarının kendi koşullarını günümüz koşullarıyla karşılaştırır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ İslam Kültür ve Medeniyetinin Esasları
İslam'da Bilimin Önemi
Müslüman Bilim İnsanları

Anahtar Kavramlar bilim, kültür, medeniyet

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Bu ünitenin ölçme değerlendirme sürecinde açık uçlu soru, kısa cevaplı soru, çalışma yaprağı, kavram haritası, bulmacalar ve öz değerlendirme formu, kullanılabilir.

Performans Görevi: İslam kültür ve medeniyetinin esasları konulu panel etkinliği hazırlanabilir. İslam'da bilimin yerini ve önemini anlatan bir sunu hazırlanabilir. Bilim insanlarının hayatlarını ve çalışmalarını araştırarak okul panosu, afiş veya dergi hazırlanabilir. Performans görevleri ölçütlere göre oluşturulan puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Öğrencinin ünite süresince yaptığı ürün çıktıları bir araya getirilerek öğrenci ürün dosyası oluşturulur.

Sonuç değerlendirmede performans görevlerine yer verilebileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin, Müslüman bilim insanlarının varlığı hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere "Müslüman bilim insanlarından kimleri tanıyorsunuz?" ve "Bu bilim insanlarının öncü çalışmaları nelerdir?" soruları sorularak konuya dair bilgi düzeyleri kontrol edilir.

Köprü Kurma İslam kültür ve medeniyetine ait unsurlar örneklendirilerek bunlar ile ünite arasında bağlantı kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DKAB.8.5.1

İslam kültür ve medeniyetinin esasları hakkında öğrencilere farkındalık kazandırmak ve konuya ilgilerini çekmek için sorular yöneltilir (**E3.8**). Kültür ve medeniyet kavramları açıklanır. İslam kültür ve medeniyetine ait örnekler verilerek öğrencilere kültürel mirasın önemi fark ettirilir. İslam kültür ve medeniyetinin esasları bütünlük, özgünlük, evrensellik ve bilimsellik olarak belirlenir. Bu esaslar arasında parça-bütün ilişkisi kurulur. Öğrencilerin bu esasları birleştirerek İslam kültür ve medeniyeti hakkında bir metin yazması veya afiş, pano vs. hazırlaması sağlanır.

DKAB.8.5.2

Öğrenciler bilim kavramını tanımlar. Öğrencilerin, İslam'ın bilime verdiği önem hakkında merak ettikleri soruları sormaları (**E3.8**) için sınıfta uygun bir ortam oluşturulur ve sorular sorular cevaplanır. Öğrencilerin konuyla ilgili bilgi toplaması sağlanır. İslam dininin akla, düşünmeye, eğitime verdiği önem ayet ve hadislerin ışığında açıklanır. İslam biliminde Hz. Alî'nin önemi vurgulanır. Öğrenciler elde ettikleri bilgileri öğretmen rehberliğinde doğrularak değerlendirir. Öğrenciler bu bilgiler üzerinden çıkarım yapar. Konuyla ilgili olarak Bilim ve Teknoloji Haftası'na değinilir.

DKAB.8.5.3

Öğrencilerden Müslüman bilim insanlarının hayat hikâyeleriyle ilgili kaynaklara dayanarak sistematik (**E3.7**) bir şekilde araştırma yapması ve onların bilim ve kültüre katkısını farketmesi sağlanır. Çalışmaların değerinin ve özgünlüğünün önemini anlaşılması için Müslüman bilim insanlarının bilim ve kültüre katkısı, yaşadıkları dönemlerin koşulları içerisinde açıklanır. Konu içerisinde Cabir bin Hayyan, Harizmi, Fatıma el-Fihri, İbni Sina, İbnülheysem, Cezeri, İbni Haldun, Ali Kuşçu, Mimar Sinan ve Fuat Sezgin isimlerine yer verilir. Bu bilim insanlarının içinde yaşadıkları dönemin zorluklarına rağmen çalışmalarını azim ve kararlılıkla (**D3.1**) sürdürdüklerinin üzerinde durulur. Öğrenciler bu bilim insanlarının çalışkanlıklarını örnek almaları konusunda teşvik edilir. Öğrencilerin, Müslüman bilim insanlarının bilim dünyasına katkıları ve bu katkıların günümüze kadar devam eden etkilerini analiz etmeleri sağlanır. Müslüman bilim insanlarının koşulları günümüz koşullarıyla karşılaştırılır ve değerleri açıklanır. Çalışmalarının günümüzdeki yansımaları hakkında farkındalık kazandırılır.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilere merak ettikleri bir bilim insanının hayatını araştırarak sunu hazırlama görevi verilebilir. (Farabi, Uluğ Bey vb.)

Destekleme Öğrencilere, üniteye bilgi verilen bilim insanlarının isimlerinden ve bu insanların öne çıktığı bilim alanlarından oluşan eşleştirme etkinliği yaptırılabilir. Bu bilim insanlarının isimlerini içeren bir bulmaca veya kelime avı hazırlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

